

ΠΑΝΟΓΝΩΣΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ - ΑΘΗΝΑΣ 87

ΕΤΟΣ Α'.

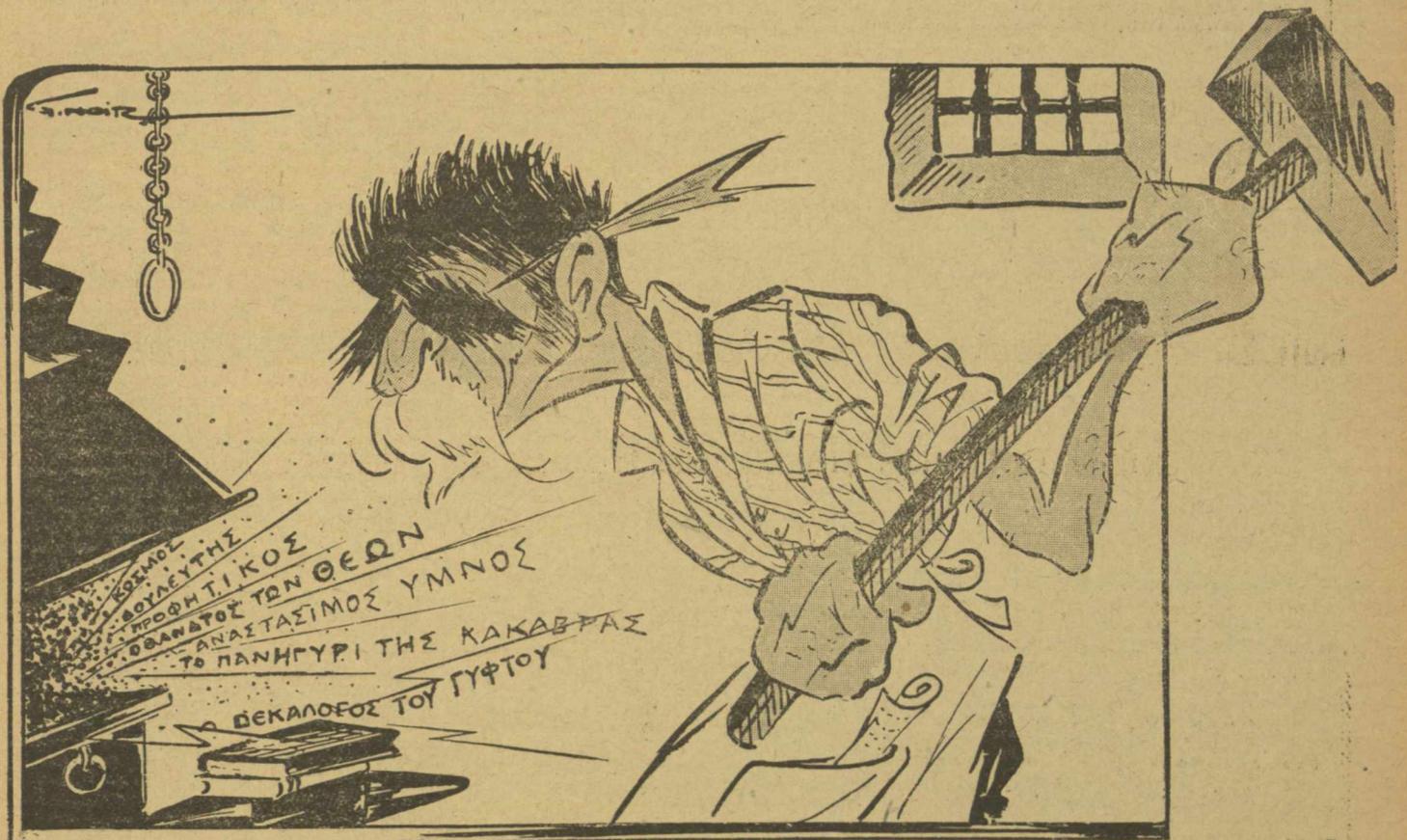
Ἀθήναι ἡ 31 Μαΐου 1922

ΣΡΙΘ. 11-12

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΜΟΝΟΝ ΕΤΗΣΙΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Δρ. 30
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	Φρ. χρ. 30
ΑΜΕΡΙΚΗΣ	Δολ. 4

ΤΑ ΠΑΡΟΝΤΑ ΦΥΛΛΑ ΔΡΑΧΜΑΙ 2.60

Ἡ Ἀσάλευτη Ζωή... τοῦ Παλαμά!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΛΕΩΝ. Χ. ΖΩΗ. - Μεσολόγγι (Ίστορικόν Σημείωμα).
- - - Η ανάγκη τής εγκαταστάσεως άσυρμάτου τηλεγράφου και τηλεφώνου εν Ελλάδι.
ΕΜΜ. Μ. ΧΑΝΔΡΑΚΗ. - Αί νομισματικά και συναλλαγματικά σχέσεις επί τών διαφόρων χωρών.
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥ. - Ο Άγγλικός προϋπολογισμός 1922 - 23.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ - ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ. - Ρομαντισμός, Μυστικισμός. (Κομμάτια από τή «Βραδινή Φωτιά»).
ΑΘΑΝ. ΚΥΡΙΑΖΗ. - Τά Έπιτάφια Ρόδα... (γραμμένα για τὸ θάνατο τής μικρούλας του Διλίκας).
ΑΝΘΙΜΟΥ ΧΑΩΜΟΥ. - Ύστερόγραφα (σκέψεις από τήν ζωήν μας και διά τήν ζωήν μας).
ΕΛΙΖ. Δ... - Άπό τ' άπομνημονεύματα τής γιαγιάς (έκ του Γαλλικού).
Ν. Γ. ΜΟΠΟΥΔΟΥ. - Η άναστήλωσις του Παρθενώνος.
ΣΠΥΡΟΥ Γ. ΒΑΡΔΑΚΗ. - Λαϊκή παράδοσις περί τής Έλληνικής καμάρας του Άρμυρού ποταμού (Άποκορώνου - Κρήτης).
ΜΟΡΜΟΡΙΟ. - Όσα βλέπω κι' όσα σκέπτομαι (Σατυρικά).
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΔΟΥ. - Η νέα αισθητική.
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗ. - Άνακοινώσεις πνευμάτων.
ΓΕΩΡΓ. Ν. ΓΙΑΤΡΑΚΟΥ. - Περίπατος μετ' έμποδίων. (Γράμματα από τὸ Άφιόν).
Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΥ. - Ο Όρκος του Θαλασσινού (Πρωτότυπον Έλληνικόν Μυθιστόρημα).
ΗΕΝΡΙ ΑΡΔΕΛ. - Όλα γίνονται (Μεταφρ. ΕΛΙΖ. Δ...)

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ - ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΥΡΕΤΟΛ-ΑΠΥΡΕΤΟΛ Νέα καταπότια άποτελεσματικά κατά τών έλωδών πυρετών

UROGENAL - ΟΥΡΟΖΕΝΑΛ

Άπαράμιλλος σκευασία κατά τής αρθρίτιδος, ρευματισμών, ψαμμιάσεως και παθήσεων τών νεφρών.

INJECTIONS COURIER - ΕΝΖΕΪΟΝ ΚΟΥΡΙΕ

Ειδική σκευασία προς άποτελεσματικήν θεραπείαν τής βλεννορροΐας.

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Παρά τῷ άντιπροσώπῳ Π. ΧΡΟΝΟΠΟΥΔΩ, οδός Βερανζέρου 14 - ΑΘΗΝΑΙ

ΜΗ ΠΩΛΕΙΤΕ ΤΑ ΣΤΕΜΜΑΤΑ ΣΑΣ ΚΑΤΩ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ

ΔΙΟΤΙ ΣΑΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΤΟΚΟΝ 6 1/2 % ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ ΔΕ ΚΑΙ ΕΝΑ ΛΑΧΕΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΑΣ

ΕΑΝ ΕΧΕΤΕ ΑΜΕΣΟΥΣ ΑΝΑΓΚΑΣ ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΑΤΕ ΤΑ ΣΤΕΜΜΑΤΑ ΣΑΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ

ΥΠΟΧΡΕΟΥΤΑΙ ΝΑ ΣΑΣ ΔΑΝΕΙΣΗ ΤΟ ΗΜΙΣΥ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕ ΤΟΚΟΝ 6 %.

Χονδρική και λιανική πώλησις
ΚΑΠΝΩΝ ΚΑΙ ΣΙΓΑΡΕΤΤΩΝ
Όλων τών Καπνοβιομηχανικῶν Οίκων
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΜΜΑΤΑΣ
Άθηνās 105 - Άθήναι

ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ
= ΝΕΙΛΟΣ =

ΠΑΝΟΓΝΩΣΙΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ - ΑΘΗΝΑΣ 87

ΕΤΟΣ Α΄.

Άθήναι η̄ 31 Μαΐου 1922

ΑΡΙΘ. 11-12

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

Είς Ιστορικόν μου σημείωμα δημοσιευθὲν εἰς τήν ἔφη-
μερίδα Μεσολογγίου «Μεταβολήν» (ἀριθ. 28 τοῦ 1920)
ἔγραφα, ὅτι ἡ πρώτη γνωστή, καθόσον ἐγνώριζα, περί
Μεσολογγίου μαρτυρία ἦτο ἡ εἰς τὰ πρακτικά τοῦ συμ-
βολαιογράφου Ζακύνθου Ἰωάννου Ρουκάνη ἀπαντήσα,
ἔνθα γίνεται μνεία, ὅτι ὁ Γεώργιος Πλοχερέτης ζῶν τῷ
1572 κατήγετο ἐκ Μεσολογγίου. Καί γράφων οὕτω, δὲν
εἶχα ὑπ' ὄψει τὸν βενετὸν ἱστορικὸν Π. Παρούταν, ὁ
ὅποιος περιγράφων τήν ναυμαχίαν τῆς Ναυπάκτου (1571),
τῆς ὁποίας καί αὐτὸς συμμετέσχεν, καί τήν κατὰ τὰ μέρη
ἐκεῖνα ἀναγνώρισιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ὡς ἐξῆς ἀνα-
φέρει περί Μεσολογγίου: «... ἐνῶ δὲ πάντες οὕτω συνε-
πτόμεν, μόλις παρηλλάξαμεν τὰς νησίδας Ἐχινάδας πρὸς
τήν ἄκρην τῶν ἰχθυοτροφείων, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κα-
λουμένων Μεσολόγγι...» (...cosi incaminandosi tut-
ti per l' istesso viaggio, nell' uscire fuori de' sco-
gli de' Curzolari sopra la punta delle peschiere, det-
te da' Greci Mesologni...) P. Paruta. Historia Vi-
netiana. parte II. Libr. II.—pag. 134—Venetia
MDCC III.)

Νεώτεροι εἰς τὸ Ἀρχαιοφυλακεῖον Ζακύνθου ἔρευ-
ναί μου ἔφερον εἰς φῶς ἀρχαιότερον, κατὰ πολλὰ ἔτη,
τοῦ 1571 τήν ὀνομασίαν Μεσολόγγι, καθόλου δ' ἀπίθα-
νον νεώτεροι τοιαῦται νὰ ἐπιχύσουν περισσότερον ἐπὶ τοῦ
προκειμένου τὸ φῶς.

Ἐκ τοῦ κατωτέρω τὸ πρῶτον δημοσιευομένου ἀνεκδό-
του ἐπισήμου συμβολαίου, καταχωρισμένου εἰς τὰ πρακ-
τικά τοῦ συμβ/γράφου Ζακύνθου Β. Βουστονίτσα (1543-
1566—σελ. 68), γίνεται γνωστὸν ὅτι, κατὰ τὸ 1545 τὸ
Μεσολόγγι ἐκαλεῖτο ἀκριδῶς, ὅπως καί σήμερον.

Τὸ ἐν λόγῳ συμβόλαιον ἔχει ὡς ἐξῆς:
«1545 ἰνδ. γ.' μηνὸς Ἰουλίου 20. εἰς τὸ γυαλὸ καί νή-
σου Ζακύνθου. ὁ κύρ ἀνδρέας καραδῆς καραβοκύρις μὲ
τοὺς συντρέφους αὐτοῦ ὀνόματι κύρ. μιχάλης χρυσικό-
πουλος καί κύρ. γιόργης λευκαδίτης καί κύρ. φράγκος
ματοφάης καί κύρ. ἀλέξανδρος γαρτζόνης παρῶν σωμα-

τικοὶ τήν σήμερον εἶπαν καί ὁμολόγησαν ὅτι ἔλαβαν καί
ἐπερίλαβαν ἀπὸ τὸν ἀνωθεν κύρ. ἀλέξανδρο γαρτζόνη φλο-
ρία χρυσᾶ τσεκίγια 18 καί ἀπὸ τὸν κύρ. νικολὸ παπα-
δάτο φλορία χρυσᾶ τσεκίγια 18 καί ἀπὸ τὸν κύρ. καλο-
γιάννη βαρσαμᾶ φλορία χρυσᾶ τσεκίγια ἐννέα. τὰ ἀνω-
θεν γεγραμμένα στάμενα τὰ ἔλαβαν εἰς βλησίδι εἰς καλὸν
καί εἰς καλλίτερον διὰ τὸ ταξίδι τοῦ μεσολόγγι διὰ ὅ,τι
πέψη ὁ θεός. ὑπὸ μαρτυρία κύρ. πιέρου τὰ φοιρόντζα
καί κύρ. λεφτέρη μανιάτης».

Τοῦ ἀνωτέρω συμβολαίου διετήρησα τήν ὀρθογραφίαν.
Ζάκυνθος 1922
ΛΕΩΝ. Χ. ΖΩΗΣ
Διευθ. Ἀρχ/κειοῦ Ζακύνθου

Η ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΑΣΥΡΜΑΤΟΥ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

(Αἰ πρὸς τήν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν προτάσεις τῆς ἐν Λον-
δίνῳ Ἑταιρίας Ἀσυρμάτου Τηλεγράφου Μαρκόνι).

Κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη ἐπραγματοποιήθη τα-
χυτάτη πρόδοσις τῆς ἐπιστήμης τοῦ ἀσυρμάτου τηλεγρά-
φου καί τηλεφώνου καί τὸ μέσον τοῦτο ἐγένετο βαθμη-
δὸν παραδεκτὸν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κόσμου τόσον διὰ
τὰς ἐκ μεγάλων ἀποστάσεων συνεννοήσεις, ἕσον καί τήν
ἑσωτερικὴν συγκοινωνίαν τῶν προοδευτικῶν Κρατῶν.

Τὸ Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος μὲ τὰς ἐκτεταμένους ἀ-
κτάς του, τὰς πολλὰς νήσους, τήν ἐμπορικὴν του ναυτι-
λίαν, τὸ ἐμπόριόν του μὲ μακρυὰς χώρας καί τὰς δυσκό-
λους ἑσωτερικὰς του συγκοινωνίας, δύναται ἐξαιρετικὰς
ὠφελείας νὰ καρπωθῆ ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀσυρμάτου
τηλεγράφου καί τηλεφώνου.

Μέχρι τοῦδε ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἀσυρμάτου ἐν Ἑλ-
λάδι περιωρισθῆ κυρίως διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Στρατοῦ
καί τοῦ Ναυτικοῦ καί ἡ ἐφαρμογὴ του δι' οἰκονομικὴν
καί ἐμπορικὴν χρῆσιν εἶνε λίαν περιωρισμένη.

Τῷ 1921 ἡ ἐν Λονδίνῳ Ἑταιρία ἀσυρμάτου τηλεγρά-
φου Μαρκόνι ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοι-
νωνίας πρότασιν περί παραχωρήσεως εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῆς

Ελληνικής Κυβερνήσεως της άδειας, όπως εγκαταστήση και έργασθῆ μεγάλης ισχύος σταθμόν (συστήματος βαλβίδος), Ικανόν νά συνεννοηται άπ' εϋθείας μετ' όλων τών ραδιοτηλεγραφικῶν σταθμῶν της Εϋρώπης και διά μέσου αϋτῶν μετὰ τῶν σταθμῶν ὅλου τοῦ Κόσμου.

Ακολούθως, κατὰ Σύθριον 1921, συνεσιῶν ὑποδείξεων γενομένων εἰς τὸν ἐν Ἑλλάδι ἀντιπρόσωπον αϋτῆς ὑπὸ τῶν Ὑπουργείων της Συγκοινωνίας και της Ἐθν. Οἰκονομίας, ἡ Ἐταιρία Μαρκόνι προέτεινε νά ἐπεκταθῆ ἡ ἀρχικῶς αἰτηθεῖσα παραχώρησις και συμπεριλάβῃ τὴν ἐγκατάστασιν και λειτουργίαν ἐσωτερικοῦ δικτύου ραδιοτηλεφωνικῶν σταθμῶν πρὸς σύνδεσιν τῶν κυριωτέρων πόλεων της Ἑλλάδος, ὡς και παρακτίων σταθμῶν διά τὴν συνεννόησιν μετὰ πλοίων ἐν πλῆ.

Ἐν περιπτώσει πραγματοποιήσεως της πρὸς τὴν Ἐταιρίαν Μαρκόνι παραχώρησεως, θέλει συστηθῆ Ἑλληνικὴ Ἐταιρία εἰς τὴν ὁποίαν Ἑλληνικά κεφάλαια και Ἑλληνες ἰδιῶται θέλουσι συμμετάσχει εἰς ἐκτεταμμένην κλίμακα ὡς μέτοχοι.

Δέον νά σημειωθῆ καλῶς ὅτι ἡ οὕτω συσταθησομένη Ἐταιρία θὰ εἶνε πράγματι Ἑλληνικὴ Ἐταιρία χρησιμοποιοῦσα Ἑλληνικὸν προσωπικὸν και ἡ πλειονοψηφία τῶν μετόχων θὰ ἀποτελεῖται ἐξ Ἑλλήνων ὑπηκόων και ὅτι αϋτὴ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ δύναται νά συμμετάσχη ὡς μέτοχος διά μέγαν ἀριθμὸν μετοχῶν. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ ἔχη πάντοτε ἓνα ἢ πλειότερους ἀντιπροσώπους ἐν τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ της Ἐταιρίας και θὰ ἐξασκῆ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν αϋτῆς. Οὕτως ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις θὰ ἔχη διπλοῦν συμφέρον διά τὴν πρόοδον της Ἐταιρίας, διότι ἐκτὸς τοῦ συμφέροντος αϋτῆς ὡς μετόχου, θὰ ἔχη, συμφῶνως πρὸς τὰς προτάσεις της παραχώρησεως, και περαιτέρω συμμετοχὴν εἰς τὰ κέρδη της Ἐταιρίας, ὡςάκις τὰ κέρδη ὑπερβαίνουσι τὰ 8% τοῦ κατατεθειμένου κεφαλαίου. Περαιτέρω ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔχη τὸ δικαίωμα ἐξαγορᾶς ὅλου τοῦ συγκροτήματος της Ἐταιρίας μετὰ 15 ἔτη ἀπὸ της παραχώρησεως.

Προφανῶς, οἱ ὅροι της προτεινομένης παραχώρησεως εἶναι λίαν εὐνοϊκοὶ διά τὴν Ἑλλάδα. Θὰ ἀποκτήσῃ νεώτατον και μεγάλης ἀποδόσεως σύστημα ἀσυρμάτου, δαπάναις της Ἐταιρίας, χρησιμοποίησιμον διά τε τὴν ἐπίσημον και τὴν ἰδιωτικὴν ἀνταπόκρισιν. Ταχεῖα, ἀσφαλῆς και ἀπ' εϋθείας ἀνταπόκρισις—εἰς τιμὰς κατὰ πολὺ μικρότερας τῶν ἐν ἰσχύϊ τελῶν διά καλωδίων και γραμμῶν—θὰ ἐξασφαλισθῆ μετὰ τῶν ξένων Κρατῶν. Ἐκτὸς τούτου ἡ Ἑλλὰς θὰ καταστῆ ἀνεξάρτητος τῶν καλωδίων και τῶν γραμμῶν και δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν ἐν περιπτώσει πολέμου νά διακοπῶσιν αἱ ἐξωτερικαὶ αϋτῆς συγκοινωνίαι. Ἡ Ἑλλὰς θὰ ἐξασφαλίσῃ ἀπ' εϋθείας ἀνταπόκρισιν μετὰ της Ἀγγλίας, της Γαλλίας, της Ἰταλίας, της Γερμανίας και ἄλλων Κρατῶν και ἐὰν μετὰ 15 ἔτη ἡ Κυβέρνησις ἐξαγοράσῃ τὰς ἐγκαταστάσεις, θὰ εὖρη ἔτοιμον ἱκανὸν προσωπικὸν ἡσυχμένον ὑπὸ τῶν ἐδικῶν της Ἐταιρίας Μαρκόνι διά τὴν περαιτέρω λειτουργίαν τοῦ ἀσυρμάτου.

Εἶναι ἀξιὸν νά σημειωθῆ ὅτι ἡ Ἐταιρία Μαρκόνι κερταῖται μοναδικὴν και παγκοσμίαν πείραν και ἔχει ἐγκαταστήσει ἀνταποκρίσεις δι' ἀσυρμάτου εἰς ὅλας τὰς Ἡπείρους. Ἐχει εἰδικοποιηθῆ εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν ὑφισταμένων Κρατικῶν τηλεγράφων διά της χρησιμοποίησεως τοῦ ἀσυρμάτου τηλεγράφου και τηλεφώνου. Ἐπὶ παραδείγματι ἡ Μαρκόνι ἔχει ἐγκαταστήσει ἀπ' εϋ-

θείας ἀνταπόκρισιν μετὰξὺ Ἀγγλίας και Ἀμερικῆς και Καναδά. Πρόκειται νά ἐγκαταστήσῃ ἀσύρματον τηλεφῶνον μετὰξὺ Ὀλλανδίας και Ἀγγλίας και μετὰξὺ Παρισίων και Λονδίνου. Τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ Ἐταιρία Μαρκόνι ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν ὅλων τῶν Κρατικῶν τηλεγράφων τοῦ Περσῆ και ἡ Ἑλβετικὴ Κυβέρνησις παρεχώρησεν ἐσχάτως εἰς αϋτὴν ὅλην τὴν δι' ἀσυρμάτου ἀνταπόκρισιν, ὑπὸ ὅρους ὁμοίους πρὸς τοὺς της προτεινομένης διά τὴν Ἑλλάδα παραχώρησεως. Ἐπίσης εἰς τὴν Ἐταιρίαν Μαρκόνι ἀνετέθη ἐσχάτως ὑπὸ της Κυβερνήσεως της Αὐστραλίας ἡ ἀπ' εϋθείας ἀνταπόκρισις δι' ἀσυρμάτου μετὰξὺ Ἀγγλίας και Αὐστραλίας (19. 200 χιλιόμετρα) και ἡ ἀνάπτυξις τοῦ δικτύου τοῦ ἀσυρμάτου εἰς τὴν Ἡπειρον αϋτῆν.

Ἐπὶ πλέον της ὡς ἄνω προτάσεως παραχώρησεως, ἡ Ἐταιρία Μαρκόνι ὑπέβαλε πρότασιν διά τὴν βελτίωσιν της δι' ἀσυρμάτου ἀνταποκρίσεως τοῦ Β. Ναυτικοῦ. Τῷ 1914 τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν παρήγγειλεν εἰς τὴν Ἐταιρίαν Μαρκόνι μεγάλης ἀποστάσεως ραδιοτηλεγραφικὸν σταθμὸν, ὅστις λόγῳ τῶν ἀναποφεύκτων περιστάσεων τοῦ πολέμου δὲν συνεπληρώθη εἰμὴ τὸ 1920. Λόγῳ της μεγάλης προόδου της ἐπιτευχθείσης ὅπως τελευταίως εἰς τὸν ἀσύρματον τηλεγράφων, ὁ σταθμὸς οὗτος εἶναι ἤδη παλαιοῦ συστήματος και ἀκατάλληλος πρὸς ἐργασίαν μετὰ τῶν νεωτέρου συστήματος σταθμῶν τῶν ἐγκαθισταμένων ἤδη διά τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἀνταπόκρισιν. Ἄλλα ἐὰν ἰδρυθῆ δύναμει της παραχώρησεως ὑπὸ της Ἐταιρίας σταθμὸς μεγάλης ισχύος συστήματος βαλβίδος, ἡ Ἑλλὰς δὲν θὰ ἔχη ἀνάγκην ἐτέρου σταθμοῦ μεγάλης ισχύος διά τὴν ἐξωτερικὴν ἀνταπόκρισιν. Ὁ σταθμὸς της Ἑλληνικῆς Ἐταιρίας, ὑπὸ τὸν ἔλεγχον της Ἑλλην. Κυβερνήσεως, θὰ δύναται νά χρησιμοποιηται διά πάσας τὰς ἐκ μεγάλης ἀποστάσεως ἀνταποκρίσεις της Κυβερνήσεως, ἧτις θὰ ἔχη ἐξησφαλισμένην τὴν προτεραιότητα.

Ἐπὶ πλέον ὁ ὑπάρχων παλαιοῦ συστήματος σταθμὸς τῶν Ἀθηνῶν θὰ παρεμβάλλῃ δυσχερείας εἰς τὴν καλὴν λειτουργίαν τοῦ προτεινομένου ἐμπορικοῦ σταθμοῦ.

Διά τοὺς λόγους τούτους ἡ Ἐταιρία Μαρκόνι ὑπέβαλε τὴν ἐξῆς πρότασιν.

Ἡ Ἐταιρία προτείνει, ὅπως, ἐν περιπτώσει ἐγκρίσεως της παραχώρησεως, ἀντικαταστήσῃ τὴν συσκευὴν 60 διὰ σπινθῆρος τοῦ ναυτικοῦ σταθμοῦ Ἀθηνῶν διά συσκευῆς βαλβίδος τοῦ τελευταίου τύπου, ἐμβλείας 600 ναυτ. μιλίων. Ἡ ἀντικατάστασις αϋτῆ θὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι πᾶσα ἀνταπόκρισις ἐξ ἀποστάσεως μεγαλυτέρας τῶν 600 ναυτ. μιλίων θὰ διεξάγῃται διά τοῦ σταθμοῦ της Ἐταιρίας. Ἐπὶ πλέον ἡ Ἐταιρία Μαρκόνι, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ζητεῖ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν νά περιορίσῃ τὸν ναυτικὸν σταθμὸν Ἀθηνῶν εἰς τὰς καθαρὰς ναυτικὰς ἀνάγκας, οὕτως ὥστε ὁ σταθμὸς της Ἐταιρίας νά διεξάγῃ ὅλας τὰς μακρινὰς ἀνταποκρίσεις τῶν ὁποίων θὰ ἔχη ἀνάγκην ἡ Ἐταιρία Μαρκόνι, προσφέρει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν σταθμοὺς τοῦ νεωτέρου συστήματος διά τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἀξίας λιρῶν 6.000 ἀνευ πληρωμῆς.

Δέον ἐπίσης νά σημειωθῆ ὅτι ἐν περιπτώσει κινήσεως, προβλέπεται ἐν τῇ παραχώρησει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται νά ἀναλάβῃ και νά ἐργασθῆ τοὺς σταθμοὺς της Ἐταιρίας και νά θέσῃ τὸ προσωπικὸν αϋτῶν ὑπὸ τὸν στρατιωτικὸν νόμον.

Τὰ ὠφελήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐκ τῶν προ-

τάσεων της Ἐταιρίας Μαρκόνι εἶνε πρόδηλα, ἡ δὲ ἀνάγκη της ἐγκαταστάσεως ἀσυρμάτου τηλεγράφου και τηλεφώνου ἐν Ἑλλάδι θέλει ἀναφανῆ ὑπὸ ἐπιτακτικωτέραν εἰτι μορφήν μετὰ τὴν εἰρήνευσιν της Χώρας, ὅποτε διά τὴν ἐμπορικὴν και βιομηχανικὴν ἀναζωογονήσιν τόσον τῶν παλαιῶν ὅσον και τῶν νέων Ἐπαρχιῶν αϋτῆς, ἡ ταχυτάτη ἀνταπόκρισις μετὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν και της Ἀμερικῆς θὰ εἶναι ἀπαραίτητος.

Ἴσως δὲν μᾶς χωρίζει μακρὸν διάστημα ἀπὸ της ἐποχῆς, τὴν ὁποίαν προβλέπομεν και θὰ ἔδει τὸ πρὸ ἄρτι ἰδρυθὲν Ὑπουργεῖον τῶν Τ. Τ. Τ. νά ἐμελέτα ἐμπεριστατωμένως τὸ ζήτημα τοῦτο και νά προεκάλεῖ ἀμεσον τὴν Κυβερνητικὴν ἀπόφασιν.

ΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΩΡΩΝ (α)

Τὰ συναλλάγματα και τὰ νομίσματα εἶνε δύο διάφοροι μορφὰί ἐνὸς και τοῦ αϋτοῦ πράγματος. Εἶνε νομισματοποιημένον κεφάλαιον.

Τὰ νομίσματα συνιστοῦσι ποσὰ χρήματος· τὰ συναλλάγματα εἶνε πιστωτικοὶ τίτλοι ποσῶν χρήματος.

Τὸ οὕτω νομισματοποιημένον κεφάλαιον ἔχει προορισμὸν τὴν μετακίνησιν του ἀπὸ ἐνὸς τόπου εἰς ἕτερον.

Τὰ νομίσματα ἐκφράζονται κατὰ διαφόρους τρόπους εἰς τὰς διαφόρους χώρας. Ἄν ἐξαίρεσωμεν τὰς χώρας αἰτινες ἔχουσι τὴν αϋτὴν νομισματικὴν βᾶσιν (Ἑλλὰς, Γαλλία, Ἑλβετία, Βέλγιον, Ἰταλία (!)) εἰς ἄλλας χώρας τὰ νομίσματα εἶνε διάφορα: φλωρίνια, ρούβλια, λίραι, στερλίνας, μάρκα, δολλάρια, κλπ. Διά τοῦτο ἐνδιαφέρει μεγάλως νά γνωρίζωμεν τὰς μετὰξὺ ἀλλήλων σχέσεις εἰς τὰς διεθνεῖς συναλλαγὰς.

Ἡ βᾶσις τῶν σχέσεων τούτων εἶνε τὸ βάρος τοῦ περιεχομένου ἐν ἐκάστῳ τούτων καθαρῷ μετάλλου. Καὶ ἐν ᾧ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν χώρας τινος τὸ νόμισμα αϋτῆς ἔχει καθωρισμένην νόμιμον τιμὴν, τὴν ὀνομαστικὴν αϋτοῦ ἀξίαν, τοῦτο δὲν συμβαίνει εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ νόμισμα τοῦτο ἐξαχθῆ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἔνθα δὲν ἴσχύει τὸ κύρος τοῦ ὑπὲρ αϋτοῦ ἐθνικοῦ νόμου. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὑπολογίζεται τοῦτο ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ βάρους τοῦ καθαρῷ του μετάλλου. Ἡ τιμὴ τοῦ νομίσματος οὕτω διεθνῶς καθορίζεται διά της ζυγίσεως αϋτοῦ, ὡς συμβαίνει εἰς κάθε ἐμπόρευμα.

Αἱ νομισματικαὶ σχέσεις τῶν νομισμάτων τῶν διαφόρων χωρῶν εἶνε δύο. Τὸ ἄρτιον (Le pair) και ἡ ἰσοτιμία (Le parité).

ΤΟ ἌΡΤΙΟΝ

Τὸ ἄρτιον νομίσματος τινος εἶνε ἡ ἀξία αϋτοῦ ἐκπεφρασμένη εἰς ἕτερον νόμισμα, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν της ποσότητος τοῦ καθαρῷ μετάλλου, ὅπερ νομῖμος περιέχει ἕκαστον τούτων.

(α). Ἐκ τοῦ λίαν προσηχῶς ἐκδομένου ὑπὸ τοῦ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ» συγγράμματος τοῦ τμηματάρχου τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Θεσσαυροῦ κ. Ἐμμ. Μ. Κανδράκη «ΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΩΝ ΠΡΑΞΕΙΣ» ἀποσπῶμεν τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον κεφάλαιον.

Εἰς ἄλλην στήλην δημοσιεύομεν ἐν περιλήψει τὸν σκοπὸν και τὴν χρησιμότητα τοῦ βιβλίου τούτου.

(!) Λατινικὴ νομισματικὴ ἑνωσις.

Εἰς πλείστας χώρας λαμβάνεται ὡς μονὰς βάρους πρὸς σύγκρισιν τοῦ περιεχομένου καθαρῷ μετάλλου τὸ χιλιόγραμμα και αἱ δεκαδικαὶ ὑποδιαίρεσεις αϋτοῦ ἐξαιρέσει της Ἀγγλίας και τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Ἐν τούτοις πρὸς σύγκρισιν τῶν διαφόρων νομισμάτων ἀνάγομεν τὰ βάρη πάντων τῶν νομισμάτων εἰς τὴν μονάδα τοῦ χιλιogramμου.

Οὕτω προκειμένου νά συγκρίνωμεν τὰ χρυσᾶ νομίσματα τῶν διαφόρων χωρῶν πρὸς τὴν χρυσὴν Ἑλληνικὴν δραχμὴν, ἴσην κατὰ τὸ βάρος τοῦ περιεχομένου χρυσοῦ πρὸς τὸ γαλλικὸν χρυσοῦν φράγκον, εὕρισκομεν ὅτι μετὰ χιλιόγραμμα καθαρῷ χρυσοῦ κατασκευάζονται.

Ἐν Ἑλλάδι..... χρ. δραχμαὶ	3.444.44
» Γαλλία..... » φράγκα	3.444.44
» Ὀλλανδία... » φλωρίνια	1.653.44
» Γερμανία... » μάρκα	2.790.00
» Αὐστρία... » κορώναι.....	3.280.00
» Ἀγγλία..... » λίρ. στερ.(souverains)	136.568
» Σουηδία... » κορώναι.....	2.480.00
» Ρωσσία... » ρούβλια	1.291.60
» Ἡν. Πολιτείας » δολλάρια	664.6142

Προφανῶς πᾶσαι αὔται αἱ νομισματικαὶ ἐκφράσεις εἶνε ἴσαι μετὰξὺ τῶν διότι και αἱ μὲν και αἱ δὲ ἐξισοῦνται πρὸς τὸ 1 χιλιόγραμμα τοῦ καθαρῷ χρυσοῦ.

Οὕτω 3.444.44 χρυσαὶ δραχμαὶ=1.653.44 χρ. φλωρίνια τῶν Κάτω Χωρῶν=2.790 χρ. μάρκα γερμανικὰ=1.291.60 χρ. ρούβλια της Ρωσσίας=664.614 χρ. δολλάρια της Ν. Ὀρκης.

Ἡ ἰσότης αϋτῆ εὐκόλως μᾶς δίδει τὸν ὑπολογισμὸν της ἀξίαν ἐνὸς νομίσματος συναρτήσει της ἀξίας ἐτέρου νομίσματος π. χ.

$$\text{Ἄφου } 136.658 \text{ ἄγγλ. λίρ.} = 3.444.44 \text{ δρ. χρυσαὶ}$$
$$\text{ἔπεται ὅτι } 1 \text{ » » } = \frac{3.444.44}{136.568} = 25.221 \text{ χρ. δρ.}$$

Τὸ κλάσμα $\frac{3.444.44}{136.578}$ ἢ ὁ ἀριθμὸς 25.221 εἶνε τὸ ἄρτιον της ἀγγλικῆς χρυσῆς λίρας ἐν Ἀθήναις, δηλαδὴ ἡ ἀξία της χρυσῆς στερλίνας ἐκπεφρασμένη εἰς χρυσὰς δραχμάς, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν της ποσότητος τοῦ καθαρῷ χρυσοῦ τοῦ περιεχομένου εἰς τὰ δύο ταῦτα διάφορα νομίσματα.

Δὲν ὑπάρχει ἄρτιον εἰμὴ μετὰξὺ νομισμάτων κατεσκευασμένων διά τοῦ αϋτοῦ μετάλλου χρυσοῦ ἢ ἀργύρου, διότι τὸ ἄρτιον εἶνε σχέσις μετὰξὺ τῶν βαρῶν, δὲν δυνάμεθα δὲ νά δεχθῶμεν τοιαύτην μετὰξὺ βάρους χρυσοῦ ἀφ' ἐνὸς και βάρους ἀργύρου ἀφ' ἐτέρου.

Παρατήρησις. Κυρίως διά τὸ ἄρτιον τῶν νομισμάτων μόνον τὰ βάρη χρυσοῦ συγκρίνομεν, διότι μόνον τὰ χρυσᾶ νομίσματα εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν ἔχουσι διεθνή χαρακτηριστήρα.

Ἐν τούτοις τὸ οὕτως εὕρισκόμενον ἄρτιον εἶνε σχέσις

ΤΟ ΛΟΓΕ

(Ἀκδημείας και Ἰπποκράτους)

Συγκεντρώνει κάθε βράδυ

ὅλην τὴν ἀριστοκρατίαν μας

Τὸ ἔξοδα τῆς χρήσεως 1921-1922 περιοριζόθησαν λόγω ἐλαττώσεως τῶν πολεμικῶν ἐξόδων καὶ περιορισμῶν τῶν δυνάμεων, κατὰ βαθμὸν, ὃν οὐδεὶς ἀνέμενε. Ἐν ταῖς πολιτικαῖς ὑπηρεσίαις ἐπραγματοποιήθησαν μεταρρυθμίσεις, ὑπαγορευθεῖσαι ἐκ πνεύματος οἰκονομικῶν. Τέλος οἱ τόκοι τοῦ δημοσίου χρέους ἠλαττώθησαν σχετικῶς πρὸς τὰς παρελθούσας χρήσεις. Ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις προβαίνει τακτικῶς εἰς γενναίας ἐπιχειρήσεις ἀποσβέσεως.

Κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1919 τὸ βρετανικὸν χρέος εἶχεν ἐξέλθῃ εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον, τὸ ἠνωποιημένον χρέος ἀνῆρχετο τότε εἰς £ 7.998.000.000, κατὰ τὴν 31ην Μαρτίου τοῦτο δὲν ὑπερέβαινε τὰς £ 7.654.000.000. Ἡ διαφορά ὅθεν ἀνέρχεται εἰς 334.000.000 λιγῶν στερλινῶν, ἥτοι ὀκτώ καὶ ἡμίση διδεκατομμύρια ὀράγκων. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐπετεύχθη εἰς διάστημα εἰκοσίων ἐπτὰ μηνῶν. Κατὰ μόνον τὴν χρῆσιν 1921-1922 ἀπεσβέθησαν 48 ἑκατομμύρια στερλινῶν ἐπὶ πλεόν, τῶν κεφαλαίων τούτων ληθόντων ἀπὸ τὰ πλεονάσματα τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ 25 ἑκατομμύρια ἐκ πιστώσεων ἀναγεγραμμένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων. Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Θησαυροφυλακείου ὁρῶναι ὅτι τὸ χρέος κατὰ τὴν ἄρτι λήξαν χρῆσιν περιορίσθη κατὰ 88 ἑκατομμύρια καθόσον ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων 70 ἑκατομμυρίων καὶ ἕτερα ποδὰ προωρίσθησαν διὰ χρεολυσίων τοῦ δημοσίου χρέους, ἐξευρεθέντα ἐξ ἐξαιρετικῶν πόρων.

* *

Μετὰ τὴν ἀνασκόπησιν τῶν ἐπιτελεσθέντων ἀποτελεσμάτων τοῦ προηγουμένου οἰκονομικοῦ ἔτους ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Θησαυροφυλακείου εἰδῆλθεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὑποβληθέντος προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1922-1923.

Τὰ προϋπολογιζόμενα ἔξοδα ἀνέρχονται εἰς £ 910.069.000 ἀντὶ τῶν £ 1.136.728.000 τοῦ 1921-1922, ἥτοι διαφορά ἐπὶ ἔλαττον £ 226.659.000. Αἱ κυριώτεραι ἐλαττώσεις ἐνδείκνυνται ἐν τῷ κάτωθι πίνακι.

	1921-1922	1922-1923
	(κατὰ ἑκατομμύρια στερλινῶν)	
Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν	106.665	62.300
» Ναυτικῶν	82.479	64.884
Ἀεροπορικὴ Ὑπηρεσία	18.411	10.895
Πολιτικὰ Ὑπουργεῖα	379.035	317.455
Ἐκτακτὸν ἀποθεματικῶν	97.000	25.000
T. T. T.	67.165	53.822

Ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ κατάστασις ἐπέτρεψε τὴν πραγματοποίησιν ὀπουδαιωτάτων περιορισμῶν τῶν στρατιωτικῶν πιστώσεων. Δυστυχῶς ἡ αὐτὴ κατάστασις δὲν παρουσιάζεται καὶ εἰς τὰς ἄλλας χώρας, ὡς ἐν Γαλλίᾳ, λόγω τῆς ἀνυποτάκτου πρὸς τὴν Γερμανίαν, ἐν Ἑλλάδι λόγω τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως.

Ἀναλύων τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα ὁ δὲρ Ρόμπερτ Χόρν ἐξῆρε τὸ γεγονός ὅτι παρὰ τὴν οἰκονομικὴν δυσπραγίαν ἡ μὲν χρῆσις 1921-22 ἐκλείσθη μὲ μεγαλυτέραν ἀπόδοσιν τῶν ἐξόδων, ἐν δὲ τῇ χρήσει 1922-1923 προβλέπονται μειώσεις ἐξόδων ὑπερβαίνουσαι τὰ 226.000.000 λιγῶν στερλινῶν.

Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἠλαττώθησαν διαδοχικῶς, οἱ φόροι ἐπὶ τοῦ τεῖνον καὶ κατὰ ἐμειώθησαν, ὁ δὲ φόρος ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος περιορίσθη κατὰ ἓν δελλίνιον κατὰ λίραν στερλίαν. Ὁ ἄγγλος καταναλωτὴς πύνοθη τὸ δὲ ἔμποριον ἀνεθάρρυσεν.

Ὁ δὲρ Ρόμπερτ Χόρν ἀναγγέλλων εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων τὰς ἐλαττώσεις ταύτας τῶν φόρων εἶπε: «Ἐδέχθη πολλὰς ἀντιπροσωπείας μεγαλοβιομηχανῶν, αἵτινες μὲ διεβεβαίωσαν ὅτι ἡ μεγαλύτερα

ἐπικοῦρια ἦν ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ ἔμποριον, ἥτο ὁ περιορισμὸς τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος. Ἡκολούθησα τὰς ὑποδείξεις ταύτας. Οἱ ἄγγλοι βιομηχανοὶ καὶ τὸ σύνολον τῶν βρετανῶν πολιτῶν δὲν θὰ πληρώνωσι πλέον ὡς ἄλλοτε εἰμὴ 5 δελλίνια κατὰ λίραν ἀντὶ τῶν 6 τοιούτων.

Εἶνε ἐνδιαφέρουσα ἡ ἀναγραφὴ τῆς χρονολογικῆς κλίμακος τοῦ φόρου αὐτοῦ. Ἰδοὺ αὐτὴ:

Ἀπὸ τοῦ 1907 ἕως τὸ 1909	τὸ ποσοσ. ἀνήρχ. εἰς 1 σελ. 0...d
» » 1910 » » 1914	1 σελ. 2...d
» » 1914 » » 1915	1 σελ. 8...d
» » 1915 » » 1916	3 σελ. 0...d
» » 1916 » » 1918	5 σελ. 0...d
1918 καὶ ἐντεύθεν	6 σελ. 0...d

Τὸ ἐκ τῶν ἐλαττώσεων τῶν ἐξόδων τοῦτο ποδὸν κατανέμεται ὡς ἑξῆς κατὰ τὴν χρῆσιν 1922-1923.

	Οἰκονομικὸν ἔτος	Χρῆσις
Τελωνειακὰ τέλη	5.000.000	5.457.000
Ἐλαττωδὲς φόρου εἰσοδήματος	35.000.000	53.700.000
Ταχυδρομικὰ τέλη	5.650.000	6.550.000
Σύνολον	45.650.000	65.707.000

Τὰ ἔσοδα μετὰ τὰς προβλεπομένας ἐλαττώσεις ἀνέρχονται εἰς £ 910.775.000 ἀπέναντι ἐξόδων ἐκ £ 910.069.000. Προκύπτει οὕτω περίσσευμα ἐκ £ 706.000.

* *

Ἄν ἡ Ἀγγλία εἶνε ὀφειλέτις τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν διὰ μεγάλα ποδὰ εἶνε ἐν ταῦτῳ καὶ πιστώτρια ἀριθμοῦ τινὸς Dominions καὶ διασυνμμαχικῶν χωρῶν. Τὰ Dominions τῆ ὀφείλουσι £ 150. 430.000. τὰ δὲ σύμματα Κράτη 1.834.000.000. Τὸ ποδὸν τοῦτο ἀναλύεται ὡς ἑξῆς.

Ρωσσία	655 ἑκατ.
Γαλλία	584 »
Ἰταλία	503 »
Σερβία	28 »
Πορτογαλλία	} 67 »
Ρουμανία	
Ἑλλάς καὶ λοιπὰ	

Ἐκτὸς τούτων ὑπὸ μορφήν ἐπικοῦρίας ἢ δανείων πρὸς οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν κατέβαλεν εἰς τὴν Αὐστρίαν, Πολωνίαν, Ρουμανίαν, Βέλγιον, Ἀρμενίαν καὶ Τσεχοσλοβακίαν 33 ἑκατομμύρια λιγῶν στερλινῶν.

* *

Ἡ Ἀγγλία δύναται νὰ προσβλέπῃ εἰς τὸ μέλλον μετ' ἐμπιστοσύνης. Αὐτὴ δὲν προτίθεται νὰ ἀναδείξῃ τὴν ἐλάττωσιν τῶν φόρων. Ὁ δὲρ Ρόμπερτ Χόρν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ εἰσηγητικὴν του ἀγόρευσιν ἐξῆρσε τὴν παραμονὴν ἐν τῇ Προεδρίᾳ τῆς σχετικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ δὲρ Ἐρικ Ζένε καὶ τοῦτο πρὸς ἐπίτευξιν νέων οἰκονομικῶν. Αὗται εἶναι ἀναγκαῖαι, διότι κατὰ τὸν Ρόμπερτ Χόρν τὸ σύνολον τῶν πληρωθέντων παρὰ τῶν Ἀγγλῶν φόρων ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ σύνολον τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως τῆς Γαλλίας καὶ ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Ἐπὶ τῶν δηλώσεων τούτων τοῦ Ρόμπερτ Χόρν παρατηροῦν οἱ Γάλλοι ὅτι θὰ ἠδύνατό τις νὰ ποιήσῃται ἐπιφύλαξις τινὰς. Δὲν στερεῖται βεβαίως ἀληθείας, λέγουσιν οὗτοι, ὅτι χάρις εἰς τὴν ἐπιεικεῖαν προθυμίαν, ὁ ἄγγλικὸς λαὸς δύναται νὰ ἐλπίξῃ ἐπὶ τοῦ περιορισμοῦ τῶν φόρων. Ὡς πρὸς τὴν Γαλλίαν ὅμως ἡ ἐποχὴ αὐτὴ εὐρίσκειται μακρὰν, ἀλλὰ δὲν νὰ ὁμολο-

γήσῃ τις ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν χωρῶν τῆς Μάχης ἀντικειμενικὴ κατάστασις διαφέρει κατὰ πολὺ. Ἡ Γαλλία δὲν πρὸς οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν νὰ ἐπιτύχῃ τὰς ὀφειλουμένας αὐτῇ ἀποζημιώσεις καὶ ἐπανορθώσεις, τοῦτο δὲ ἠθέλην ἐπιτευχθῆναι ἂν ἡ Ἀγγλία ἀντὶ νὰ πολιτευθῆται ἀντιθέτως πρὸς τὴν Γαλλίαν, ὑπεδότηριζεν διὰ κοινῆς ἐνεργείας τὰς δικαίας τῆς συμμαχου αὐτῆς ἀπαιτήσεις.

Ἰδὼς πρὸς τὰς τελευταίας ταύτας ἀπόψεις τῆς Γαλλίας νὰ ὑπεχῶρῃ ἡ Ἀγγλικὴ πολιτικὴ, ἂν αἱ τάσεις τῆς Γαλλίας δὲν ἦσαν ἄκρως ἱμπεριαλιστικαὶ καὶ ἂν ἡ ἐπιζητησις διὰ μέσων, βιαιῶν ἀναμφιβόλως, ἐκ μέρους τῶν ἠττημένων νὰ καταβάλλωσι τὰς ἀποζημιώσεις δὲν ἐπέφερον, ὡς δοξαριῶς ὑπολογίζεται, τὴν διατάραξιν τῆς εἰρήνης, εἴτε διὰ νέου Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, εἴτε δι' ἄλλου πολιτικοκοινωνικοῦ δυναγεμοῦ ἀναλόγου τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν μολδοβελγικὸν τῆς Ρωσσίας, ὅποτε πλέον ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ὁλοκλήρου τῆς Εὐρώπης θὰ κατέπιπεν εἰς δυσθεώρητον βάραθρον καὶ πᾶσα ἐλπίς περὶ ἀναβιώσεως τῶν οἰκονομικῶν τῆς Εὐρώπης θὰ ἐδοξόφετο ἔξω ταύτης, οὕτω δὲ θὰ καθίστατο ὑπόδουλος τῶν θελήσεων ἄλλων λαῶν, ἀγνώστων ἴδως σήμερον ἐν τῇ καθόλου διατάξει τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν.

* *

Τοιαύτη ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἡ ἀνάλυσις τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς Μ. Βρετανίας 1922-23, ἡ δ' ἐπίτευξις τῶν εὐνοίωνων τούτων ἀποτελεσμάτων στηρίζεται ἀναντιρρήτως εἰς τὸ εἰρηνοφιλον ῥεῦμα τῆς Ἀγγλίας, τὸ ῥεῦμα δὲ τοῦτο ἂν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὀρθολογισμοῦ εἰσεχῶρῃ καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν ἀσφαλῶς ἡ οἰκονομικὴ ἀνόρθωσις ὁλοκλήρου τῆς Εὐρώπης θὰ ἔκαμνε σήμερον τὰ πρῶτα σταθερὰ βήματα.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

ΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΩΝ ΠΡΑΞΕΙΣ

Διὰν προσεχῶς ἐκδίδεται ὑπὸ τῆς Ἐπιθεωρήσεως μας τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον σύγγραμμα τοῦ κ. Ἐμμ. Μ. Χανδράκη, Τμηματάρχου τοῦ Ὑπουργεῖου τοῦ Θεσσαυροῦ, εἰς ἓνα τόμον ἐκ σελίδων 300, εἰς σχῆμα μέγα ὄγδοον, μὲ πολυαριθμοὺς πίνακας καὶ ἐκλεκτὸν χάρτην.

Τὸ ὑπὸ ἔκδοσιν τοῦτο σύγγραμμα ἀπευθύνεται πρὸς πάντας. Δὲν πρόκειται νὰ προσθήσῃ νέον τι εἰς τὰς γενικὰς μέχρι τοῦδε θεωρίας καὶ πράξεις τῶν συναλλαγμάτων. Ἀπλῶς σκοπεῖ νὰ ἀποτελέσῃ βοήθημα πολῦτιμον δι' ἐκείνους, οἵτινες ἐλαυνόμενοι εἴτε ἀπὸ τὰ οἰκονομικά των συμφέροντα, εἴτε ἀπὸ τὰ συμφέροντα ἐκείνων, οἵτινες ἐνεπιστεύθησαν αὐτοῖς τὴν διαχείρισιν τῶν χρηματιστικῶν καὶ τραπεζικῶν τῶν ζητημάτων, εἴτε εἰς ἐκείνους οἵτινες πρὸς ἀπόκτησιν στοιχείων χρησίων εἰς συναφεῖς μελέτας, ἔχουσιν ἀνάγκη αὐτοῦ. Δι' αὐτὸ ἀπευθύνεται πρὸς τὸν οἰκονομολόγον, τὸν τραπεζίτην, τὸν χρηματιστήν, τὸν ἔμπορον, τὸν βιομήχανον, τὸν ὑπάλληλον, τὸν σπουδάζοντα τὰ οἰκονομολογικὰ ἢ τραπεζικὰ καὶ χρηματιστικὰ ζητήματα.

Ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Βολταίρου ἀκόμη ἔλεγον, ἵνα παραστήσῃ ὁποῖον σημασίαν εἰς τὰ Διεθνή συμφέροντα ἔχει τὸ συνάλλαγμα: «Μπορεῖ κανεὶς νὰ κάμῃ ἓνα τραπεζίτην εἰς τὸ Παρίσι νὰ κραυγάζῃ, ἀρκεῖ νὰ τὸν κεντήσῃ εἰς τὴν Σαντερναχόρην (On fait crier un financier à Paris en le pinçant à Chandernagore)». Σήμερον ὅποτε

δι' ἐνὸς ραδιοτηλεγραφήματος δύναται νὰ μεταφερθῶσιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἡμισφαιρίου τῆς γῆς εἰς τὸ ἕτερον κεφάλαια, πιστώσεις, ὀφειλαί, νὰ γίνωσιν ἐμβάσματα, νὰ συρθῶσι συναλλαγματικά, νὰ κλεισθῶσι συμφωνίαι, ἀγοραὶ, πωλήσεις, ὁ ἔμπορος, ὁ βιομήχανος, ὁ χρηματιστής, ὁ τραπεζίτης, ἵνα ἐξασφαλίσωσιν εἰς τὸν ἱλιγγιώδους ταχύτητος ἀγῶνα τὴν ἐπίτευξιν κέρδους δύναται μὲν νὰ ἔχωσιν ἀμέσως σαφεῖς καὶ ἀσφαλεῖς πληροφορίας τῶν τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος ἐξ ὄλων τῶν σημείων τοῦ κόσμου, ἐφ' ὧν οἱ ἀνταποκριταὶ τῶν ἐνεργῶσι, ἀλλὰ πᾶσαι αὗται αἱ πληροφορίες εἶναι δι' αὐτοὺς ἀνευ ἀξίας, ὕλη νεκρά, ἐφ' ὅσον ἀγνοοῦν τοὺς πολυπλόκους μηχανισμοὺς τοῦ συναλλάγματος, τοὺς συνδυασμοὺς των, τὰς ἐπ' αὐτοῦ πράξεις, ποῦ θὰ στραφῶσιν ἵνα ἐπιτύχωσι τὸ κέρδος, πῶς θὰ κάμωσι τὰς ὑπολογισμοὺς των, τὰ ἀμπίτραξ των. Τὸ πρῶτον βλέμμα τοῦ χρηματιστοῦ, ὅταν εἰσέλθῃ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἀπευθύνεται ἀγωνιώδεις πολλάκις πρὸς τὰ τηλεγραφήματα τοῦ ἐξωτερικοῦ τὰ περιέχοντα τὰς τιμὰς τοῦ συναλλάγματος εἰς τὰ διάφορα μεγάλα κέντρα τοῦ κόσμου διὰ τὸ κλεισιμον τῆς προηγουμένης ἡμέρας. Κάμων ταχύτατα τοὺς ὑπολογισμοὺς του, εὐρίσκει τὰς ἱστοιμίας ἀμέσους καὶ ἐμμέσους καὶ καταστρώνει τὴν πρῶτὴν του ἐκστρατείαν κατὰ τῶν ἀγνοούντων τὰ πράγματα. Γνωρίζει ἤδη νὰ ποίαν τιμὴν πρέπει νὰ ἀγοράσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα, ἂν ἔχη συμφέρον νὰ σύρῃ ἢ νὰ κάμῃ ἐμβάσμα εἰς τὸ ἐξωτερικόν, νὰ προαγοράσῃ ἢ νὰ προπώλῃσῃ, ἢ νὰ ἀπαλλαγῇ ἐνὸς νομίσματος καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὰς πιστώσεις του εἰς ἄλλο νόμισμα. Νὰ προμηθευθῇ χρεώγραφα τοῦ ἐξωτερικοῦ ἢ νὰ ἀπαλλαγῇ τοιούτων, νὰ ἀγοράσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ χρυσόν.

Δύναται νὰ μὴ διαθέσῃ σήμερον ἐν λεπτόν μετὰ τρεῖς δὲ μῆνας νὰ εἶναι πλούσιος. Πολλοὶ ὁμιλοῦν περὶ τυχῆρων ἀνθρώπων, διότι αἱ πράξεις των ἐπέτυχον καὶ ἐπλούτισαν. Καὶ ὅμως, ἐὰν αἱ πράξεις των ἐπέτυχον, τὰ κερδοσκοπικά των κόλπα ἐπίασαν, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἐκεῖνοι ἤξευρον νὰ ὑπολογίζωσι ἐπὶ τῶν πληροφοριῶν τὰς ὁποίας εἶχον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, νὰ συνδυάζωσι, νὰ εὐρίσχωσι τὸν δρόμον τοῦ κέρδους. Καὶ ἂν μὲν αἱ περιστασεις εἶνε ὀμαλαὶ τὰ κέρδη, ἄτινα ἀποκομίζουσι εἶνε ἀρκετὰ σοβαρά, γίνονται ὅμως ταῦτα τρομακτικά, ὅταν, εἰς ἀνωμάλους περιστασεις, ὑπολογίσωσι καὶ συνδυάσωσι μετὰ τῶν τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ γνωστὰς εἰς αὐτοὺς εἰδήσεις ἐπὶ πολιτικῶν, χρηματιστικῶν ἢ ἐμπορικῶν κρίσεων καὶ ἐπωφεληθῶσι τῆς νευρικότητος καὶ ψυχολογικῆς καταστάσεως τῶν ἀδαῶν. Ἡ δίψα τοῦ χρήματος κάμνει πολλοὺς νὰ νομίζωσιν ὅτι δύναται νὰ παίξωσιν εἰς τὸ χρηματιστήριον καὶ ὅτι δύναται νὰ κάμωσι περιουσίας ἀκόπως, ὅπως οἱ γνῶριμοὶ των τραπεζίται παλίνοντες εἰς τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα ἢ νομίσματα. Δὲν λαμβάνουν ὅμως ὅπ' ὀψι των ὅτι ἐκεῖνοι μὲν παρουσιάζονται ἄσπολοι, ἐνῶ οἱ τελευταῖοι εἶναι ὀπλισμένοι διὰ πληροφοριῶν, χρημα-

ΛΟΥΞ

Κινηματογράφος — Βαριετέ

Ἐκλεκτὰ ταινία

Ἐκλεκτὰ νούμερα

ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ

τιστικῶν γνώσεων, οἰκονομολογικῶν συνδυασμῶν. Πίπτουσιν οὕτως οἱ πρόχειροι οὗτοι κερδοσκόποι εἰς τὰς παγίδας καὶ ἐνθ' κοιμῶνται πλούσιοι ἐξυπνοῦν πτωχοὶ ἀναμένοντες νὰ δουλεύῃ δι' αὐτοὺς καθ' ἑλπὴν τὴν νύκτα ἡ μοῖρα.

* *

Αἱ ὑπερτριακόσαι σελίδες τοῦ ὑπὸ ἐκδοσιν βιβλίου περιέχουσι ἐπὶ ἐκάστου ζητήματος ὀλίγην θεωρίαν καὶ πολλὰς πράξεις κατὰ τρόπον ἀναλυτικὸν ἀπὸ τῶν ἀπλουστέρων ἐφαρμογῶν τῶν πράξεων ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος μέχρι καὶ τῶν συνθετικῶν. Πολυσύνθετα προβλήματα ἀναλύονται εἰς ἀπλουστάτας ἀριθμητικὰς πράξεις. Ὁ τρόπος τῆς μελέτης τῶν τιμῶν τῶν συναλλαγμάτων καὶ οἱ μυστικοὶ ὑπολογισμοὶ τῶν τραπεζιτῶν, τῶν χρηματιστῶν καὶ τῶν κερδοσκόπων ἀναλύονται κατὰ τρόπον σαφῆ, εὐληπτον προσιτὸν εἰς πάντα ἀτάκτον στοιχειωδῶν μαθηματικῶν γνώσεων. Πῶς προκαλεῖ τὸ κέρδος καὶ πῶς ἀποφεύγει τὴν ἀπώλειαν ὁ κερδοσκόπος, πῶς ἐπωφελέστερον ἀναλαμβάνει μίαν πίστωσιν ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὁ βιομήχανος, ὁ ἔμπορος ὁ ἐξαγωγεὺς. Διατὶ ὁ τραπεζίτης ὑψώνει τὸ ἐπιτόκιον προεξοφλήσεως καὶ διατὶ κατατιβάσει αὐτό. Πότε κρατεῖ οὗτος ἐν χαρτοφυλακείῳ τὰ μακροπρόθεσμα γραμμάτια καὶ πωλεῖ τὰ βραχυπρόθεσμα. Ποίους συνδυασμοὺς θὰ κάμῃ ὁ χρηματιστὴς, ὁ οἰκονομολόγος, ὁ κεφαλαιουχὸς διὰ νὰ ἐπιτύχῃ κέρδη εἰς τὰς συναλλαγὰς του μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ πῶς θὰ κάμῃ τοὺς σχετικὸς ὑπολογισμοὺς, πῶς θὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἀργύρου καὶ τοῦ ὑποτιμημένου χαρτονομίσματος κλπ. Πανταχοῦ τὴν θεωρίαν ἀκολουθεῖ ἡ πράξις.

* *

Θεωρήσαντες οὕτως ἀναγκαίαν τὴν ὑπαρξίν καὶ ἐν Ἑλλάδι βιβλίου ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγμάτων θεωρητικῶν συγχρόνως καὶ πρακτικῶν, ἐφ' ὅσον ἦδη μετὰ τὰς εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν νίκας, ἡ Μεγάλη Ἑλλάς θὰ κληθῇ μετ' ὀλίγον νὰ κερδίσῃ καὶ τὴν νίκην ἐπὶ τῶν πεδίων τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας, ἧς μέγιστος παράγων εἶναι ἡ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλαγῆ αὐτῆς, ἐλπίζομεν νὰ παραδώσωμεν μετ' ὀλίγον εἰς τὰς χεῖρας τῶν διαχειριζομένων τὰ οἰκονομολογικά, χρηματιστικά, τραπεζιτικά ζητήματα καὶ ἐν γένει εἰς τοὺς παράγοντας ἐκείνους, ἐφ' ὧν ἡ οἰκονομία τῆς χώρας ἐρείδεται, ὄργανον πολῦτιμον μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι συντελοῦμεν διὰ τούτου εἰς τὴν ζωηρότεραν κίνησιν, τὴν ὁποίαν αἱ διεθνεῖς συναλλαγὰι ἀπαιτοῦσιν.

Τὸ βιβλίον τοῦτο θὰ τιμᾶται ἀντὶ δραχμῶν 30 καὶ θὰ ἐκτυπωθῇ εἰς ὅσα ἀντίτυπα θὰ ἔχωσι δηλωθῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἐπιθεωρήσεώς μας μέχρι τῆς 15 Ἰουλίου ἔ. ἔ. Ὁ δηλῶν ὅτι θ' ἀγοράσῃ σώματα πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ συνοδεύῃ τὴν δήλωσίν του μετὰ τόσα δεκάδραχμα δι' ὅσα σώματα ἐγγράφεται.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

Ἴδου καὶ μία ἀληθινὰ σχολικὴ εορτὴ, ἡ ὁποία μᾶς ἔδωκε τὸν ἰδεώδη τύπον τῆς εὐρύθμου λειτουργίας ἐνὸς Σχολείου, ὅσον καὶ ἀδρᾶς μαθητικῆς δημιουργίας. Πρόκειται περὶ τῆς ἀληθῆς ἀλησμονήνου εορτῆς, τὴν ὁποίαν μᾶς παρουσίασε τὸ Πρότυπον Κλασσικὸν Γυμνάσιον τὴν 8^{ην} Μαΐου.

Ἡ εορτὴ ἐφερὲν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὴν σφρα-

γίδα τῆς μαθητικῆς πρωτοβουλίας καὶ δημιουργίας. Ὁ θαυμάσιος διάκοσμος τοῦ Σχολείου καὶ ἰδιαίτερος τῆς μεγάλης αἰθούσης, ὁ πλούσιος ἀνθοστολισμὸς, ὁ ποικιλόχρωμος φωτισμὸς, ἡ ἀπαστράπτουσα καθαραιότης, ἡ εὐγενὴς δεξιότης ὑπὸ τῶν μικρῶν καὶ μεγάλων ἀγγέλων τοῦ Σχολείου, ἡ ἀπαράμιλλος τάξις καὶ εὐκοσμία ἡ κρατήσασα πανταχοῦ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς εορτῆς, ἐσχεδιάσθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας ὑπὸ τῶν λαμπρῶν μαθητῶν καὶ ἀπετέλουν ἐν ὄνειρῶδες σύνολον.

Τὸ πρόγραμμα, πλούσιον καὶ ἐκλεκτόν, περιελάμβανεν ἐργασίας τῶν μαθητῶν πρωτοτύπους, σοβαρὰς καὶ εὐθύμους, αἱ ἑποῖαι κατεγοήτευσαν τὸ ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον, τὸ ὁποῖον ἀσφυκτικῶς ἐπλήρου τὴν αἴθουσαν. Ἡ ἐργασία τοῦ Φ. Ζαῖμη (Δ' τάξ.) περὶ τοῦ κινήματογράφου, διαυγῆς καὶ ἀρμονικῶς διηρθωμένη, ἡ κοινωνικὴ ἐπίδρασις τῆς τέχνης Θ. Τσάτσου (Δ' Γυμν.), σοβαρωτάτη ἐργασία, τὰ παιδικὰ ὄνειρα τοῦ Παπαδάκι (Γ' Γυμν.), ἐν πεζῶν καλλιτέχνημα καὶ τρία εὐθυμογραφήματα, τὸ πρῶτον ποδήλατον τοῦ ἱατροῦ ἐν Ζακύνθῳ Δ. Πόθου (Β' Γυμν.), αἱ Ἐρινύες Σ. Βερνάρδου (Δ' τάξ.), παίζον χαριέστατα μετὰ τὰς Ἀθλίδας, αἱ ὁποῖαι διαρκῶς ὡς Ἐρινύες μᾶς καταδιώκουν εἰς τοὺς δρόμους μετὰ τὸς ἑράνους, καὶ ἡ μαθητικὴ ζωὴ Β. Γεωργούλη (Δ' Γυμν.), ἐκτυλιζαντος ἀμίμητον εἰκόνα τῶν μαθητικῶν πονηριῶν, ἐχειροκροτήθησαν ζωηρότατα.

Ἄλλ' ἡ εορτὴ ἀπετέλεσε καὶ τὸν θρίαμβον τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ καὶ τοῦ κ. Γ. Λαμπελέτ, Καθηγητοῦ τοῦ Σχολείου, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν ἀγάπην καὶ ἐπιτυχίαν καλλιεργῆ καὶ τὴν δημοτικὴν Μοῦσαν. Ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Λαμπελέτ ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῆς χορφιδῆς τῶν μαθητῶν πάντα τὰ ἄσματα τοῦ προγράμματος μετὰ μοναδικῆς ἀκριβείας καὶ χάριτος, χειροκροτηθέντα δαιμονιωδῶς. Ὑπερήρσαν τὰ Εὐζωνάκια, ὁ Πεδῆκος καὶ ὁ Γερο-βασκὸς καὶ ἐπανελήφθησαν κατ' ἐπίμονον γενικὴν ἀπαίτησιν. Εἰς τὰς μονωδίας καὶ διωδίας διεκρίθησαν οἱ μικροὶ μαθηταὶ Πιπιλίγκας, Μαργαρίτης, Παπασωτηρίου καὶ μάλιστα ὁ Ἰ. Λαμπέρης.

Οἱ ἐκλεκτοὶ κεκλημένοι δικαίως εἰς τὸ τέλος τῆς εορτῆς δὲν εὕρισκον λέξεις νὰ ἐκφράσωσιν τὸν θαυμασμὸν τῶν καὶ τὰς εὐχαριστίας των πρὸς τὸν ὑποδιευθυντὴν τοῦ Διδασκαλείου κ. Γεωργόπουλον, εἰς τὸν Γυμνασιάρχων κ. Γουδῆν καὶ εἰς τοὺς κ. κ. Καθηγητὰς διὰ τὴν ἀλησμονήνου εορτῆν.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Φέρομεν εἰς γνώσιν ὅτι ἐνεκα τῆς μεγάλης ὑπερτιμῆσεως τοῦ χάρτου τῶν τυπογραφικῶν κ.λ.π., ἀναγκαζόμεθα ν' αὐξήσωμεν τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν τοῦ «Παντογνώστου» εἰς 30 δραχμὰς ἐτησίως καὶ τὴν τιμὴν ἐκάστου φύλλου εἰς δρ. 1,30.

Εὐελπιστοῦμεν ὅτι οἱ ἀξ. κ. κ. συνδρομηταὶ καὶ ἀναγνώσται θὰ δεχθῶσι τὴν αὐξήσιν ταύτην, ἀφ' οὗ ἐκ τῆς ἀνάγκης καὶ μόνον ταύτης ἐπεβλήθη καὶ ἀφιέρμεθα εἰς τὴν ἀντέληψίν των, ἂν πρέπει ἢ οὐ νὰ ἐμβάσωσιν οἱ μέγιστοι τοῦδε πληρώσαντες τὴν διαφοράν.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

ΡΟΜΑΝΤΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΑΠΟ ΤΗ "ΒΡΑΔΙΝΗ ΦΩΤΙΑ,"

ΡΩΜΑΝΤΙΣΜΟΣ

Ἐρθῆς δὲν ἔρθῆς, ἐγὼ θὰ σείρω
τ' ἀργὰ τὰ πόδια γοργὰ ὡς ἐκεῖ,
τὸ κουρασμένο κορμὶ θὰ γείρω
στὴν ἔρμη πέτρα τὴ μυστικῆ.

Καὶ θὰ προσμένω, καὶ θὰ πεθαίνω
καὶ θ' ἀνασταίνομαι, καὶ θὰ κραιῶ
μὲ τὴ μιλιὰ σου.

Ἐρθῆς δὲν ἔρθῆς, θὰ σ' ἀγκαλιάζω
καὶ μετὰ τὴ σκέψη μου θὰ ταιριάζω
τὴ ζωγραφία σου.

Νύχτα. Στὸ χῶμα θὰ πάω νὰ ψάξω
τὸ πάτημά σου νὰ βρῶ, θ' ἀδράξω
γῆ μέσ' στὴ φύχτα νὰ τὴ φιλήσω,
κι ἀπὸ κλωνάρια κι ἀπὸ χοιτάρια
μέσα στὰ χέρια δροσιὰ θὰ κλείσω,
σὰν ἀπ' τὴ σάρκα κι' ἀπ' τὴ δροσιὰ σου.
Πέρα τῆς χώρας ἀνάρια ἀνάρια,
παιζογελώντας με, τὰ λυχνάρια
θὰ μοῦ ἀχνοστέλνουν τὸ φάντασμά σου.
Μ' ὄλα τῆς νύχτας τὰ λυχνιτάρια
θὰ ψάξω νὰ βρῶ τὸ πέρασμά σου.

Καὶ μετὰ τὸ πῆσμα τοῦ ἀχνοῦ τοῦ τρόμου
ἢ μετὰ τὸ κάρφωμα ἐκστατικό,
στὴ γνωρισμένη πλαγιά τοῦ δρόμου,
ἔρθῆς δὲν ἔρθῆς, σὲ καρτερῶ.

Τρελὸ καρτέρι, καὶ ὀλόγυρά μου
ἢ κρυφὴ νύχτα καὶ ἡ σιγανή,
μόνο γιομάτη θὰ εἶν' ἡ καρδιά μου
ἀπὸ τὴν ψάλτρα σου τὴ φωνή.

Καὶ οἱ στρατολάτες ποῦ θὰ περνᾶνε,
κι ὅσα τριγύρω μας ριζωμένα,
κάτι ἀπὸ σένα θὰ μοῦ μηνᾶνε,
καὶ θὰ μοῦ παίρνουν κάτι ἀπὸ σένα.

Γιὰ σὲ ξαναῆρα καὶ ξαναῆρα
τῶν εἰκοσὶ μου χρονῶν τὴ λύρα,
κι' ἔρριξ' ἀπάνου
στοὺς λυγισμένους μου ὤμους τοῦ πλάνου
πάθους ἀπότομα τὴν πορφύρα.

Τῆς ὁρμῆς εἰμ' ἐγὼ τὸ παιδί,
κ' εἶμαι τ' ἀπόπαιδο ἐγὼ τοῦ ἀνθρώπου.
Χειμῶνας, τρέχω μετὰ τὸ ραβδί
τοῦ ποδοπλάναχτου στρατοκόπου.

Εἶμαι τ' ἀηδόνι καὶ ξενητῶ,
τ' ἀνάσασμα εἶσαι τῶν ἄγριων κρινῶν,
τὸ λάτρεμα εἶσαι, τὸ φυλαχτὸ
τῶν ἐρωτόπαθων πελεργίνων.

Στερογὴ κατάρα, μοῖρα κακὴ
τούτ' ἢ λαχάρα, κοντά, μακριὰ σου,
ἢ σπλαχνισμένον ἀγγέλου εὐκῆ
νὰ ξεψυχήσω μετὰ τ' ὄνομά σου;

Ἐρθῆς δὲν ἔρθῆς, ἐγὼ θὰ σείρω
τ' ἀργὰ τὰ πόδια γοργὰ ὡς ἐκεῖ,
στὴν ἔρμη ἀπάνου πέτρα θὰ δείρω,
ἴσκιε, στὰ πόδια σου, τὸ κορμὶ.

ΜΥΣΤΙΚΙΣΜΟΣ!

Δέσποινα!
Κανένα φόρεμα τὴ γύμνια μου
δὲ φτάνει νὰ σκεπάσῃ
ἢ μοναξιά μου εἶναι σὰν τ' ἄδειο, σὰν τ' ἀλόγιστο
χυμένο προτοῦ νὰ ῥθῆ ἢ πλάσῃ
ἢ ἀρρώστια μου βογγαίει σὰν τὰ μεγάλα δάση,
καθὼς τὰ δένρει ἢ μπόρα
ἦρθε κ' ἡ ὦρα ἢ φοβερὴ, ὦχ! ἦρθε κ' ἡ ὦρα.

Δέσποινα!
Ἐσὸν παρθένα, ἐσὸν μητέρα
κι ἀπὸ δροσιὰ κι ἀπὸ κελαήδημα
στάλα τοῦ αἰθέρα,
ἦρθεν ἢ ὦρα ἢ φοβερὴ, νὰ τὴν ἢ ὦρα!
Πρόστρεξε τώρα.

Μονάχα ἐσένα πιστεψα,
καὶ λάτρεψα μονάχα ἐσένα
ἀπὸ τὰ πρωτιὰ γλυκοχαράματα
κι ὡς τώρα μεσ' στὰ αἱματοστάλαχτα
μᾶς ὄργισμένης δύσης.
Δέσποινα, στήριξέ μ' ἐσὸν καὶ μὴ μ' ἀφήσης.

Δέσποινα!

Βῆμα δὲν ἔχω μῆτε φτέρωμα,
μὲ γονατίζει τὸ στοιχειὸ τῆς θλίψης·
"Υψώσου ποιὸς μοῦ λέει; δὲν δύναμαι
δύνασ' ἐσὺ κάτου ὡς ἐμὲ νὰ σκύψης;

Ρίξε ἀπὸ πάνου σου,
στοὺς ἀθανάτους τῆ θεόπρεπη
παράτησε σιολὴ τῶν Ὀλυμπίων,
ἔλα, κατέβα, ὀλόγυμνη βαφτίσου
στὸν Ἰορδάνη τῶν δακρῶν,
κ' ὕστερα κρύψε τὸ τρανὸ κορμὶ τὸ ἠλιόχαρο
στὴ σκέπη γαλανῆ τῆς Ἀειπάρθενης
ποῦ εἶν' ἡ χαρὰ τῶν ἀσκητῶν καὶ τῶν μαρτύρων...

Δὲν εἶσ' ἐσὺ τῶν ἐθνικῶν ἠδονοπλάστρα ἢ Μοῦσα,
τῆς πλαστικῆς καὶ τῆς σκληρῆς
χαρᾶς δὲν εἶσαι ἢ Πιερίδα,
τοῦ σπλάγγου τοῦ τρανοῦ τὸ βαθυγόλανο
μανδύα ἐσὺ φορεῖς
κι' ἀπὸ τοῦ θρήνου κατεβαίνεις τὴν πατρίδα.

189..

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΑ ΕΠΙΤΑΦΙΑ ΡΟΔΑ...

Τῆς Λιλίκας μου

I

II

Τὸ χάρο παρακάλεσα νὰ σοῦ βαστᾶ τὸ χέρι
σὰν ἀγαπητικός.
Νὰ σοῦ μιλάει σὰ σύντροφος. Καὶ νᾶνε σου σὰν
[ταῖρι.
Σὰν πόνος σπητικός.

Νᾶνε τῆ Νύχτα ἢ μάνα σου καὶ τὴν Ἀυγὴ ὁ πα-
[τέρας.
Καὶ κάθε ἀποβραδὶ
γλυκὸ πουλὶ νὰ γίνεται στὸ λίγο φῶς τῆς μέρας
καὶ νὰ σοῦ κλαῖδεῖ.

Κι' ἂν θυμηθεῖς τὸ σπῖτι σου καὶ δὲ σοῦ γίν' ἢ
[χάρι
ποτὲ νὰ ξαναρθῆς,
τοῦειπα νὰ φτάσει γρήγορα κοντά σου νὰ με πάρει,
νὰ μὴ μοῦ λυπηθεῖς.

Στάσου σ' ἐμὲ καὶ γγίξε με,
καὶ δείξον στὸ μικρὸ στὸν ἀνήμπορο,
καὶ δείξον καθὼς δείχεται στοὺς ταπεινούς,
καὶ φτάσε καθὼς φτάνει στοὺς ἀμαρτωλούς,
καὶ δείξον καθὼς δείχεται στοὺς σκλάβους
ἢ ἅγια Λεοῦσα.

"Ακου! "Ενα σκοῦσμα τὸν ἀέρα σπάρραξε·
ποιὸς κλαίει;
Κοίτα! βροχὴ ἀπὸ λάβα βρέχει ἕνας θειαφότοπος.
τί καίει;
"Ελα κοντά ἕνας ἴσκιος ἀργοσάλεψε,
καὶ λέει:
Τοῦ τραγουδιοῦ σου δὲ γυρεύω πιά τὸ θρίαμβο.
μηδὲ τὸν κόσμον τὸν ὀλάκρικο, τὴ λύρα
μηδὲ τὴ μοῖρα
τοῦ δοξασιμένου διαλεχτοῦ σου, Δέσποινα!
λυπήσου,
καὶ πλάσε μου,
καὶ στείλε μου ἕναν ὕπνο ἤσυχο ἤσυχο
μὲ τοῦ παιδιοῦ τὸ γλυκανάσασμα,
μαζὶ σου!

Ἀνὸ λουλουδάκια. Τίποτ' ἄλλο,
Γιὰ συντροφιά στὴ μοναξιά.
Καὶ τὴ νυφιάτικη ἀλλαξιὰ
τὴ μεταξένια θὰ σοῦ βάλλω.

Θυμητικὸ καὶ τοῦ σπιτιοῦ μας
πάρε κλωνὶ βασιλικό.
Καὶ γι' ἀκριβὸ διαμαντικὸ
ζεστή τὴ στάλα τοῦ ματιοῦ μας.

Καὶ τὰ φιλάκια, γιὰ μιὰ μέρα
ποῦ τὰ κρατοῦσα χωριστά,
δικά σου· ὁ πόνος τὰ χρωστᾶ.
Μὲ τὴν εὐκούλα τοῦ πατέρα.

Θὰ σκύψω καὶ μεσ' στὰ λουλούδια
κι' ἀγάλι-ἀγάλι θὰ τοὺς πῶ
μὲ τὴ φωτιά, ποῦ σ' ἀγαπῶ,
τὰ καλορρίζικα τραγοῦδια.

Σημ. «Παντογνώστου». Τὰ τραγοῦδια αὐτὰ εἶνε γραμμένα ὅλα γιὰ τὸ θάνατον τῆς μικρούλας τοῦ Λιλίκας, ποῦ τὴν ἔχασε ὁ ποιητὴς ἐδῶ καὶ λίγες μέρες.

Κι' ἂν ἄλλο—ἀλί μου!—δὲ σοῦ δώσω,
μὰ φτάνει ἐτούτη μου ἢ καρδιά,
πόσο ἀγαπιῶνται τὰ παιδιὰ,
νὰ σοῦ θυμίζει κάθε τόσο...

Μόνο τοῦ κόσμου νὰ μὴν πάρει
θύμησι ὁ νοῦς φαρμακερῆ.
Κοντά σου ἄς χαίρονται οἱ καιροί.
Κι' ἀπάνω ἄς παίζει ἕνα φεγγάρι.

III

Τοῦ φτωχικοῦ, δὲ στάθηκες, σπητιοῦ μας, τὸ
[καμάρι,
μικρούλα καθὼς ἔφτασες καὶ μοῦφυγες γοργά.
Κι' ἀλοί σου! δὲ σοῦ ταίριαζε σπαθὶ τοῦ μακελάρη.
Σὰ φεγγαράκι σοῦπρεπε νὰ σιγοσβεῖς ἀργά.

Καλή μου, ἀγγελοδώρητη καὶ μικροχαϊδεμένη,
θαρρεῖς πρὶν σὲ γνωρίσομε μᾶς εἴτανε γραφτὸ
νὰ νηώσομε τὴν πίκρα σου βαθεῖα τὴ χαραγμένη,
σὰν ἀπὸ κάποιο σίδερο, στὰ στήθεια μας, καφτὸ.

Τὰ λόγια σου δὲν τᾶγγιξαν οἱ διψασμένες ξέρες
τοῦ πόθου, ν' ἀναδώσουνε τὸ θρήνο μου πλατύ.
Σὰν πεταλούδι σάλεψες σὲ λίγες νήπιες μέρες.
Σὰ μακρινὸ ἕνα ὄνειρο κι' ὁ νοῦς μας σὲ κρατεῖ.

Θυμᾶμαι κάποιο γέλοιο σου. Θυμᾶμαι κάποιοκλάμα.
Καὶ μιὰν ἀγάπη ξέχωρη ποῦ δούλευες γιὰ μέ.
Μὰ τώρα πῶς μ' ἀρνήθηκες; Καὶ πῶς δὲν πᾶμε
[ἀντάμα;
Γιατί μοῦ τὸ φαρμάκωσες μονάχο, σπαραγμέ;

Στὸ δρόμο, ποῦ δὲ βρήκαμε ποτὲ τὸ γύρισμά του
καὶ νύχτα δὲν τὸν ἔκρυψε κι' οὔτε τὸν χάνει ἀυγὴ,
ὦρα καλή, ἀγαπούλα μου.—Κι' ἄς μένει τοῦ θανάτου,
μόνο γιὰ μᾶς, ἢ ἀξέχαστη, φαρμακερῆ πληγῆ.

Γιὰ σέ, τὰ ρόδα στρώσαμε. Κι' ἀπλόχωρα ξα-
[πλώσου.

Πάρε τὰ χάρδια τ' ἄσωστα, τ' ἀμέτρητα φιλιὰ.
Παρθένο ἄς μείνει κι' ἀγγιχτο τ' ἀθῶο χαμόγελό σου.
Νὰ λὲς πῶς ταξιδεύεσαι μαζὺ μὲ τὰ πουλιά.

Ἀθήνα, Μάιος 1922.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Γ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Θὰ στείλω καὶ τὴν Ἀνοιξὴ στὸ μνημα νὰ σοῦ πλέκει
τὰ ποῦ νὰ πῶ δὲν πρόφτασα τραγοῦδια, ἕνα σωρό.
Θὰ πῶ καὶ στὸ λυσοῦψυχο νὰ σκοῦζει ἀστροπελέκι
κλαίοντας, καθὼς δὲ σ' ἔκλαψα· κι' ἂν θέλω, δὲν
[μπορῶ.

Μόνο θλιμμένο ἂν στέκεται καὶ μὲ ρωτάει τὸ δεῖλι,
δὲ θὰ τοῦ λέω πῶς πέθανες, μὴν ἔρθει καὶ μὲ βρεῖ.
Μὴ μάθεις πῶς μαθήσαμε στὸ σπῖτι τὸν Ἀπρίλη.
Κι' ὁ θρήνος, σὰ μιὰ θάλασσα, πῶς πίσω σου ἀνα-
[βρεῖ.

IV

Στὸ μνημα, πῶχον ἐτοιμάσει
κ' εἶνε σὰ στήθος ἀνοιχτό,
μὲ ἀγάπη πῶς νὰ σ' ἀγκαλιάσει,
σὲ χίλιους ἄγιους θὰ ταχτῶ.

Τὰ κόκκαλα μὴν νὰ φοβᾶσαι
ποῦ γύρω-γύρω σου θωρεῖς.
Μὲ κάποιον ἀγκαλίτσα θᾶσαι
κι' ἀγάπησέ τον, ἂν μπορεῖς.

"Αν εἶναι μάνα, θᾶχει μάθει
πῶς ἀγκαλιάζουν τὰ παιδιὰ.
Καὶ μύριους πόθους της θὰ πλάθει
στὴ νεκρικῆ σου τὴν ποδιά.

Κι' ἂν εἶνε μιὰ γιαγιά, ποῦ τρέμει
γιὰ τὴν ἀγγόνα τὴ μικρῆ,
τὸ παραμῦθι στὴν ἀνέμη
θὰ σοῦ τυλίγει καὶ νεκρῆ.

Κι' ἂν ἀδερφὸς εἶνε καὶ ξέρει,
πῶς καμαρώνουν ἀδερφές,
πιστὰ θὰ σοῦ κρατάει τὸ χέρι
μὲ τίς λαχτάρεις τίς κρυφές.

Πατέρας νὰ μὴν εἶνε μόνο
καὶ τὸν διπλοκαταραστῶ
ἂν πῆ, μαζὶ του—ὠϊμὲ—τὸν πόνο
γιὰ σένα, νὰ τὸν μοιραστῶ.

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΑ

16. Τα λόγια για όρους, λένε, ως είναι γτώχεια. Για τὸν ἔμωρο ὅμως εἶναι αἰσῆλος.

17. Ἡ ωειὸ εὐλυχισμένη ζωὴ εἶναι ἡ ὑωλαρῆ σὴν δέμησι τοῦ ωανλός.

18. Ἄωδὸ λὰ τισολένια ωράγματα καλαγαβαίνω λὰ μεράγα.

19. Ἐκεῖνος ωοῦ ξεχωρίζει λὸν ἑαυτοῦ του ἄωδὸ λὸ καιδί λον εἶναι ἕνας ἄδμος.

20. Καδὼς σήμερα εἶναι ὁ κόσμος ωροτιμόλερο εἶναι νὰ ζητήσης ἄωδὸ τὴν γυναικα ωοῦ δὰ ωάρης ἀνατροφή ωαρά ἀγάωη.

27. V. 1922. ΑΝΘΙΜΟΣ ΧΛΩΜΟΣ

ΑΠΟ Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ

“Όσο και νὰ προσπαθήση κανεὶς νὰ πνίξη τὴ φωνὴ τῆς συνειδήσεώς του, ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ μιλήσῃ και θὰ εἰμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὴν ἀκούσωμεν. Καὶ τί δὲν κάμνει ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰποφύγῃ αὐτὸ τὸ δικαστήριον; Εἰς πόσας προσπαθείας, πόσας μικροπονηρίας καταφεύγει γιὰ νὰ μὴν ὑποστῇ αὐτὴν τὴν ἰδιαιτέραν μὲ τὸν ἑαυτὸν του συνέντευξιν στὴ μοναξιά πού εἶναι τόσο γλυκεῖα γιὰ μερικοὺς και τόσο φοβερὴ γιὰ ἄλλους! Κιττάξτε αὐτοὺς τοὺς τελευταίους πὼς τρέχουν ἔξω, πλησιάζουν τὸν πρῶτον τυχόντα σφίγγουν τὸ χέρι ὄλων, ὄχι ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ ἀπὸ ἀηδία πρὸς τὸν ἑαυτὸν τους.

Ἐάν τρέχουν πρὸς τὸ πλῆθος, εἶναι γιὰ νὰ χαθοῦν ἐκεῖ μέσα και μὲ τὴν ἐλπίδα (πού δυστυχῶς πάντοτε διαψεύδεται) νὰ μὴ ξαναβρεθοῦν. Στὴ φιλία δὲν ἐπιζητοῦν παρὰ ἕνα φάρμακο, στὸ θόρυβο τοῦ κόσμου ἕνα ναρκωτικὸ. Ταράσσονται, και πιστεύουν ὅτι ξεφορτώνονται τὸν ἑαυτὸν τους, και περνοῦν τὴν ζωὴν τους τρέχοντες γιὰ νὰποφύγουν τὴν σκιάν τους πού βαδίζει πάντοτε μπροστά. Λοιπὸν ὄλοι αὐτοὶ πού τρομάζουν τόσο τὴ μοναξιά και ὀρίπτονται μὲ τόση λαχτάρα στὴ κοινωνία, γίνονται τοῦλάχιστο δεκτοὶ μὲ προθυμία; Εὐρίσκουν ἄραγε στὸ θόρυβο τοῦ κόσμου τὴν ἀνακούφισιν πού ἐπέδιωσαν; ἢ ὑποδοχὴ πού λαμβάνουν εἶναι ἀνάλογοι μὲ τοὺς κόπους πού κατέβαλλαν; Καθόλου; ἢ πυρετώδης σπουδὴ τους ἀπομακρύνει τοὺς γείτονας ὅπως ἡ ἀρρώστεια. Ἡ ἐνοχλητικὴ τρυφερότης τους, ἐκπλήττει κατ' ἀρχάς, κατόπιν προξενεῖ ἀνισυχίαν και τὸ κενὸν σηματοῖζεται πολὺ γρήγορα, γύρω τους. Ὁ κόσμος δίδει τὴν εὖνοιαν του κατὰ προτίμησιν σ' ἐκεῖνους πού μοροῦν νὰ περάσουν χωρὶς αὐτὴν, ὅπως δὲν δανεῖζει παρὰ εἰς τοὺς πλουσίους.

Δὲν εἶναι φιλόξενος παρὰ δι' ἐκεῖνους πού ἔχουν κατοικίαν ἄνετον και τὴν ἀγαποῦν γιὰ αὐτοὺς, ὅταν βγαίνουν ἔξω διὰ νὰ ἐπισκεφθοῦν τοὺς ἄλλους φαίνονται ὅτι κάμνουν κατὰ θυσία και πρέπει νὰ τοὺς χρεωστοῦν χάριν. Ἄλλ' ἐκεῖνοι πού

ἀπὸ ἀηδία στὸ σπῆτι τοὺς χτυποῦν τὴν πόρτα τοῦ γείτονος κινδυνεύουν νὰ μένουν στὸ ὑπαιθρο.

Σ' ἕνα λόγο, φίλε μου, ἢ πρῶτη συμφωνία γιὰ ν' ἀρέσῃς στοὺς ἄλλους εἶναι νὰ μὴν ἀπαρέσῃς στὸν ἑαυτὸν σου. Ὑπάρχει βαθεῖα παρηγοριά ν' ἀκούς τὴ φωνὴ τῆς συνειδήσεως νὰ ὀμιλῇ δυνατὰ και νὰ σκεπάξῃ τὸν θόρυβον τοῦ δρόμου. Πόσαι λύπαι, πόσοι πόνοι φαίνονται ἐλαφρότεροι, ὅταν στὴ μοναξιά ζυγίζονται μὲ ψυχραιμία μακρὰν ἀπὸ τὰ διάφορα βλέμματα πού ἐρεθίζουν τὰς πληγὰς.

Τότε ἀντιλαμβάνεται ὁ ἄνθρωπος ὅτι δὲν εἶναι ἔρημος στὸν κόσμο, ὅτι δὲν ὑπῆρξε τὸ παίγιον τῆς τύχης, ὅτι εἶχε ἄδικον νὰ καταράται και ν' ἀπελπίζεται, ὅτι ὄλα εἶναι μὲ σοφίαν και δικαιοσύνη σκορπισμένα. Ἀπὸ τὴν λύπην και τὴν χαρὰν ἕκαστος ἔχει τὴν δόσιν πού τοῦ ἀξίζει, δόσιν ἀναγκαίαν, ἀναπόφευκτον και τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου συνίσταται εἰς τὸ νὰ ὑποτάσσεται χωρὶς γογγυσμοὺς εἰς τοὺς θεοὺς τούτους νόμους. Ἄλλ' αἱ σκέψεις αὐταὶ ἔρχονται συνήθως πρὸς τὸ τέλος τῆς ζωῆς, ὅταν ἔπειτα ἀπὸ πολὺ θεορμὴν ἡμέραν ἀρχίζει ἢ γαλήνη και ἢ δροσιά τῆς νύχτας και ὁ ἄνθρωπος κουρασμένος ἀπὸ τὴν πάλην καταφεύγει στὸ ἀγνότερο βᾶθος τῆς ψυχῆς του. Καὶ μέσα σ' ἐκείνη τὴ σιωπῇ οἱ ἐλαφρότεροι ψυθιρισμοὶ τῆς συνειδήσεως ἀκούονται καθαρά, αἱ διάφοροι ὀφθαλμαπάται διαλύονται και τὰ τελευταῖα βλέμματα γίνονται πλέον διαπεραστικά και ἐκτεταμένα.

Ἐν ὄσφ ὁ ἥλιος εἶναι ψηλά και ὁ δρόμος ἀπλώνεται μακρὰν, τὰ σφάλματά μας τὰ βλέπομεν μηδαμινά, εἶναι τόσο ἐύκολον νὰ τὰ διορθώσωμεν αὐριον, ἀλλὰ τὰ αὐριον ἐπαναλαμβάνονται μὲ τόσην ταχύτητα, τὴν ὁποίαν δὲν ἀντιλαμβάνεται κανεὶς παρὰ ὅταν ὄλα τελειώσουν.

Και λοιπὸν ἢ ζωὴ ἐτελειώσε; Τούτο ἦτο ὄλον; Μὰ γύρισε πίσω, καλέ μου ἄνθρωπε, ὁ ὄριζων εἶναι πάντοτε ἀπέραντος, ἀλλὰ σὺ τοῦ γυρίζεις τὴν πλάτην ἀντὶ νὰ τὸν ἔχῃς ἀπέναντι. Τίς πταίει ἂν αἱ ἀναμνήσεις σου δὲν εἶναι ἢ ἡχώ τῶν ἐλπίδων σου, ἂν ὅ τι ἔχεις πράξει δὲν εἶναι σύμφωνον μὲ ὅ τι ὄφειλες νὰ πράξῃς;

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΕΛΙΖ. Δ. . . .

Ἡ ἀναστήλωσις τοῦ Παρθενῶνος,

Κύριε Διευθυντά τοῦ «Παντογνώστου»,

Ἐπισταμένος ἀνέγνωμεν τὸ περὶ τῆς Ἀναστήλωσεως τοῦ Παρθενῶνος σημεῖωμα τοῦ κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου, ὅστις ἀναδιφύσας τὸν πλήρη ἱστορικῶν γνώσεών αὐτοῦ θύλακα, ἔφερεν εἰς φῶς τὴν μελέτην τοῦ Καίσαρος Ῥώμα κλπ. ἐξαγαγὼν και τὸ Συμπέρασμα ἢ τὸ Θρύψαλον ὅτι πρέπει νὰ εὐρεθῇ «ὁ αἰσθανόμενος και δυνάμενος νὰ ἰδρῶσῃ τὸν Παρθενῶνα». Ἄλλὰ ἀφοῦ ἀποκλείει τὴν ἀνίδρυσιν ἐρωτώμεν αὐτόν, ἂν εἶνε τῆς γνώμης τοῦλάχιστον νὰ καταρριφθῇ τὸ μάνδρωμα, τὸ περιτείχισμα τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπερ τόσο ἀφαιρεῖ τὴν θέαν τῶν ἐπ' αὐτῆς μνημείων, και εἰς ὁ περικλείονται, ὡς γνωρίζετε και δὴ πρὸς τὴν βορείαν πλευράν, τόσο σπόνδυλοι, κιονόκρανα, μετώπαι, και πλεῖστα ὄσα τεμάχια τούτων. Πλέον ἄσημον και χυδαῖον περιτείχισμα βεβαίως δὲν ὑπάρχει. Ἐκτὸς τούτου θὰ καθορισθῶσι πλεῖστα ἄλλα μέρη τῆς Ἀκροπόλεως, εἰσοδοὶ κλπ.

Ἡ διατήρησις τοιούτων τειχῶν εἶναι αἰσχος διὰ τὴν Ἀρχαιολογίαν, ἀλλὰ και διὰ τὴν Αἰσθητικὴν εἰς τὴν θέαν τῆς Ἀκροπόλεως και τῶν ἐν αὐτῇ Μνημείων.

Και εἰμεθα περιέργοι ἐπὶ τούτῳ νὰ μάθωμεν τὴν γνώμην τοῦ ἱστοριοδίφου κ. Καμπούρογλου, ὅστις πάντοτε εὐρίσκεται συνήγορος τῆς διατηρήσεως τῶν ἱστορικῶν μνημείων Βυζαντινοκρατίας, Ἐνετοκρατίας και Τουρκοκρατίας, ἐνῶ τὰ τεῖχη ταῦτα, οὐδ' εἰς αὐτὰς τὰς ἐποχὰς ἀνήκουσιν. Ἀναμφιβόλως ἢ κατασκευῆ των, και κατὰ τὴν Στρατιωτικὴν τέχνην, ἀνάγεται πρὸ τῶν ἄνω ἐποχῶν τὸ πολὺ αὐται νὰ πρὸσεδέσαν καμμίαν τυ-

φεκῦθραν και ἀρκεῖ ἀπλή παραβολή, και εἰς τὸν μᾶλλον ἄδαη, πρὸς τὰ Φρούρια Ναυπλίου και Κερκύρας.

Ὁ Καλλιτέχνης δὲν γνωρίζει πού νὰ σταθῇ, ἴνα ἴδῃ τὴν Ἀκρόπολιν, ἀλλὰ και ὁ ἀπλούστερος θεατῆς.

Ἄν μὲν ἐσωτερικῶς δηλ. ἐκ τοῦ διαπέδου τῆς Ἀκροπόλεως, (ὄτε τὰ τεῖχη δὲν ἐπιδροῦν εἰς τὴν θέαν), χάνεται ἢ ἀρμονία τοῦ συνόλου πρὸς τὰ μέρη, περισπᾶται ἢ θέα πρὸς τὸν ὄγκον και πρὸς τὸ μονότονον τοῦ ὑπεράνω οὐρανοῦ (ἴδε ὁ, τι σχετικῶς ἀναφέρει ὁ κ. Καμπούρογλος ἐκ τοῦ ἀρχαίου κειμένου). Ἄν δὲ ἐξωτερικῶς ἢ πῆριξ ἀμέσως προσπίπτει εἰς τὰ χυδαῖα και βάρβαρα ταῦτα τεῖχη.

Ἐνῶ ἢ θέα δέον νὰ συνδυασθῇ και πρὸς τὸν Ἀττικὸν οὐρανὸν και πρὸς τὰς πῆριξ σκηνογραφίας τῆς φύσεως κλπ. κλπ.

Ἡμεῖς προκαλοῦμεν τοὺς ἐν Ἀθήναις Καλλιτέχνας, (Ζωγράφους, Γλύπτας κλπ.) νὰ μᾶς ὑποδείξωσι τὰς καταλλήλους θέσεις, ὅπου θὰ σταθῇ ὁ θεατῆς και ἴδῃ τὰ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως μνημεῖα ἢ ἐν συνόλῳ πρὸς τὰς πῆριξ Σκηνογραφίας τῆς φύσεως ἢ ἐν ἕκαστον κλπ. κλπ.

Φυσικά, ἢ ἐμπνευσις τοῦ ἀρχαίου Ἀρχιτέκτονος ἐπῆλθεν μ' ἐλεύθερον ὄριζοντα τοῦ Ἀττικοῦ οὐρανοῦ και τῶν πῆριξ φυσικῶν Σκηνογραφιῶν, διότι αὐτὴ αὐτὴ ἢ φύσις τὸ πρῶτον ἐμπνέει. Αὐτὴ ἦτο ὁ ἀρχικὸς Ἀρχιτέκτων ὁ αἰσθανθεὶς και δυννηθεὶς νὰ ἰδρῶσῃ τὴν Ἀκρόπολιν.

Τὴν ἐπὶ τῆς ἀναστήλωσεως τοῦ Παρθενῶνος γνώμην ἡμῶν, ἀναφέραμεν εἰς τὸ ἀπὸ 27ης π. μ. φύλλον τῆς ἐφημερίδος «Ἀθῆναι» και κατόπιν τῶν ἄνω σκέψεών μας.

Ν. Γ. ΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΜΑΡΑΣ ΤΟΥ ΑΡΜΥΡΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ (ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΚΡΗΤΗΣ)

Ὀλίγον κατωτέρω τῆς γεφύρας Βρυσῶν Ἀποκορώων διασώζεται μικρὰ τις γέφυρα, ζευγνύουσα τὸν Ἀρμυρὸν ποταμὸν (Μπούτακαν), πηγάζοντα ἐκ τῶν Λευκῶν ὄρεων και ἐκβάλλοντα εἰς τὸν κόλπον τῆς κωμοπόλεως Γεωργιούπολις, ἣτις ὀνομάζεται Ἀρμυρὸς και αὐτὴ ἐκ τοῦ δμωνύμου ποταμοῦ και ἣτις μετωνομάσθη οὕτως εἰς ἀνάμνησιν τῆς καθόδου εἰς Κρήτην, ὡς Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ τῶν Μεγάλων Λυνάμεων, τῆς Α. Β. Ὑψηλότητος τοῦ Πρίγκηπος Γεωργίου τῆς Ἑλλάδος, ὅστις ἀπετέλεσε τὸν θεικὸν ἀρραβῶνα τῆς ἐνώσεως τῆς Κρήτης μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ γέφυρα αὐτὴ ὑπὸ τοῦ λαοῦ καλεῖται «Ἑλληνικὴ καμᾶρα» ἀπλῶς, οὐδὲν δὲ τὸ ἐξαιρετικὸν παρουσιάζει ὑπὸ ἀρχιτεκτονικὴν ἢ ἄλλην ἔποσιν. Πότε διὰ τῆς γεφύρας ταύτης ἐξεύχθη ὁ ποταμὸς οὕτως εἶνε ἄγνωστον. Οὐδὲν ἕτερον περὶ αὐτῆς διασώζεται εἰ μὴ μόνον παράδοσίς τις εἰς ἄσμα δημῶδες, ὅπερ εὐθὺς κατωτέρω δημοσιεύομεν και ὅπερ μοὶ ἀφηγγῆθη χωρικῇ τις ἐκ τοῦ χωρίου Μπρόσνερος Ἀποκορώων. Δυστυχῶς και τὸ ἄσμα τούτο δὲν διεσώθη πλήρως· ἀπώλεσε ἀρκετὰ μέρη αὐτοῦ διὰ μέσου τῶν αἰώνων και τῆς ἀφηγγήσεώς του ἀπὸ προσώπου εἰς πρόσωπον, μὴ ἔχον πολλάκις τὸ ἐνδιαφέρον νὰ τὸ διατηρῇ εἰς τὴν μνήμην του ἀκέραιον και ἄνευ ἀλλοιώσεων. Τὸ ἄσμα τούτο ἔχει ὡς ἔξῃς:

«Ὅντε ν' ἐθεμελιώσανε τὴν Ἑλληνικὴ καμᾶρα οὐλιμερῆς τὴ χιτίζανε κ' ἀπὸ βραδὺς ἐχάλα. Ἀπὸ κεῖα πονηρὰ περάσανε και γλυκοκελαῖδοῦσαν — Ἐτοῦ καμᾶρα δὲ στένεται, μουδὲ θεμέλιο κάνει

ἔξω ὁ πρωτομάστορας ἄνε βάλῃ θεμέλιο τὴ γυναικά του Κ' ὁ μάστορας ὡς τ' ἄκουσε πολλὰ τοῦ βαροφάνη.

Πάει και βρῖσκει τὴνε και ζῦμονε ἀφράτο παξιμάδι — Ἀφες κερά τὸ ζυμωτὸ και βρῆς ροῦχα νὰ βάλῃς, γιὰτὶ σὲ ζουγραφίσανε θεμέλιο τῆς καμᾶρας

— Κούνη μου κούνη τὸ παιδί, κούνη νανόριξέ το και σὺ καλὴ γειτόνισσα ἄμε ξετύλιξέ το :

— Ἡ ὄρθες τρῶνε τὸ ψωμί κ' οἱ σκύλοι τὸ παιδί τη

— Ἀφῆστέ με νὰ σᾶς εἰπῶ ἂν εἶνε τρία λόγια :

— Τρεῖς ἀδερφίδες εἶμαστέ κ' ἢ τρεῖς μας κακομοῖρες

— Ἡ μὰ ν' ἐπῆγε ἀπὸ φωνιά, ἢ γ' ἄλλη ἀπὸ πηγᾶδι κ' ἐγὼ τὸ κακοροῖζικο θεμέλιο τῆς καμᾶρας.»

Ἀφ' οὗ εἶπε τὰ ἀνωτέρω ἢ γυναικα τοῦ πρωτομάστορα ἔκαμε τὴν ἔξῃς συγκινητικὴν ἀποστροφὴν :

«Πάρε Τρυγόνι ὀμμορφίες και σὺ παγῶνι κἀλη και σὺ τὸ σφακολούλουδο πάρε τὴν ὀμμορφιά μου και σὺ τὸ ξενικόσταρο ἔπαρε τὰ μαλλιά μου, νὰ μὴ τὰ πάρη κοπελιά νὰ ᾄχη τὰ βᾶσανά μου.»

«Ὁ γ' εἰς τῆ χιτῦπα μὲ πηλὸ κ' ἄλλος μὲ τὸ χαλίκι, κ' ἀτός του ὁ πρωτομάστορας μὲ τὸ βαρὸν πελέκι.»

Οὕτω κατέστη πλέον δυνατὸν νὰ στηριχθῶσι τὰ θεμέλια τῆς γεφύρας και νὰ ἀποπερατωθῇ αὐτὴ, νὰ εὐρίσκειται δὲ ἐπὶ αἰῶνας ἢδη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κόσμου, ὅστις θέλει νὰ διέλθῃ ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους τοῦ ποταμοῦ εἰς τὸ ἕτερον.

Δὲν συνέβη δὲ μόνον ἢ διευκολύνσις τῆς συγκοινωνίας τῶν κατοίκων τῶν πῆριξ μερῶν διὰ τῆς μικρᾶς αὐτῆς «Ἑλληνικῆς καμᾶρας», ἀλλὰ και κἀτι ἄλλο, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὑφιστάμενον ἢδη και τὸ ὁποῖον θὰ ὑφίσταται ἐφ' ὄσον, ὅπως λέγουν οἱ χωρικοὶ, θὰ στέκη ὁ κόσμος : «Ἐκτοτε τὸ τρυγόνι εἶνε ὀμμορφο, τὸ παγῶνι ἔχει τόσα ὄραια κἀλλη, τὸ σφακολούλουδο (τὸ ἄνθος τῆς πικροδάφνης) εἶνε ἐπίσης ὄραιο, και τὸ ξενικόσταρο (ἀραποσῆτι) ἔχει τὰ ξανθὰ και πλούσια χρυσαῖα μαλλιά».

Ἀθῆναι 17 Μαΐου 1922 ΣΠΥΡΟΣ Γ. ΒΑΡΔΑΚΗΣ

ΤΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ;

- Λιλίκα;
- Ορίστε Κωστάκη;
- Υποδέτεεις ποιὸ εἶνε;
- Ἔρω, ξέρω . . .!

ΤΑ ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΜΑΣ

ΟΣΑ ΒΛΕΠΩ ΚΙ' ΟΣΑ ΣΚΕΠΤΟΜΑΙ

Ο κ. Στράτος, σπεύσας νά γίνη Προθυπουργός, έπεσε μετά έν είκοσιτετράωρον. — Σωστός δηλαδή Προθυπουργός είκοσιτετράωρος.

Και ήδη εύλόγως δύναται νά λέγεται, από Στράτος ποϋ ήτο, απόστρατος.

Η νέα Κυβέρνησις με τούς αναριθμήτους Έπουργούς κατήντησε σωστή άρμάδα. — Όπως έπρεπε δηλαδή εις τό Κράτος αυτό τό... άρμαδιακό.

Ίδου και όλίγοι τών νέων Έπουργών. Ο κ. Λαδό—πουλος, έγγύθις διά τό λάδωμα τής οικονομικής μηχανής του Κράτους.

Ο κ. Λυκουρέζος, σωστός κερκυρμένος θησαυρός.— Ο μόνος άλλως τε ποϋ ύπάρχει εις τό Έπουργείον του.

Ο κ. Μερ—κούρης, άπαράμιλλος διά τες κοϋρες περί ύποβιβασμού τής τιμής του άρτου.

Ο κ. Λεωνίδας, έκ Σπεισιών, σπεισιαλιτέ διά τά Ναυτικά.

Ο κ. Άργυρός, εξαργυρωθείς πολύ συντόμως άντι διμήνου άδειάς από τόν κ. Γούναρη.

Και τέλος ο κ. Πολυ—γένης, άκατάλληλος διά τό Έπουργείον τής Παιδείας, ως μαλλιαρός και πολυγένης.

Η άντικατάστασις του κ. Γάσπαρη έγινε τό ζήτημα τής ήμέρας. — Διαδίδεται σχετικώς ότι οϋτος θά πάρη τό πανί του ποϋρ λά Βιέν, όπως λέγουσιν οι Γάλλοι. Ο κ. Στράτος έρωτηθείς, έδήλωσε «ποϋρ λά Βιέν, έ ίλ νέ ρε—Βιέν...»

Είς τόν έορτασμόν τών άποκαλυπτηρίων του Καραϊσκάκη όμοθυμώς έλαβον μέρος όλοι οι δημόσιοι ύπάλληλοι. Είς τήν Χίον δέν έπρόφθασαν νά συμμετάσχουν διότι έν τϋ μεταξϋ είχε τόσον δουλέψει ο Καραϊσκάκης ως που κατήντησαν στοιχειά.

Διαψεύδεται κατηγορηματικώς ότι ή Κυβέρνησις δέν έχει είδησιν του πράγματος, συνείδησιν μόνον δέν έχει τούτου.

Και τώρα παραθέτομεν άνευ σχολίων τό δελτίον τής πολιτικής κινήσεως τών τελευταίων ήμερών.

Τό όδόν — μαραίνεται. Τό φύλλον — ξηραίνεται. Τό μέλαν — λευκαίνεται. Τό πάθος — λυμναιεται. Η μπλόφα — περαίνεται. Τό κόμμα — κυμαίνεται. Τό κάζο — τεκταίνεται. Ο Γούναρης — μαινεται. Ίγιει και — θερμαίνεται. χτυπιεται — μουρλαίνεται: — Παιδιά, τί — μαθαίνετε; Η στρουγγα — κουτσαίνεται, (Λεβίνδην — χωλαίνεται.) Δυσκόλως — ποιμαίνεται. Θαρρῶ μᾶς — συχαίνεται. Πλοκή — ξευφαιίνεται. Ο Μπούσιος — λωλαίνεται, δεινῶς — περισαίνεται. Ο Πῶπ — επιδένεται, τσιμπᾶ και — γλυκαίνεται. Η πῶσις — κραδαίνεται. Ο Πέτρος — ξεσταίνεται. Τ' αυγῶ — παραφένεται, ο κόσμος — ψυχραίνεται. Σιγᾶ. Και — κουφαιίνεται. Ως λίθος — βουβαινεται. Και για να — τρελλαίνεται, καθῶς — διαβαίνεται. τό «πλήρω» — συσταίνεται. Ο βρόχος μᾶς — στένεται. Πλήν όμως μη — στένεται. (Και γὰρ... — ανασταίνεται!) Ο κῶδων — σημαίνεται. Ας λάβη, ὅς — πένεται. Είς μάτην — προβαίνεται. απλήστως — βυζαίνεται. Τό κόμμα, ποϋ — μένετε, άγρός και — λιπαίνεται οϋκ άλλως — βλασταίνεται.

Λοιπόν — επιμένετε! Πιστῶς — υπομένετε! Κοντά μου πλὴν — μένετε Πυκνοί. Και — αυξαινετε. Μή, τρέμοντες — χαινετε. Και μη — ξεφουσαινετε. Μαζύ μου — πεθαίνετε. Και μη τήν — παθαίνετε άλλου να — πηγαίνετε, μαλλιά για να — ξαινετε. Ως πᾶς — αποφαινετε, καθῶς — επεφαινεται, διᾶλσις, — φαίνεται, μακρᾶν — αναφαινεται. Τήν γλώσσαν οϋν — δένετε, χωρίς ν' — ανασαίνετε. Μη τ' ἄπλυτα — βγαίνετε. Μην — ανοηταινετε. Τά πάντα — λειαινετε. Και ἄντις — πικραίνεται, ἄντις να — μακραίνετε κι' ἄντις να — μικραίνετε, για να — ξεθυμαίνετε, βουτᾶτε — χονδραίνετε. Ρουσφετι — χορταίνετε, ἄρκει να — πληθαινετε. Χτυπάτε και — θαινετε, ποϋ να μην — ξεπλένεται, τό Στράτο, ποϋ — φαίνεται κρυφᾶ πῶς — μαινεται και τόσο — μωραίνεται, ποϋ χρῆσιμα — οσφραίνεται. Και πίσω του — κραινετε — quo vadis? (ποϋ — βαίνετε;) Είς μάτην — προβαίνετε. Καλῆ μην — ασθμαίνετε. Και μην — αναμαίνετε. Αυτόδεν σᾶς... — γένεται. MORMORIO

ΛΟΥΞΙ!

Κάθε άνθρωπος, κάθε οικογενειάρχης μετά τόν κάματον τής ήμέρας και τό ξεροψήσιμο του θερινοϋ ήλιου επιζητεί ένα καταφύγιον αναψυχής. Αυτός κλεισμένος εις τό γραφεϊόν του ή εις τό κατάστημά του, ή γυναικα του στο σπίτι της ὄλην τήν ήμέραν με τας οικοκυρικές ασχολίας της, τά παιδιά του εις τό σχολείο ή εις τό σπίτι και αυτά, πρέπει να βγοϋν πρὸς τό εσπέρας, κάπου να πάνε, ν' αναπνεύσουν, να δροσισθῶν, να απολαύσουν ένα σημαντικόν και ψυχικόν λουτρόν. Να απολαύσουν τήν ζωήν του υπαίθρου. Μία οικογένεια δια να κινητοποιηθῆ σήμεραν μέχρι Κηφισοῦς ή Φαλήρων χρειάζεται μίαν ὄραν και μίαν περιουσίαν! "Άλλο κέντρον εντός τῶν Ἀθηνῶν παρέχον ὅ,τι μία ἐξοχή δέν ὑπάρχει εντός του ΔΟΥΞΙ! Είς τό ΔΟΥΞΙ πηγαίνετε πεζῆ, εις τό ΔΟΥΞΙ αναπνεύετε με ὄλην τήν δύναμιν τῶν πνευμόνων σας ζῶν, ἄερα κατακάθαρων και βαλαμῶδη, εις τό ΔΟΥΞΙ ὑποβάλλεσθε εις ἀναψυκτικόν λουτρόν του σώματος και εις ψυχικόν λουτρόν μουσικής πανδαισίας. Και ὅλα αυτά χωρίς να πληρώσητε τό ἀπόγευμα οϋτε μέσον μεταφορᾶς, οϋτε εἰσοδον. Εἰσέρχεσθε εις ένα παράδεισον δωρεάν. Κάθε βράδν κινηματογράφος με ταινίες ἐκλεκτῆς και διδακτικῆς και βαριετῆ με νόμμερα πρώτης τάξεως και μουσική ὑπό τήν Διεύθυνσιν του γνωστοϋ μαέστρου κ. Ντελμουόνο.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΝΕΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ

Πολύς λόγος γίνεται διά τό νέον βιβλίον του κ. Θ. Μουστοξύδη «Στοιχεία Αισθητικής». Και προπάντων διά τήν διάκρισιν τήν ὁποίαν κάμνει ο συγγραφεύς μεταξϋ «καλλιτεχνικοϋ δόγματος» και «αισθητικοϋ συστήματος» και ή ὁποία εἶνε «μία μικρά εφεύρεσις» ιδική του, ὅπως τήν ἔχαρακτήρισεν ο κ. Μελάς.

Κατά τόν κ. Μουστοξύδη, τό «καλλιτεχνικόν δόγμα» διδάσκει τόν τρόπον με τόν ὁποῖον κατασκευάζεται έν ἀριστούργημα—κατά τήν ιδέαν πάντοτε του δογματίζοντος καλλιτέχνου,—ένῶ τό «αισθητικόν σύστημα» εἶνε ἄπλη και γενική περί του ὄραίου φιλοσοφία. Παραδειγματος χάριν, «καλλιτεχνικά δόγματα» ή κηρύγματα, διδακτικά και πολεμικά, διαφόρων Σχολῶν, εἶνε ή «Ποιητική Τέχνη» του Μπουαλώ, ὁ «Πρόλογος εις τόν Κρόμβελ» του Ούγκῶ, τό «Πειραματικόν Μυθιστόρημα» του Ζολᾶ. «Αισθητικά» δὲ «συστήματα» εἶνε τά φιλοσοφικῆντα ὑπό του Κάντ, του Σοπερχάουερ, του Μπουκουγκάρθεν. Ἐσχάτον ὅμως τέρμα τής ἐξελιξεως εἶνε ή νέα «Ἐπιστημονική Αισθητική» κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τήν παλαιάν, τήν ἰδεολογικήν, τήν μεταφυσικήν.

Στοχάζομαι ότι ή εφεύρεσις εἶνε πολύ «μικρά», διότι ή διάκρισις αὐτή του κ. Μουστοξύδη βασίζεται εις ἐξωτερικούς κι' ἐπουσιώδεις ὄλως χαρακτήρας. Κατά βάθος, κατ' οὐσίαν, κάθε καλλιτεχνικόν δόγμα ἀποτελεῖ κι' αἰσθητικόν σύστημα, και πάλιν κάθε αἰσθητικόν σύστημα ἐνέχει φύσει και καλλιτεχνικόν δόγμα. Τά ὄρια συγχέονται τόσο πολύ, ὥστε ὑπάρχουν ἔργα ποϋ δέν θά ἤξευρε κανείς, ἔστω και με τήν μέθοδον του κ. Μουστοξύδη, ποϋ να τά κατατάξῃ. Η «Ποιητική» του Ἀριστοτέλους π. χ. και ὁ «Λαοκόων» του Δέσσιγκ εἶνε καλλιτεχνικά δόγματα ή αἰσθητικά συστήματα; Μία νέα και ἀληθῶς ἐπιστημονική Αισθητική, θά ἐδασίζετο κι' ἐπὶ τῶν δύο ἐπίσης, προσπαθοῦσα να συλλέξῃ και να κατατάξῃ ὅ,τι περιέχουν, ὅ,τι διδάσκουν ὀρθόν, ἀληθές, θετικόν.

Κατ' αὐτόν τόν τρόπον θά εἴχαμεν έν τέλειον και χρησιμώτατον Αἰσθητικόν Σύστημα, χωρίς ἴχνος ἀποκλειστικοϋ δογματισμοϋ Σχολῆς. Και διά να ἔνονηθῶ καλύτερα: Ο ἴδιος ο κ. Μουστοξύδης παρατηρεῖ, ἐν ὅλα σχεδόν τά «καλλιτεχνικά δόγματα» ὁμιλοϋν περί Φύσεως. Αυτός κηρύττει τήν μίμησιν τής ὄραίας Φύσεως, ὁ ἄλλος θέλει τήν γενίκευσιν αὐτῆς τής μίμησεως μέχρι του «ἄλλοκότου» ή του «αἰσχροϋ», ὁ τρίτος ζητεῖ τήν «ἐπιστροφήν τής Τέχνης εις τήν Φύσιν» και καθεξῆς. Κλασσικοί, ρομαντικοί, ἱμπρεσιονισταί, συμβολισταί, ὄλοι τήν Φύσιν! Με τήν διαφοράν ότι ή εϋρυτάτη αὐτῆ ἔνοια παρουσιάζεται ὑπό ἄλλην σημασίαν κάθε φοράν. Ἄλλ' αὐτό τί σημαίνει; Η ἔνοια εἶνε ή ἴδια. Ἄν λοιπόν από τό καλλιτεχνικόν δόγμα ἀπομακρύνωμεν τά εἰδικῶς τεχνικά, διδακτικά και πολεμικά, ἀνευρίσκομεν σχεδόν πάντοτε μίαν γενικήν αἰσθητικήν θεωρίαν, τήν ὁποίαν εἰμποροϋμεν κάλλιστα να συγκρίνωμεν πρὸς ἄλλας, ἄλλων καλλιτεχνικῶν δογμάτων, δια να ἴδωμεν κατά πόσον εἶνε κοινή εις ὄλα, ὥστε να τήν χρησιμοποιήσωμεν ὡς μίαν βᾶσιν. Ὅπως αὐτή ή γενική και κοινή εἶνε ὄλα ἔνοια τής Φύσεως, ή ὁποία πράγματι εἶνε μία βᾶσις.

Ἐγῶ τοῦλάχιστον, βασίζομενος και εις τά αἰσθητικά συστήματα και εις τά καλλιτεχνικά δόγματα, θά συνεπέραινα ότι κατά γενικήν ἀντίληψιν και ὁμολογίαν, και μέ-

χρις ἀποδείξεως του ἐναντίου, ή Τέχνη δέν εἶνε παρά μίμησις τής Φύσεως και τό ὄραϊον τής Τέχνης δέν εἶνε παρά ή ἀπόδοσις του φυσικοϋ ὄραϊου. Θά ήτο ἀραγε μεταφυσική ή Αἰσθητική μου, αν τήν ἐστήριζα εις αὐτό; Ποϋ εἶνε τά Πρῶτα Αἴτια, τά ὁποία ή θετική Ἐπιστήμη, ή πειραματική, ἀνίκανος να τά συλλάβῃ, τάφινει κατά μέρος, ὡς ἀγνοούμενα και ἀγνωθησόμενα δια παντός; Ποϋ εἶνε ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος τόσοσν τρομάζει τόν κ. Μουστοξύδη και μέχρι του ὁποίου κανείς δέν τολμᾶ πλέον ν' ἀναβῆ; Τό πολϋ—πολϋ ὡς εἴπωμεν, ὅτι τήν Φύσιν αὐτήν, με τό έν αὐτῇ ὄραϊον, τήν ἔκαμε κάποιος, τόν ὁποῖον ὀνομάζομεν Δημιουργόν ή Θεόν, και... τόν ἀφίνομεν εις τό περιθώριον. Βλάπτει τοῦτο τόν «θετικισμόν» μας; Και αν ἀκόμη ὑποθέσωμεν ή και παραδέχθωμεν τό ἐπίσης αὐθαίρετον, ἀναπόδεικτον ή μεταφυσικόν, ὅτι ή Φύσις αὐτή ἔγεινε μόνη της, δέν εἰμποροϋμεν πάλιν ἐξαίρετα να εἴπωμεν, ὅτι μίμησις τής Φύσεως εἶνε ή Τέχνη;

Ἄλλη βεβαίωσις, ἐπίσης γενική και ἀκλόνητος,—ὁμολογημένη κατά τινα τρόπον και από αὐτόν τόν ἴδιον κ. Μουστοξύδη,—εἶνε ότι εις τήν ἐπίδρασιν του ὄραϊου τής Τέχνης παίζει σπουδαῖον ρόλον και ὁ θαυμασμός μας πρὸς τόν μιμητήν. Ὅταν ἐδρισκόμεθα δηλαδή ἐνώπιον καλλιτεχνήματος, θαυμάζομεν τήν φυσικήν ὀραϊότητα τήν ὁποίαν ἀποδίδει, ἀλλά θαυμάζομεν συγχρόνως και τήν ἰκανότητα του καλλιτέχνου, ὁ ὁποῖος κατώρθωσε να τήν ἀποδώσῃ. Τοῦτο συμβαίνει μέχρι τινός και εἶταν θαυμάζομεν τό φυσικόν ὄραϊον: έν τοπίον, μίαν δύσιν, έν ἄνθος. Μᾶς ἔρχεται δηλαδή ή ἴδῆ ἐνός Δημιουργοϋ. Ἄλλᾶ ὁ Δημιουργός αὐτός, ὁ οἷοςδήποτε, εἶνε ἄλλης, ἀνωτέρας φύσεως από ήμᾶς. Κανέν από τά θαύματά του δέν μᾶς ἐκπλήσσει τόσοᾶφοϋ βλέπομεν ὅτι εἰμπορεῖ να κάμῃ τά πάντα. Ο καλλιτέχνης ὅμως εἶνε ἄνθρωπος ὡς ήμεῖς. Και ή ἰκανότης του, ή δύναμις του,—μία δύναμις τήν ὁποίαν ήμεῖς δέν ἔχομεν—μᾶς ἐκπλήσσει πολύ περισσότερο. Ο θαυμασμός μας εἶνε μεγαλύτερος ή τοῦλάχιστον πολϋ διαφορετικός. Και κατά τοῦτο κυρίως διαφέρει τό ὄραϊον τής Φύσεως από τό μιμημένον ὄραϊον τής Τέχνης: τό δεύτερον τοῦτο γεννᾶ αἰσθητικήν συγκίνησιν εἰδικωτέραν, καθαρωτέραν.

Ἄλλ' ἴδου και ἄλλη βεβαίωσις, ή ὁποία μοϋ φαίνεται τόσοσν θετική, ὅσον κι' αἰ προηγούμεναι. Η Τέχνη ἐξιδανικεύει πάντοτε τήν Φύσιν, μιμουμένη, πάλιν μιμουμένη,—τό Ἰδανικόν, τό τέλειον ἐκείνο τής ὄραϊότητος, τό ὁποῖον δέν συναντᾶται πάντοτε εις τήν Φύσιν,—δυσμενεῖς συνθήκαι δέν τό ἐπιτρέπουν,—και ἀνευρίσκειται, μαντεύεται ὑπό του καλλιτέχνου πότε δι' ἐμπνεύσεως, αὐτομάτως, πότε δια καθαροϋ ὑπολογισμοϋ. Πραδειγματος χάριν εἶταν ζωγραφίζῃ κανείς ένα θάμνον ἀνθισμένον. Εἰς τήν Φύσιν, ὄλα του τάνθη δέν θά εἶνε ἐπίσης ὄραϊα. Μερικά, δια διαφορῶσ αἰτίας, θά ἔτυχε να παραμορφωθοϋν, ναπομακρυνθοϋν από τόν τύπον του Ἰδανικοϋ των. Ο καλλιτέχνης ὅμως, ποϋ τόν γνωρίζει αὐτόν τόν τύπον, εἶνε ἐλεύθερος να τά ἐπαναφέρῃ ὄλα και γὰ κάμῃ τόν ἀνθισμένον θάμνον του τέλειον. Ἐπίσης έν ἰδένδρον, έν ζῶον, έν ἀνθρώπινον σῶμα, μίαν ψυχήν και καθεξῆς. Η Τέχνη ἐξιδανικεύει τήν Φύσιν, εις αὐτήν πάλιν εϋρίσκουσα τό κρυμμένον πολλάκις Ἰδανικόν.

Ἄλλ' αν συμβαίη τοῦτο—και ὀρισμένως συμβαίνει,—ἔπεται ότι τό ὄραϊον, ἀνεξαρτήτως πάσης ἐντυπώσεως ποϋ μᾶς κάμνει, πάσης ἐπιδράσεως ποϋ ἔχει εις τήν ψυχήν μας και εις τό σῶμα μας,—και ὁ κ. Μουστοξύδης,

ΓΕΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

Έκ της ανακοινώσεως 16ης Ιουνίου 1917 (1).

ἂν δὲν ἔχη ἄλλην ἐργασίαν, εἰμπορεῖ νὰ σχοληθῆ ἐπ' ἄπειρον μὲ αὐτὰς τὰς ἐπιδράσεις, — ἔπεται λέγω ὅτι τὸ ὄρατον εὐρίσκειται ἔξω ἀπὸ ἡμᾶς, εἰς αὐτὴν τὴν Φύσιν, προὔπηρχε τοῦ ἀνθρώπου, θὰ ὑπάρχη μετὰ τὸν ἀνθρώπον καὶ εἶνε κατὰ ἀντικειμενικόν. Ἐὰν ὑπάρχη καὶ ὑποκειμενικόν ὄρατον, ἂν ὑπάρχη καὶ ὄρατον μέσα μας, εἶνε διότι καὶ ἡμεῖς ἀποτελοῦμεν μέρος τῆς Φύσεως.

Τούτου τεθέντος, πρέπει νὰ γνωρίσωμεν ὅλας τὰς ιδιότητας τοῦ ὄρατου, καὶ αὐτὸ κυρίως εἶνε τὸ ἔργον τοῦ ἀληθινοῦ Αἰσθητικοῦ. Κριτήριον δὲ διὰ τὰς ιδιότητας αὐτὰς, καθὼς καὶ διὰ τὰ παντοειδῆ καλλιτεχνικά ἔργα, τὰ ἐμφανίζοντα τὸ ὄρατον, εἶνε ὁ Τέλεια Ἄνθρωπος. Δὲν σημαίνει τίποτε ἂν εἰς τὴν Φύσιν δὲν ὑπάρχη τοιοῦτος, ἀφοῦ καὶ ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλην εἰμποροῦμεν νὰ φαντασθῶμεν τελειότερον. Τὸν ἀντικαθιστοῦν οἱ εἰς πάντα πολιτισμένον τόπον καὶ εἰς πᾶσαν ἐποχὴν, ἐκ γεννήσεως καὶ διὰ μορφώσεως, ἔχοντες φθάσει εἰς τὸν σχετικῶς ἀνώτερον βαθμὸν τῆς αἰσθητικῆς ἰκανότητος. Οὐδὲ σημαίνει τίποτε ἂν ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον ἡλίθιοι καὶ τρελλοὶ, ἀνεπίδεκτοι τοῦ ὄρατου. Μᾶς εἶνε ὅλος ἀδιάφορος ἡ ἰδέα, ἡ κρίσις, ἡ γνώμη τοῦ ἀτελοῦς ἀνθρώπου περὶ καλλιτεχνημάτων, καθὼς καὶ ἡ πρὸς αὐτὰ ἀναισθησία ἢ ἀδιαφορία. Τὸ ὄρατον εἶν' ἐκεῖ καὶ περιμένει. Ἐὰν δὲν τὸ ἐννοήσουν σήμερον, αὔριον θὰ τὸ ἐννοήσουν, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἢ ἄλλοι.

Νὰ ἐξακολοθῆσω ;

Ἄλλὰ θὰ ἔγραφα ὀλόκληρον βιβλίον, τὸ ὅποιον δὲν χῶρεῖ βέβαια εἰς τὸν «Παντογνώστην». Οὐχ' ἤττον ἐδειξά, νομίζω, ὅτι αὐτὰ εἶνε τὰ ληθινὰ «Στοιχεῖα Αἰσθητικῆς», τὰ ὅποια θὰ ἔπρεπε νὰ καταμάθῃ πρῶτα-πρῶτα ὁ φιλομαθής, καὶ ὄχι ἐκεῖνα ποῦ μᾶς ἔφερον ἀπὸ τὸ Παρίσι ὁ κ. Μουστοξύδης. Τὸ βιβλίον του δὲν εἶνε παρ' ἀτελεστάτη εἰσαγωγὴ εἰς μίαν θετικὴν δῆθεν ἐπιστήμην, ἢ ὅποια ἀξιοὶ νὰ ἐξετάσῃ κατὰ νέον τρόπον τὸ «αἰσθητικὸν φαινόμενον», ὅπως περίπου ἡ Χημεία ἐξετάζει τὸ χημικόν καὶ ἡ Φυσιολογία τὸ φυσιολογικόν. Ἀλλοίμονον ὅμως ἂν παρὰ τὴν Φυσιολογίαν δὲν ὑπῆρχε καὶ κάποια Ἰατρικὴ καὶ παρὰ τὴν Χημείαν κάποια Βιοτεχνικὴ καὶ Ἐργημοσμένη! Ὁρισμένως δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔχομεν πολὺ μεγαλύτεραν ἀνάγκην μιᾶς Αἰσθητικῆς ποῦ θάντιστοιχοῦσε πρὸς τὴν Ἰατρικὴν, παρὰ τῆς νέας ποῦ ἀντιστοιχοῦσε— ἄς τὸ παραδεχθῶμεν— πρὸς τὴν Φυσιολογίαν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ νέα αὕτη Ἐπιστήμη εἶνε ἀκόμη ἀτελής, ἀσχημάτιστος, κατὰ ὀλιγώτερον παρὰ «εἰς τὰ σπάργανα», σωστὸν ἐμβρυον πρὸς ἐπίμετρον δὲ νομίζω ὅτι αἱ βάσεις τῆς δὲν εἶνε στερεαὶ καὶ ὅτι, παρὰ τὰς καλὰς προθέσεις, ἀποτελεῖ ὅλη μίαν μεγαλοπρεπεστάτην πλάνην. Δὲν λέγω ὅτι δὲν θὰ μείνῃ κατὰ καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν προστάθειαν. Ἄλλὰ δὲν θὰ εἶνε θεμελιώδες. Τὰ θεμέλια τῆς Αἰσθητικῆς ἐτέθησαν ἤδη ἀπὸ τοὺς μεγάλους φιλοσόφους τοῦ παρελθόντος.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Τὰ προηγουμένα φύλλα τοῦ «Παντογνώστου» πωλοῦνται ἐν τοῖς γραφείοις μας— Ὁδὸς Ἀθηνᾶς 87, ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ κ. Χρήστου Σαλιβέρου, ὁδὸς Σταδίου 38 καὶ ἐν τῷ περιπτέρῳ Ἀν. Λυρατζῆ, ὁδὸς Ἀθηνᾶς (ἐναντι Ἀγίας Κυριακῆς). Ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν δύνανται νὰ ἀπευθυνθῶσιν ἂν εὐθείας πρὸς τὰ Γραφεῖά μας. Ἄμεσος ἀποστολή.

Τίς δὲν σᾶς δικαιώνει, δὲν σᾶς συμπαθεῖ καὶ δὲν σᾶς λυπεῖται; Εἶπον θὰ δικαιωθῆτε, ἀλλ' ἔχετε ὑπομονήν. Ὁλος ὁ κόσμος κύπτει, ὅλα τὰ Ἔθνη εἶνε ἄνω κάτω, ὅλη ἡ ἀνθρωπότης πιέζεται, αἰμάσσει. Πῶς θέλετε ἀμέσως μετὰ τὸ δυννηρὸν αὐτὸ πραξικόπημα, τὸ ὅποιον σᾶς προεῖπον, νὰ ἔχωσιν ὅλα καλῶς καὶ νὰ πορεύσθε εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐχετε ἀκόμη ἀρκετὸν χρόνον νὰ διατρέξετε, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ σᾶς εἶπω καὶ τὰς μεταβολὰς καὶ τὰς πιέσεις αὐτὰς καὶ τὰς ἐξορίας. Ἐρωτᾶτε ἂν δύναμαι νὰ σᾶς εἶπω ὅ,τι θέλω; καὶ ἂν τὰ γνωρίζω καὶ ἐγὼ ὅλα; Μὲ θέλετε λοιπὸν Θεόν; τὰ πάντα δυνάμενον καὶ τὰ πάντα πράττοντα; Ἡ θέσις σας πολλάκις εἶπον εἶνε μεταξὺ πυρῶν. Δὲν σᾶς εἶπον, ὅτι ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς (ὁ Βενιζέλος) εἶνε κανὼν τῶν Συμμάχων; Τὰ γεγονότα τῆς σήμερον δὲν εἶνε οἷα τὰ φαντάζεσθε, οἷα τὰ νομίζετε καὶ οἷα σᾶς τὰ μεταδίδουν. Οἱ Σύμμαχοι δέον νὰ ἐπικρατήσουν καὶ μεταχειρίζονται ἀπειλὰς.

Σημειώσατε ὅτι τὸ ἦμισυ νῦν Ἔθνος σχεδὸν εἶνε μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν νὰ στερεώσουν τὰς θέσεις των, ὡς ἐπίσης μὲ τὴν ἔνωσιν θέλουν καὶ αὐτοὶ νὰ ἐξασφαλισθοῦν, καὶ εἰς τοῦτο διαφωνοῦν οἱ κορυφαῖοι καὶ μὴ τὰ θέλετε τόσο ἀπλᾶ καὶ εὐκολα.

Σᾶς εἶπον ἄλλοτε ἐπίσης νὰ παραδύεπετε καὶ νὰ μὴ δίδετε προσοχὴν εἰς μεταβολὰς, εἰς πιέσεις, εἰς συνευθεῖς ἐπιστήμων προσώπων, εἰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις κ.τ.λ. ἀλλὰ νὰ καταγίνεσθε πάντες εἰς τὴν ἔθνηκην, συνταγματικὴν, στρατιωτικὴν καὶ διοικητικὴν ἀκόμη παρασκευὴν τοῦ Ἔθνους, διὰ τὴν γοργῆ τῆ βήματι προβαίνουσαν λύσιν τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος. Συνέστησα ὑπομονὴν καὶ ἐγκαρτέρησιν, διότι ἂν ἤθελον ἐνδιατρίψῃ εἰς περιγραφὰς καὶ προρρήσεις περὶ συλλήψεων, ἐξοριῶν, κακοβούλων σκοπῶν καὶ ἀπροσδοκῆτων νὰ συμβῶσιν σκηρῶν, σᾶς ἐρωτῶ καὶ πάλιν τί σχέσις εἶνε αὐτῆ, τὴν ὅποian ζητῆτε σεῖς οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἐμὲ τὸ πνεῦμα; Σᾶς μεταδίδομεν μόνον ὅ,τι γνωρίζομεν καὶ ὅ,τι πρέπει διὰ τὸ σχετικὸν καλὸν σας, διότι ἀλλοίμονον ἂν μεταβαλλώμεθα εἰς πράκτορας τῶν ἀνθρωπίνων θελήσεων καὶ ἐπιθυμιῶν.

Ἐκ της ανακοινώσεως τοῦ Ὁσίου Δαμιανοῦ τῆς 1ης Ιουλίου 1917. Οὐ μόνον ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλλάδος ὀλοκλήρου ἠνωμένης μᾶς συγκινεῖ πρωτίστως διὰ τὴν θρησκευτικὴν αὐτοῦ εὐλάβειαν, ἣν πρὸς ἡμᾶς φέρει κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Τονίζω δὲ τοῦτο εὐχαρίστως, καθόσον μετὰ τῶν πολλῶν ἄλλων ἀνωτέρων ἀγίων καὶ ἡμᾶς σέβεται καὶ τιμᾶ ἰδιαζόντως. Ὁ βίος μας ἐν τῇ γῆ σας ὑπῆρξε μαρτυρικὸς καὶ δεινός, βλέποντες δὲ σήμερον τὰ ὅσα καὶ σεῖς ὑποφέρετε, συνιστῶμεν ὀλοφύχως ὑπομονὴν καὶ θάρρος, διότι ταῦτα ταχέως θὰ παρέλθουν καὶ ἐν τῇ γῆ σας θέλετε ἰκανοποιηθῆ ἑπαρκῶς, ἐνταῦθα δὲ μὴ ἀμφιβάλλετε ὅτι θέλετε εὑρεῖ τὴν δέουσαν ἀμοιβήν. Ἐορτάζετε σήμερον μὲ τὴν μνή-

(1) Ἡ προηγουμένη ανακοίνωσις ἦτο τῆς 1ης Ιουνίου. Βλέπε προηγουμένα φύλλα τοῦ «Παντογνώστου» 3-4 καὶ 7-8.

μην ἡμῶν καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Γαλλικοῦ πνεύματος διὰ τῆς κατεδαφίσεως μαρτυρικοῦ ἐδωλίου ἀθῶων κατηγορουμένων. Ἡ ἀνθρωπότης ὄντως μετὰ πεποιθῆθεως ἀπέβλεψεν εἰς τὸ γεγονός ἐκεῖνο, ὡς βάσιν καὶ ὡς ἐναρξιν σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ἀπελευθερώσεώς της, ἀλλὰ τοῦτο ἄραγε ἐγένετο; πολλοὺ γὰρ καὶ δῆ. Ἐν τούτοις ἡ σημερινὴ ἑορτὴ ἐπαναλαμβανομένη, φέρει εἰς ἀνάμνησιν ὅτι ὁ ἀνθρώπος δὲν εἶνε προωρισμένος νὰ εἶνε τύραννος ἢ δούλος, ἀλλὰ πάντες εἰσὶν ἀδελφοὶ ὡς καὶ ὁ Μέγας ἡμῶν διδάσκαλος ἐδίδαξεν.

Ἡ σημερινὴ διπλῆ ἑορτὴ πρέπει νὰ σᾶς διδάξῃ, ὅτι ὑποφέροντες ἐκ τῆς ἀναγκαστικῆς κοινωνικῆς ἐπιβολῆς, δὲν ὑποφέρετε διὰ τὸ θεαθῆναι ἢ διότι ἡ περιστάσις τὸ καλεῖ, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀπολαύσετε ἡμέρας καλυτέρας.

Ἡ ἐποχὴ τὴν ὅποian ἤδη διέρχεσθε εἶναι ἐποχὴ ὅλος ἐκτακτος διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος. Προπαρασκευάζεσθε διὰ μέλλον, τὸ ὅποιον θὰ ἀναδείξῃ τὸ ἀληθές, τὸ ἀναμενόμενον μεγαλεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ μεγάλου Ἔθνους. Μὴ μεγαλοποιεῖτε ζητήματα καὶ πράξεις, αἵτινες δέον νὰ προηγηθῶσι διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τελείως τοῦ Ἔθνους σας. Δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σᾶς εἶπω λεπτομερείας, ἀλλὰ θὰ σᾶς καταστήσω προσεκτικὸς εἰς τοῦτο μόνον. Ἄφήσατε τὰς ἐριδας καὶ συζητήσεις, τὰ μικροζητήματα καὶ νὰ τείνετε πάντες πρὸς ἓνα σκοπὸν, τὴν ἀνασύνταξιν τοῦ Ἔθνους πολιτικῶς, κοινωνικῶς καὶ στρατιωτικῶς, διότι πλησιάζει ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν πάντες ἐνούμενοι εἰς ἓν σῶμα, θὰ ζητήσητε ν' ἀποσπάσητε ἀπὸ τοῦς ὄνυχας ἀγρίων Τίγρεων τὴν δικαίαν κληρονομίαν σας.

Ὁ Ἑλληνικὸς παράγων εἶνε πολῦτιμος διὰ τοὺς μεγάλους, ἤδη ἡ θέσις σας εἶνε ἐπιζήλος, καὶ ἐπίκειται ἡ στιγμή τοῦ τελικοῦ ἀγῶνος σας καὶ τῆς ἐν γένει ἀπελευθερώσεως τῆς Φυλῆς σας. Ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων εἶνε προωρισμένη διὰ μέγαν καθήκοντα. Δὲν ἐξεμηδενίσθη παρ' ὅσα καὶ ἂν ἐπαθεν, ἀλλὰ τούναντιον θὰ ὑπάρξῃ πάντοτε ὁ πυρὴν τῆς εὐδαιμονίας τῶν ἀνθρώπων. Ἡ Ἑλλὰς συνέδραμε τὸν Χριστιανισμόν, ἀλλὰ καὶ ὁ Χριστιανισμὸς βοήθει τὴν Ἑλλάδα.

Ἐκ της ανακοινώσεως 15 Ιουλίου 1917.

Εἰς τοιοῦτον ἐντονον σημεῖον εὐρίσκονται ἅπαντα νὰ ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ ζητήματα, ὥστε πάντες οἱ ἐνδιαφερόμενοι καὶ διευθύνοντες τὰ ἐμπόλεμα Ἔθνη κήδονται μεγάλως περὶ τῆς εἰρηνεύσεως τῶν πραγμάτων, καθόσον αἱ καταστροφαὶ ὄχι μόνον ἀκαταλόγιστοι ἠθικῶς καὶ υλικῶς εἶνε, ἀλλὰ καταντοῦν ἀνεπανόρθωτοι ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως τῆς θείας δυνάμεως. Ἀνθρωπίνως αἱ καταστροφαὶ αὐταὶ καὶ φοβεραὶ πληγαί, εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπανορθωθῶσιν.

Ὡς σᾶς προεῖπον εὐρίσκασθε ἐν τελείᾳ ἀπομονώσι. Δὲν δύνασθε νὰ μάθετε τί γίνεται εἰς τὰ ἀνακτοδοῦλια, εἰς τὰ στρατηγεῖα, εἰς τὰ μέτωπα καὶ τὰ διάφορα συμπορισμένα ἀπέναντι ἡμῶν, ὥστε δὲν σᾶς ἐπιτρέπεται τίποτε νὰ μάθητε. Ὁφείλω νὰ σᾶς παρηγορήσω, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ εἶπω λεπτομερείας, διότι θὰ ἀναγκασθῶ νὰ ἀναμίξω πρόσωπα, διὰ τὰ ὅποια μᾶς ἀπαγορεύεται νὰ κάμνωμεν μνείαν πρὸς ἀποφυγὴν ἀντιζηλιῶν, κομματικῶν παθῶν κ.τ.λ. καὶ τότε ἡ ἐπικοινωνία μας διὰ τοῦ πνευματισμοῦ θὰ ἐμποδισθῇ. Λέγομεν ὅ,τι ἐπιτρέπεται.

Ἦδη εὐρίσκασθε πρὸς μεγάλην ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀμφιβολίας. Πλησιάζει ὁ καιρὸς ὅπου τὰ πράγματα μεταβάλλονται ἄρδην καὶ θὰ ἔχετε καὶ σεῖς ἐσωτερικῶς σπουδαίας μεταβολὰς. Ἀφήσατε τὸν φυσικὸν βροῦν τῶν πραγμάτων νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ θὰ ἔχετε εὐχάριστον τὸ φῶς τῆς διόδου.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ πολέμου μόνον ὅτι ἀκόμη διαρκεῖ καὶ θὰ διαρκέσῃ ἔτη, ἐν τούτοις δὲν ἀπέχετε πολὺ τῆς ἐπιτεύξεως τῆς εἰρήνης, ἥτις εἶνε ἀνωθεν ἐπιβεβλημένη συντόμως νὰ γίνῃ. Τὰ μικρὰ καὶ μεγάλα Κράτη πλέον ἢ ἤττον θὰ ὠφεληθοῦν καὶ θὰ ζημιωθοῦν, ἀλλ' ἡ διάταξις θὰ γίνῃ τοσοῦτον δικαία καὶ παράδοξος, ὥστε πάντες θὰ εὐχαριστηθοῦν. Πάντα τὰ Κράτη τῆς γῆς σας θὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν διάταξιν ταύτην ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἐθνοτήτων καὶ τῆς διαρκούς εἰρήνης. Αὐτὰ εἶπομεν καὶ ἄλλοτε ὡς καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ μεγάλου καὶ πολυχρονίου ἀγῶνος, ὃν διεξάγουν τὰ μεγάλα Κράτη διὰ τὴν τύχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως! Μὴ βαυκαλλίζεσθε μὲ ἐπανειλημμένας ἐπαναλήψεις περὶ τῆς ἑλληνικοποιήσεως τῆς πόλεως ταύτης. Τὰ ἑλληνικὰ δικαιώματα εἶνε ἀνεκαθεν σεβαστὰ παρὰ τῶν μεγάλων ἀρμοδίων, οἵτινες ἐξακολουθοῦν νὰ συζητοῦν αὐτὰ. Ὁ Θεὸς ὤρισε καὶ ὀρξίει τὰ μέλλοντα διὰ τρόπου ἀναποδράστως ἀδύνατου μεταβολῆς ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν καὶ ἐνδιαφερομένων καὶ ὡς διαβλέπομεν καὶ ἡμεῖς ἐντεῦθεν, θὰ καταλήξουν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ ἐν τέλει θὰ ἔχετε ἐπανόρθωσιν λίαν ἰκανοποιητικὴν.

ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ἈΡΡΑΒΩΝΕΣ

Μετὰ χαρᾶς ἀναγγέλλομεν τοὺς ἀρραβῶνας τοῦ ἀγαπητοῦ φίλου κ. Νίκου Μετάκου, Οἰκονομικοῦ Ἐσώωτου ἐν Ἀρσάκῃ τῆς Μ. Ἀσίας, μετὰ τῆς χαριέσσης Δ^ος Εἰρήνης J. Μιχαλοσοῦλου.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Παντογνώστου» εὐχεται αὐτοῖς ταχεῖαν τὴν στέψιν.

— Ὁ κ. Τάσος Κασσιγάτης καὶ ἡ Δίς Βοῦλα Δ. Τραυλοῦ ἠραβωνιόθησαν ἐν Ἀθήναις. Εὐχουαί ταχεῖαν τὴν στέψιν.

Βάθος Ν. Ι.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ὁ κ. Δημήτριος Γ. Κόντης δούς τὰς νεονοισμένας ἐπὶ πτυχῇ ἐξετάσεις ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ Δικαίου.

— Ὁσαύτως ὁ κ. Διον. Κατσούλης ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Νομικῆς μὲ τὸν βαθμὸν «λίαν καλῶς» ἀποσπάσας τὰ συγχαρητήρια τῶν Καθηγητῶν του.

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΙΜΙΑΣ

ΚΑΤΑΠΟΤΙΑ ΚΟΥΡΙΕΡ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ

Π. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

Βερανζέρου 14. Ἀθήναι

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΕΙΣ ΔΥΟ ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΜΕΡΗ

ΜΕΡΟΣ Π Ω Τ Ο Ν

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΜΕΣΘΕΝΕΥΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΙΑ'. ΑΠΡΟΟΠΤΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ

— Πιστεώσατέ με, κύριε Μηνᾶ, αὐτὴν τὴν στιγμὴν σὰς ἐσούλλο γιζόμην...
— Μπορεῖ κ' ἐγὼ τὸ ἴδιο.
— Καὶ ἔλεγον, ὅτι θὰ εἶναι ἄστοπον νὰ σὰς ἐνοχλήσω εἰς τὸ πρόγευμά σας ἀπάνω, ἀλλὰ πάλιν ἂν ἠρχόμην ζητῶν ὑμᾶς μετὰ τὴν μεσημβρινὴν σας ἀνάπαυσιν, θὰ ἐδείκνυον κάποιαν ἀδιαφορίαν διὰ τὰς ἀνακοινώσεις μου, αἱ ὁποῖαι εἶνε τόσοσ ὠραῖαι, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ τὰς κρατῶ μόνος μου.
— Δοιπὸν λέγε; Ἐνθουσιάζησθε μὲ τὴ μουρίτσα τῆς, αἱ; Τί ἐνόμισε ποῦ σοῦλεγα ὑπερβολάς;
— Ὁ θεὸς φυλάξει! Καὶ δὲν λέγω μὲν ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ ὀλιγώτερον ὅπερ μ' ἐνθουσιάζουν, ἀλλὰ δὲν εἶναι κυρίως ἐκεῖνο, περὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ σὰς ἀνακοινώσω τι.
— Ἀλλὰ; αὐτὰ ποῦ ἔμαθε, αἱ; Δέ σου τὰ μισόλεγα κ' ἐγώ; Ὁ γραμματικὸς μου, μοῦ εἶπε, ποῦ ἔτυχε νὰ ἰδῆ κάποτε τὸ γράφισμά τῆς, πῶς εἶναι στρωτὸ, σὰν τύπος καὶ δὲν τῆς ἤγρε οὔτε ἓνα λάθος.
— Βεβαίως, ἀλλὰ πρόκειται κυρίως περὶ τῆς τελειότητος τῆς ἀνατροφῆς τῆς καὶ περὶ τῆς ἀξίας τῆς ὑπὸ πᾶσαν ἐποφὴν καὶ εἰς ὅλα. Μὰ πῶς, ἂν ἀγαπᾶτε τὸν Θεόν, κύριε Μηνᾶ, εἶναι δυνατόν νὰ μείνη ἐδῶ εἰς τὸ νηοῖδιον αὐτὸ μίαν τοιαύτη κόρη;
— Καὶ τί θέλεις νὰ κάμω;
— Ἀ! αὐτὸ δὲν τὸ γνωρίζω!
— Καὶ φαντάζεσαι, πῶς εἶναι ἄλλο πρᾶμμα, ποῦ μὲ σαρακοτρῶει, δάσκαλε, παρὰ τὸ μέλλον αὐτοῦ τοῦ κοριτσιοῦ;
— Καὶ τὸ παρόν;
— Τὰ δυὸ αὐτὰ σὰν ἀγκαλιασμένα μοῦ φαίνονται σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Προσωπικῶς ἔχει ὅτι τῆς χρειάζεται. Τῆς ἔδωσα νὰ καταλάβῃ, πῶς θὰ ζῆσιν ἀνεξάρτητη, καὶ νὰ ἔχη ὑπομονὴν καὶ πίστιν εἰς τὴν Τύχην, ποῦ δὲν θὰ τὴν ξαναχτυπήσῃ πιά.
— Ἡ Τύχη μόνη τῆς καλὸν οὐδέποτε κάμνει.
— Αὐτὸ δὲ τὸ ξέρω μὲ τὸ παραπάνω. Ἀλλὰ γνωρίζω καὶ κατὰ ἄλλο ἀκόμα, πῶς ὅσο τὴ λογαριάσεις, τόσο σ' ἐχθρεύεται! Εἶδες κανέναν τυχοδιώκτην νὰ προκοπῆ; Πήγαινε μὲ λοιπὸν ἂν θέλῃς ἴσα μὲ τὸ σπῆτι μου καὶ διηγῆσού μου μὲ λεπτομέρεια τὴν ἐπίσκεψίν σου. Ἐέρεις, ὅτι ὅπως τὰ λέε, μοῦ ἀρέσουν. Ὅσο γὰρ τῆς μεγάλες ἀποφάσεις, κανένα Σαββατόδρακο, ὅπως εἶπαμε, ἐκεῖ ποῦ ἔξερεις, καὶ ἐκεῖ ποῦ σὲ πηγαιναν σήμερα τὰ βήματά σου ἄθελα...
— Ὁμολογῶ καί!
— ...θὰ τῆς ταχτοποιήσωμε δριστηκῶς μὰ δριστηκῶς.
— Κάποιαν περιλήψιν τοῦλάχιστον;
— Ἡ περιλήψιν εἶναι: ποῦ θὰ ζῆσῃ ἡ Πελαγία ἀπὸ τώρα ὡς που νᾶρθῃ ἡ τύχη τῆς; νᾶρθῃ, εἶπαμε. Τὰ ὕστερα δὲν εἶναι πιά δικὴ μαε βουλειὰ οὔτε ἐννοία. Ἐμπερ πιά κοντεύομε νὰ ξοφλήσωμε τοὺς λογαριασμοὺς μας μὲ τὴ ζῆσιν.
— Μὰ προσπαθεῖτε πάντοτε νὰ γηράσκῃτε στατικῶς!
— Ἀφῆσε τῆς παρατηρήσεις, δὲν εἶναι αὐτὲς κουδέντες γιὰ τὴν μίλα γιὰ τὰ σημερινά. Ἐγὼ περιέργεια — αὐτὴ εἶναι σ' ἀλήθεια περιέργεια — μὰ μὲ τὸ δικὴν τῆς — νὰ μάθω ἀπὸ σένα, ποῦ ἐκτιμῶ καὶ τὸ χαρακτήρα σου καὶ τὸ μυαλό σου, τί εἶναι μιά ψυχὴ γιὰ τὴν ὁποία καὶ μόνον ζῶ στὸν κόσμο.
— Καὶ ὁ Ἰερώνυμος ἄρχισε νὰ διηγῆται καὶ ὁ Μηνᾶς ν' ἀκούη, ἄλλοτε νὰ συγκινῆται καὶ ἄλλοτε νὰ γελᾷ, ἕως ὅτου ἔφθασαν εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Μηνᾶ καὶ τότε ἄρχισαν νὰ πηγαινόρῃωνται ἀπάνω-κάτω σὰν νὰ καταμετροῦν τὴν πρόσοφιν τοῦ σπιτιοῦ.
— Ἐγὼ, κύριε Μηνᾶ, κατέστρωσα ἤδη τὸ πρόγραμμα τῆς διδασκαλίας μου, λαθὼν ὅπ' ὄσιν μὲ γνωρίζεις καὶ ἴθιως τί δύναται νὰ μάθῃ καὶ νὰ ἀναπτύχῃ ἀκόμη περισσότεροσ συμφῶνως μὲ τὰς ὁδηγίας σας. Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ μὲ ἔκαμε νὰ παραξενευθῶ, σὰς ὁμολογῶ εἶναι, ὅτι ὁ πατήρ τῆς, δὲν θὰ ἦτο συνήθως τύπος νησιώτου, διὰ νὰ σκεφθῇ, ὅπως ἐσκέφθη.
— Πῆς ποῦ ἦτον. Προκομμένοι καὶ ἔξυπνοσ ἀνθρώποσ δὲ σοῦ

λέω μόνον ἄτυχος, πολὺ ἄτυχος στῆς δουλιές του. Διὰ νὰ κλείσῃ ὅμως τὴ μικρὴν σὲ σχολεῖο τῆς Ἀθήνας καὶ σὲ ποῖὸ ἀκόμη σχολεῖο, ἀφοῦ εἶπε πῶς ἔχει κάποιον σχέδιο γιὰ τὴν Ἀγγλία καὶ θέλει κοντά-στᾶλλα νὰ μάθῃ καὶ Ἑγγλέζικα, μὰ νὰν τὰ μάθῃ καλά, γι' αὐτὸ τὸν ἐσυμβούλευσ' ἓνα σπουδαῖο πρόσωπο, ποῦ ἔτυχε νὰ γνωρίσῃ στὸν Πειραιᾶ καὶ τοῦ ζήτησε τὴ γνώμη του. Μοῦ φαίνεται, ὁ Δῆμαρχος: ποῦ δὲν ἦτον σὰν τὸ δικὸ μας, τὸν κύρ Χαρίλαο. Τώρα ἂν ἐσκέφθητε ἡ δχι, τί θὰ ἀπογίνῃ τὸ κορίτσι του μὲ μιά τέτοια ἀνατροφή, δὲν τὸ ξέρω. Καὶ νὰ ἰδῆς τὸ καίμενο, μοῦ διηγῆθησαν πῶς ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τῶν, ὅλοι εἶχαν νὰ κάνουν γιὰ τὴν ἐπιθυμία καὶ τὴν θέλησιν ποῦ εἶχε νὰ γίνῃ κατὶ. Καὶ ὅταν ἐπῆγε στὸ σχολεῖο, πάλι ἐθαύμασαν τὴ δύναμιν, ποῦ εἶχε ὁ χαρακτήρα τῆς. Τὸ βέβαιον εἶναι, πῶς ὁ πατέρας τῆς τῆς ὑποσχέθησε, πῶς θὰ πηγαινῇ νὰ τὴν βλέπῃ δυὸ-τρεις φορές τὸ χρόνον καὶ πῆγαινε γιὰ τὴν ἀφῆσε στὸ σχολεῖο καὶ τὸ καλοκαίρι ἀκόμα, νὰ μὴν ἐσχάσῃ στὸ νηοῖ δτι ἔμαθε τὸ χειμῶνα. Τὴν ἔδλεπε ὅμως καὶ ὁ κηδεμόνας τῆς καὶ ἡ κυρία του καὶ τὴν ἐπαιρναν καὶ στὸ ἀρχοντοσπίτι τους, γιὰ τὴν πολὺ τὴν ἀγάπησαν. Μονάχα τὴ στιγμὴν, ποῦ ἔφυγε ὁ πατέρας τῆς σὰν τὴν πρωτοπῆγε, χίθηκε στὴν ἀγκαλιὰ του καὶ τὸν φίλησε, τὸν φίλησε πολλές φορές καὶ τί τοῦ εἶπε, σὺ φαίνεται, μονάχα; «Πρόσεξε, μπαμπᾶ μου, σὲ παρακαλῶ πολὺ, νὰ μὴν ἀφήσοῦν τὸ καντήλι τῆς μαμάς σβυστό».
— Καὶ τότε μόνον τότε, τὴν ἔπιασαν τὰ κλάμματα.
— Μηνᾶ, ἡ σοῦπᾶ σου θὰ κρυώσῃ. Ἐφῶναξε ἀπὸ τὸ παράθυρο ἡ Σμαρῶ.
— Καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἔφθασεν ἐγκαίρως, σὰν γιὰ νὰ φύγῃ βιαστικῶς τάχαμ' ὁ Μηνᾶς, ἓνα κούνημα τοῦ χεριοῦ καὶ μ' ἓνα καλὲς ἀντάμωσες πρὸς τὸν Ἰερώνυμον, κ' ἔτσι νὰ κρύψῃ τὴ συγκίνησιν του.
— Καὶ ὁ Ἰερώνυμος ἐχαίρετῃσε βαθιὰ στὸ παράθυρο τῆ Σμαρῶ, μὰ ἐκεῖνη εἶχε ἀποτραβηχθῆ μέσα, τὴν ὥρα, ποῦ ἡ καπελαδοῦρα του ἀγγίξε στὸ χῶμα.
IB'. ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΜΑΘΗΜΑ
Ὁ Ἰερώνυμος μὲ γρήγορα βήματα ἔφθασε στὸ σπῆτι του καὶ μόνον ποῦ δὲν ἐφίλησε τὴν κυρ' Ἀναγνώστεινα αἱ τὸν ἐνθουσιασμοῦ του. Ἐνῶ στὸν δρόμον «ὕγαινε κύριέ μου» εἶπε σ' ἓνα παιδί ποῦ τὸν ἐχαίρετῃσε, «χαῖρε παιδάκι μου» εἶπε σ' ἓνα γέροντα καὶ στὸν ἐνωμοτάρχην εἶπε: «Προσκυνῶ πάτερ μου!»
Ἐφαγε, ἀνεπαύθη ὀλίγον καὶ ἀπεσῶρθη εἰς ἓνα ἐρημικὸν ἀκρογιάλι, διὰ νὰ τακτοποιήσῃ τὴν ἐσωτερικὴν του κατάστασιν. Ἐναγύρισε, ἔφαγε ὀλίγον, εὐθυμότερος πάντοτε ἔκαμε πῶς τακτοποιεῖ λίγον τὰ χαρτιά του, χωρὶς νὰ ἔχη καμμιά γιὰ τοῦτο ὄρεξιν, καὶ θὰ ἐκοιμῶταν ἕως τὸ πρωτὸ σὰν ἀρνάκι, ἔάν ὁ θεὸς ὄνειρος μὴ ἔχων τίποτε καλύτερον νὰ κάμῃ δὲν ἀπεφάσιζε νὰ τοῦ ἐπαναφέρῃ στὸν ὕπνον του μὲ ζωηρότερα χρώματα καὶ προσθέτους σκηνάς, ὅτι τοῦ συνέθῃ τὴν Κυριακὴν ἀπὸ τὰς 10 ἕως τὰς 12 κτυπητές, καὶ εἰς κάποιαν κρίσιμον καὶ παράδοξον στιγμὴν νὰ τοῦ παρουσιάσῃ ὑπὸ μορφῇ θαλασσινοῦ τέρατος τὴν κόρην ποῦ ἀγάπησε, ἡ ὁποία ὄρμησεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν εἰς τὸ καφενεῖον τοῦ Θανάσῃ ποῦ ἐκαθῶταν τάχα, φωνάζοντας: «Θὰ σὲ φάω ἄπιστε!!». Ἐεστάθη λοιπὸν ὡς κ' ἀπάνω! κατατρομαγμένος ὁ Ἰερώνυμος. Καὶ ἦτο ὥρα νὰ σηκωθῇ.
Εἶναι Δευτέρα, ἡ ἡμέρα τῆς ἐργασίας τοῦ σχολεῖου, καὶ τοῦ πρώτου μαθήματος στὴν Πελαγίαν.
Κανένα μαθητὴν δὲν ἐτιμῶρησε σήμερα. Ὅλο λαμπρὰ καὶ εὖγε ἔλεγε, σὲ κάθε ἀνοησίαν, ποῦ ἄκουε.
Τέλος ἦλθον καὶ αἱ δύο μετὰ μεσημβρίαν, καὶ ἀκούστηκε ὁ ἔσροβηχος τοῦ Ἰερωνύμου, ποῦ νὰ τον! τὴν ὥρα μὲ τὴν χεσινήν πάλιν προῦποδοχῇ, χωρὶς ὅμως τὴν Κυριακάτικην περιβολὴν του, ἀνεβαίνει τὴν μαρμαρόσκαλαν τοῦ σπιτιοῦ τῆς Πελαγίας.
— Εἶπατε, κύριε Ἰερώνυμε, ἀπὸ χθὲς τὸν νονὸ μου;
— Ἀφῆσε μὲ δὲ νὰ ἐξαλαμιάσω πρώτον! Τὸν εἶδον, τὸν εἶδον τὸν νονὸ σου καὶ τῷ εἶπον καὶ μοῖ εἶπε καὶ τὸν ἦκουσα καὶ μὲ ἦκουσε

εἶναι λαμπρὰ εἰς τὴν ὑγιάν του, λύκος δράκος, ὡς λέ ρουσι κοινῶς.
— Καὶ σεις, ἀγαπητέ μου διδάσκαλε, πῶς ἐπεράσατε ἀπὸ χθὲς;
— Ἀναπολῶν, σκεπτόμενος καὶ ἀναμμένων.
— Ἐπεριμένετε τί;
— Πότε θὰ ἔλθῃ ἡ δευτέρα ὥρα τῆς δευτέρας ἡμέρας, νὰ ἐπανίδω τὴν καλὴν μας Πελαγίαν!
— Σπουδαῖο πρόσωπο μὲ κάματε σεις κί' ὁ νονός μου! ἂν καὶ ὁ κύριος Μηνᾶς μιά ἡμέρα μοῦ εἶπε, πῶς εἶμαι μίαν μαϊμουδίτσα καὶ τίποτε ἄλλο.
— Μεγάλην ὡς τόσοσ ἐντύπωσιν τοῦ ἔκαμεν ἡ μαϊμού, ποῦ εἶδεν ὁ κύριος Μηνᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, νὰ φορῇ μίαν σκουφίτσα καὶ νὰ χορεύῃ, ἐνῶ ὁ κύριός τῆς ἔπαψε τὸ ὄργανετον καὶ τῆς ἐτραγῶδει ἐκ διαλεμιμάτων, κρατῶν μίαν μεγάλην ὀμβρέλλαν. Ἀλήθεια δὲν σὰς εἶπε ὁ κύριος Μηνᾶς διὰ κάποιαν ὀμβρέλλαν;
— Ὁχι!
— Θὰ σὰς τὸ εἶπῃ καὶ αὐτό, ὅταν τὸ φέρῃ ἡ ὀμβρῖα.
— Ἀλήθεια, νὰ μὴ τὸ ἐσχάσω. Εἶπατε, ὅτι ὁ Ἰταλὸς τραγουδοῦσε. Εὐρῆτε; ἔχομε καὶ ἡμεῖς ἓναν Ἰταλὸν ἐδῶ, ποῦ ἔμεινε ἀπ' τὴν κομπανία, ἡ ὁποία εἶχεν ὑπάγῃ στὴν Σῦρον καὶ ἄρχισε νὰ ταξιδεύῃ ἀπὸ νηοῖ σὲ νηοῖ μὲ μιά κιθάρα στὸ χέρι, ἕως ὅτου νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν ὁ θλασὸς του. Ἐλπίζω μάλιστα, ὅτι αὐτὰς τὰς ἡμέρας θὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ θαῦμα, διὰ νὰ ἡσυχάσωμε μὲ τὰ τραγούδια του.
— Μὰ τόσοσ σὰς ἐσκουφαίνει μὲ τὰς φωνὰς τῶν;
— Ἀ! ὅχι! ἔχει καλοῦταικη φωνή. Ἰπλόιποιν φαίνεται φωνῆς ὠραίας, τὴν ὁποίαν θὰ ἐπατάλησεν ἀδίκως. Ἀλλὰ τὸν χρησιμοποιοῦν ἐδῶ σὲ μπακινάδες καὶ ἀφοῦ περάσουν ἀπὸ ὅλους τοὺς δρόμους τοῦ νηοῖο τραγουδοῦν καὶ στὴν στοά μας—θολικὸ τὴν ἔλεγε ἡ γιαγιά μου—καὶ δὲν εὐρῆτε πῶς βουίζει ὅλο τὸ σπῆτι.
— Πολὺ φοδοῦμαι, ὅτι συνήθως αἱ μπακινάδες ἀπὸ αὐτὸ τὸ θολικὸν—σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν λέξιν—ἀρχίζουν καὶ στὸ θολικὸν αὐτὸ τελειώνουν πάλιν!
— Ἀ! ὄχι, ὄχι!...
— Κάποτε, ἂν δὲν ἀπατώμαι ἐτάραξε καὶ τὴς δικούσ μου νηδύμους ὕπνουσ. Δὲν ἐνωχλήθην ὅμως, διὰ τὴν πλὴν τοῦ ἄσματος, εἶπε καὶ κατὶ, τὸ ὅποιν μου ἀρέσει. Τὴν τραγουδιστὴν δηλαδὴ ὀμβρῖαν τοῦ μελοδράματος.
— Ρεσιτατίβο;
— Ἀκριβῶς' οὕτω παραδείγματος χάριν: Θὰ ἡ—θε—λα ἔ—να κα—φε—δᾶ—κι!
— Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην καὶ τὴν καλὰ—καλὰ τελειώσουν τὰ βρεσιτατίβο τοῦ Ἰερωνύμου καὶ τὰ γελάκια τῆς Πελαγίας, ποῦ ἐσκόρπισαν εἰς τὸ πρόσωπόν τῆς χρῶμα καὶ γλῶκα καὶ λάμψιν, ἐνεφανίσθη ἡ ψυχοκὸρη Μυρσινιώ, ποῦ ἔφερε τὸν καφέ καὶ περπατοῦσε στὰ νύχια γιὰ νὰ μὴν τὸν χύσῃ, κατὰ τὴν παραγγελίαν βεβαίως τῆς μεγάλῃς κυρίας, ἡ ὁποία ἦτον ἡ θεῖα τῆς Πελαγίας, καὶ σιγὰ—σιγὰ, σὰν νὰ φοβῶταν νὰ μὴ σπάσῃ ταῦτά.
— Ἀλλ' ἡ Πελαγία εὐθυμοτάτη τώρα ἀποτεινομένη πρὸς τὴν Μυρσινιώ τῆς λέγει μὲ τὸν αὐτόν τοῦ Ἰερωνύμου τόνον, ποῦ μόλις ἀκούστανε ὅμως:
— Καί—ἓνα—κουλουράκι!
— Καὶ ἡ Μυρσινιώ ἔφυγε μὲ τεντωμένα τὰ μάτια ἀπὸ κατάπληξιν, ἡ ὁποία δὲν εἶχε φύγει ἀκόμα ἀπὸ τὸ πρόσωπόν τῆς καὶ ὅταν τρεχάτη ξαναγύρισε μὲ τὸ κουλουράκι στὸ χέρι.
— Ὁ Ἰερώνυμος κατευχαριστημένως ἔσπασε τὸ κουλουράκι στὰ δύο τρώγοντας δὲ αὐτὸ καὶ πίνοντας τὸν καφέ του ἐνθυμήθη ὅτι ἦτο ὁ διδάσκαλος καὶ εἶπε στὴν Πελαγίαν:
— Λοιπὸν τώρα, παιδάκι μου εἰς τὸ προκειμένον. Εἰς τὰ μαθήματα μας δὲν θὰ χρησιμοποιήσωμε κανὲν ἀπὸ τὰ διδακτικὰ σου βιβλία.
— Τί καλὰ!
— Ὅσ σοῦ εἶδω τὸ θέμα καὶ θὰ μοῦ τὸ ἀναπτύσῃς ἐγγράφως εἰς τὸ ἐπόμενον μάθημα. Ἐπὶ τῆς ἐκθέσεώς σου δὲ ταῦτης θὰ κάμωμεν πρώτον παρατηρήσεις γραμματικὰς καὶ συντακτικὰς καὶ λοξοδρομοῦντες ἱστορικὰς καὶ γεωγραφικὰς, παρεμβάλλοντες καὶ στοιχεῖα ἄλλων γνώσεων, ἐνίοτε δὲ καὶ φιλολογικῶν. Κετ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐκγυμνάσῃς τὴν ἐμφυτον βεβαίως ἰδιοφυίαν σου εἰς τὸ νὰ ἐκθέτῃς τὰς σκέψεις σου, καὶ θὰ πλουτίσῃς τὸ ταμεῖον τῆς μνήμης σου μὲ ὅτι πρέπει νὰ μὴν ἀποθηκευμένον εἰς αὐτὴν, καὶ ὄχι μὲ ἐκείνα, τὰ ὁποῖα μανθάνει τις διὰ νὰ τὰ λησμονήσῃ κατόπιν.
— Μὰ ποῦ ντρέπομαι νὰ διαβάσετε τί θὰ γράψω;
— Ἀ! ὄχι δὲ! πῶς δὲν ἐντρέπεσο τοὺς ἄλλους διδασκάλους σου;
— Μὰ σεις εἶθε ἀλλοιῶτικος.
— Ἰδοῦ καὶ εἰς χαρακτηρισμὸς, τὸν ὅποιν κρατῶ. Ἰερώνυμος Μεσθενέως ὁ ἀλλοιῶτικος.
— Ἄν ἡ φράσις μου, ποῦ τὴν εἶπα ἔτσι, σημαίνει κατὶ, αὐτὸ τὸ κατὶ πρέπει νὰ ὀνομασθῇ τίτλος.
— Τόσων τὸ καλύτερον, ἀφοῦ τίτλους οἰκογενειακοὺς δὲν ἔχω...

ἂν καὶ ἡ μήτηρ μου εἶχε, ἡ δὲ μᾶμμη μου διατήρει κάποτε καὶ ἐν χρυσόβουλλον.
— Ἀ! πέστε μου γι' αὐτὸ! γιὰ τὴν καὶ ἡ δικὴ μου ἡ γιαγιά κατὶ τέτοιο φαίνεται, ὅτι εἶχε, ποῦ ἐθάθη κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν μαζὺ μὲ ὅλας τῆς τὰ πράγματα.
— Ἡ γιαγιά σας; Ὅθ ἦτο λοιπὸν θησαυρὸς γενεολογικός;
— Ἀ βέβαια! Ἦτον ἀρχοντοπούλα Ἀθηναία, ἀπὸ μητέρα καὶ πατέρα.
— Ὅστε ἔχομεν καὶ ζητήματα κληρονομικότητος. Ἰδοῦ τὸ πρῶτον φῶς. Ὁμιλήσατέ μου, σὰς παρακαλῶ, δι' αὐτὴν καὶ ἰδοῦ τὸ πρῶτον θέμα ποῦ σὰς εἶδω: ὁ βίος τῆς μᾶμμης σας καὶ αἱ εἰς αὐτῆς ἐντύψεις καὶ ἀναμνήσεις σας.
— Ἀχ! ἡ καὶ μὲνη! ὅταν ἀπέθανε ἦμουν στὸ σχολεῖον. Τοῦτο ἦτον ἡ μόνη τῆς λύπη καὶ μὲ ζήτησε μέχρι τῆς τελευταίας τῆς στιγμῆς. Πῶς μ' ἀγαποῦσε! Ἀπὸ μικρῆ, ἀπὸ μωρῶ, μὲ ἄρχισε μὲ τὰ ναουρσίματα, μὲ προβίβασε στὰ τραγούδια, ὕστερα εἰς τὰ παραμῦθια καὶ τέλος στῆς παραλοές.
— Στάσου!... στάσου!... διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Αὐτὰ εἶναι ἓνα πλήθος θεμάτων διὰ σὲ καὶ ζητημάτων δι' ἐμέ... Παραλοές!...
— Ναι! ἔτσι ἔλεγε τὰ παραμῦθια, ποῦ εἶχαν καὶ στίχους μέσα, πολλές φορές μάλιστα ἦσαν καὶ ὅλο μὲ στίχους. Καὶ τὰ ἀπήγγελλε μὲ μιά φωνὴ ἐσχωριστὴ, βαθεῖα, σιγανὴ καὶ ἀργή, ποῦ εἶχε κάποιον μουσικιστὴν τόνον, σὰν νὰ ἐρχότανε ἀπὸ μακρὰ ἢ φωνὴ αὐτῆ, σὰν νὰ ἔδρανε ἀπὸ τάφους. Μὲ τί συγκίνησιν ἔλεγε τοὺς στίχους τῆς Ντολτσέτας καὶ τοῦ Φοροτίνου! Κ' ἐγὼ τῆς ἔλεγα: πῆς το πάλι, πῆς το πάλι! Ὅταν μάλιστα ἔλεγε ἓνα, ποῦ μ' ἄρρεσε πέρα πολὺ...
Ἐκαθόμενον κ' ἐνομοιοῦμον καὶ πολὺ σκοπολογόμουν...
— Μὰ αὐτὸ μοῦ φαίνεται ἀνεκδοτόν ἢ τοῦλάχιστον δυνατόν νὰ εἶναι παραλλαγὴ οὐσιώδης καὶ χαρακτηριστικῆ. Εἶπέ τό μου, παρακαλῶ, εἶπέ τό μου διὰ μίαν στιγμὴν.
— Καὶ ἔδρανε ἀπ' τὴν τσέπην του ἓνα μολυδάκι κί' ἀπ' τὴ μέσα τσέπην του ἓνα σωρὸ χαρτιά, γιὰ νὰ γράψῃ προχεῖρως εἰς τὰ γραφάτων μέρη. Ἦταν δὲ αὐτὰ λογαριασμοί, διορισμοί, μεταθέσεις, ποῦ εἶχαν χρησιμοποιηθῇ καὶ ἄλλοτε διὰ σημειώσεις καὶ παρατηρήσεις του καὶ ἔγραφε μὲ νευρικὴν ταχύτητα, καὶ πλαγίως, καὶ ἀπάνω σὲ ἄλλα γραψίματα μὲ μεγαλείερα καὶ παχύτερα γράμματα, καὶ τέλος εἰς ἓνα σχέδιον ἐκθέσεώς του, τὸ ὅποιν ἔφερε τὴν ἐπιγραφήν: «Βαθμιαία ἐπίδοσις τῶν μικρῶν μαθητῶν μου εἰς τὸ στάδιον τῶν γραμμάτων». Καὶ ἡ Πελαγία ἀπήγγελλε:
Ἐκαθόμενον κ' ἐνομοιοῦμον καὶ πολὺ σκοπολογόμουν εἶχα ὄνα στὸ πλεῖον μου κί' ἄδραχτο γιομάτο ἔμπρός μου.
— Καὶ ἀνεβαίνω τρίπατα κ' ἀνοίγω παραθύρι, κάτω θωρῶ, κάτω θωρῶ, θωρῶ κατὰ τοὺς κάμπους, βλέπω ἓνα μαῦρο κ' ἔρχεται μὲ μαῦρον βαλλάρη, μαῦρα φορεῖ, μαῦρα κρατεῖ, μαῦρο ν' καὶ τῆλοῦ του, μαῦρα εἶναι τὰ ζαγάρια του καὶ τὸ λαγωνικό του...
— Τί κρέμα! δὲ θυμᾶμαι τὸ ἄλλο! Μοῦ φαίνεται ὅμως, ὅτι κάπου τῶν γραμμένων, θὰ φάξω νὰ τῶρω. Θέλετε νὰ τρέξω τώρα;
— Ἀτυχῶς—καὶ παρατηρεῖ τὸ βολὸν του—ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ καθηκόντος. Οἱ μικροὶ μου ἀνόητοι θὰ μὲ περιμένουν—καὶ δεῖχοντες τὸ ρολόγι τοῦ στὴν Πελαγία—γι' αὐτὸ, σὰς εἶπε τίποτε ὁ κύριος Μηνᾶς;
— Ὁχι!
— Χαρακτηριστικὸν καὶ αὐτὸ τοῦ ἀνδρός. Αὐτὸ ὅμως μόνον του «τί—τί» ἤξεύρεις, Πελαγία μου, τί λέγει; «Εἶμαι δῶρον τοῦ Μηνᾶ πρὸς τὸν Ἰερώνυμον χάριν τῆς μαθητρίας του δεσποινίδος Πελαγίας, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἠθέλησεν οὗτος νὰ δεχθῇ οὔτε ἀμοιβὴν οὔτε ἀντιμισθίαν».
— Καὶ διὰ ν' ἀποφύγῃ ἐκφράσεις εὐγνωμοσύνης ἐκ μέρους τῆς Πελαγίας ἐπρόσθεσεν εὐθὺς «νὰ ἰδοῦμε λοιπὸν αὐριον, τί θὰ μοῦ γράψῃς!
— Καὶ ὁ Ἰερώνυμος προπεμπόμενος πάλιν ἕως κάτω, ἀρκεῖται

Α Π Υ Ρ Ε Τ Ο Λ
ΝΕΑ ΣΚΕΥΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΩΔΩΝ ΠΥΡΕΤΩΝ
Π. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
Βερανζέρου 14

μόνον εις τήν χουδωτήν χειραφίαν τής Πελαγίας και διευθύνεται προς τό σχολείον, λυγίζοντας τό ύψος του, αφού ειχε προσειδοποιήσει τήν ψυχγήν του να προσέχη νά μήν παραστρατήσουν και πάλιν τά πόδια του.

ΙΓ΄. ΤΟ ΚΑΡΤΕΡΙ

Τήν ώραν, κατά τήν όποιαν έφευγεν ό Ίερώνυμος διά τό σχολεσίον του, ό Μηνάς ειχε ξυπνήσει από τήν μεσημερινή του άναΰπνυσιν κ' ειπνε τόν καφέ του, ειπε δε έξαφνα εις τήν άδελφή του: «Τί νά σοϋ 'πώ Σμαρών, θά ήθελα κι' άπόψε τόν δάσκαλο 'στό φαΐ μας! μου κάνει πολύ γούστο αυτός ό άνθρωπος».

— Φθάνει νά μήν κατιντήσης νά ζήσ όλο μ' αυτόν και νά τόν βάλης μέσα, σ' όλα σου σαν τήν κανέλλα 'στά φαγιατά της νύφης μας.

— Ποϋ τήν θυμήθηκες τώρα εύλογημένη! Όσο για τό δάσκαλο δέν έξρω γιατί, άκόμη δέν τόν ειδες και τόν έδαρέθηκες. Έναν περιπατο κάνω μαζί του κι' ό κόμος όλος. Μέρα-νύχτα δέ βρισκομαι μαζί σου;

— Δέ λέω όχι. Μόνε βγάλε τό γραφείο, τήν Πελαγία, τήν ώρα; ποϋ τρώμε και δέ μιλάμε, τί άποάνει για μιά!

— Αί! είσαι στής γκρινίες σου σήμερα' άς μήν τοϋ ποδμε τοϋ δασκαλου τό λοιπόν.

— Μά γώ δά σκέφθηκα και τί φαί παραπάνω θά κάμωμε.

— Τότες γιατί γκρινιάζεις;

— Εξέρεις, άμα έχω κάτι μέσα μου, δέν μπορώ νά μήν τό πώ! Ζουγαλαριά... Νά πές στής κερά'Αναγνώστρινες νά 'πη τοϋ κϋρ Δάσκαλου, πώς τόν παρακαλούμε άπόψε νά φάμε μαζί, γιατί έτυχε νάχημε τό φαί, ποϋ τάρσσει: 'Αρνάκι με λάδι και με ρίγανη, και νάρθης γρήγορα, γιατί σέ θέλω!

— Αμέσως, Κυρία.

— Μά άξίζεις ό,τι νά πής, ειπε ό Μηνάς και έπήρε τής σκάλες πηδώντα, κατευχαριστημένος και ίσια 'στό γραφείον του.

Εϋθύμως όμως πολύ αυτό τό βράδυ και ίδια ή Σμαρών, γιατί ό Ίερώνυμος διηγήθη ένα άνέκδοτον διά τήν άφορμήν κάποιας μεταθέσεώς του, ποϋ γέλασε με τήν καρδιά της.

— Τί χάνεις, δάσκαλέ μου, τοϋ ειπε ό Μηνάς, μετά τό φαγητόν δηλαδή τήν ώρα ποϋπιναν τόν καφέ τους, ποϋ δέν καπνίζεις!

— Ό λόγος είναι κυρίως ό,τι αποστρέφομαι τό αποστειγάρων, κυριολεκτικώς ύποφέρω από τήν κακοσμίαν του. 'Αλλά και ή στάκτη τοϋ καπνοϋ μοί κάμνει: φρίκην. Μοϋ ένθυμίζει δε ένα άνέκδοτον τής ζωής μου, πολύ περίεργον.

— 'Α! αυτό θά μιάς τό πη!

— Βεβαίως δι' αυτό και τό άνέφερον. 'Ιδού λοιπόν αυτό. Διαρκούσης ποτέ έν 'Αθήναις τής διδασκαλικής κινήσεως τοϋ Αϋλοστόου άπεφάσινα νά παρουσιασθώ εις τόν κ. Ίπουργόν τής Παιδείας, πράγμα τό όποιον οϋτε πρότερον οϋτε κατόπιν έπραξα, όπως ζητήσω άπ' εϋθείας και άνευ πλάγιων μέσων, τά όποια οϋτε ειχον δά, νά μείνω χρόνον τινά εις τάς 'Αθήνας χάριν τών μελετών μου, έστω και εις τά περιχώρα. 'Αφού άνέμεινον αρκετάς ήμέρας και αναλόγουσ ώρας, κάποιος θέλων νά εισέλθη βιαστικώς με έσκούντης παρά τήν θύραν ειρυσκόμενον και εδρέθη άπροόπτως έντός τοϋ δωματίου τοϋ κ. Ίπουργου. 'Απεκαλύφθη και άπεούρην εις τήν γωνίαν ψαλλίζων: «ό Δημοδιδάσκαλος Ίερώνυμος Μεσοθενεύς». Εσήκωσε τότε τήν κεφαλήν του ό Ίπουργός; έβαλε τά γυαλιά του και με έκύτταζεν από κορυφής μέχρις όνύχων ως άξιοπερίεργον φαινόμενον με ήρώτησε δέ γελών και παρατηρών θριαμβευτικώς τοϋ; κυκλούντας αυτόν: «'Από ποιον άστρον κατήλθατε, διδάσκαλε και κύριέ μου;»

Έγώ λαμβάνων ύπ' όψιν τό πλήθος, τό όποιον συνθετετο εις τοϋσ διαδρόμους και τόν θόρυβον, ό όποιος εγένετο κατά τάς ήμέρας αυτές εις τό Ίπουργείον, υπερνευρικώς δέ από τήν συγκεντρωθεισαν έντός τής ψυχής μου άγίαν έν τής περιφρονητικής στάσεως μου τόσων ήμερών, ίσως και από εξέγερσιν τινά, προγονικής κληρονομικότητος και τινα συναίσθησιν ποιας τινος άξίας τοϋ άτομου μου τοϋ άπήντησα άπροσέκτως όμολογώ:

— Έκ τοϋ ξενοδοχείου ήλθον και εις φρενοκομείον εισήλθον!

— Έξω από έδω, φωνάζει, αυθαδέστατε!...

Και τότε έγώ χαιρετίζων εδαφιαίως και ύποχωρών όπισθοδικαικώς βήμα προς βήμα άπήντησα: Χαίρετε, χαίρετε! Παρεξήγησις, παρεξήγησις. Πρόκειται περί παρεξηγήσεως. Αυτός όμως έκτύπησε τόν κώδωνα ίσχυρως και ό κλητήρ εισήλθε, έντρομος και συνεκρούσθη μετ' έμοϋ. Έκ τής συγκρούσεως δέ ταύτης έξεκένωσεν επί τών ένδυμάτων μου έν τασίον πλήρες από αποστειγάρων και σάκτιν τών τοιαύτων, τό όποιον έκράτει. 'Αποινάσσων έγώ τήν σάκτιν ήκουσα τόν Ίπουργόν λέγοντα αυτόϋ: «Νά ειδοποιήσετε τόν κύριον Βυζάντιον, νά έλθω τόν παρακαλώ». «Ό κύριος Βυζάντιος λείπει: αυτήν τήν στιγμήν, κυρία Ίπουργέ, νά ειδοποιήσω τόν κύριον Πανταζήν;» 'Αλλ' έγώ ειχον ήδη έξέλθει και άνέμεινον έξω τής θύρας τήν τύχην μου.

μου. Εϋτυχώς όμως ό κύριος Πανταζής ήτο βαρύκοος, ήκουσα δέ ότι ό μόν κύριος Ίπουργός τή ειπε: «Νά έτοιμασθής ευθύς, παρακαλώ, τό διάταγμα τής απολύσεως τοϋ ύψηλοτάτου αυτόδ δημοδιδασκαλου, τόν όποιον τώρα άπέπεψα». Οι φίλοι του όμως φαίνονται ότι παρενέβησαν υπέρ έμοϋ, διότι τοϋδεϋθύμησην ή αυθάδειά μου, ίσως και τό πάθημα τών αποστειγάρων. «Αί! καλά, ειπεν ό Ίπουργός κατόπιν.Κάτι όμως επί τέλους νά τοϋ κάμντε, διά νά διδαχθής ό διδάσκαλος!» 'Ηκολούθησα τόν κύριον Πανταζήν εις τό γραφείον του, νεύσντα προς με. Με ήρώτησε τότε τό όνομά μου, τό όποιον και εφώνασα έντονώτατα. Έτυχε δέ πολύ φίλος τοϋ πατρός μου' εϋώπευσε τήν ράχην μου, έσημαίωσε τό όνομά μου, μοϋ ειπε πριν αναχωρήσω νά τόν ίδω και πάλιν, και μοι ύποσχέθη, ότι επί τοϋ παρόντος μόν θά με στείλω κάπου μακράν, άλλ' ύστερον θά φροντίσῃ διά τήν βελτίωσιν τής τύχης μου, τό όποιον και συνέθη διότι απελθόντος αυτού τοϋ Ίπουργου έλαβα άπροσδοκίτως μετάθεσιν εις 'Αθήνας, όπου διεμεινα επί έξ ήμηνος και κατήρτισα τήν βιβλιοθήκην μου με τάς προς τοϋτο οικονομίας μου.

'Η Σμαρών επανειλημμένως τόν παρεκάλεσε νά επαναλάβῃ τήν σκηνήν τής πρώτης εμφανίσεως και κατ' εξαίρεσιν τόν συνώδυσεν εως κάτω, ένψ ό Μηνάς ειχε πάρει τό καπέλλο του νά κάμη λίγα βήματα μαζϋ του, κατ' εξαίρεσιν και αυτός σήμερα. 'Ητον ώρατα σπλαγχνωφώτιστος βραδυά και αυτό έπροφασίσθη ό Μηνάς, ένψ κυρίως έκαμε τοϋτο διά νά επανέλθῃ εις τά γνωστά ζητήματα, διά τά όποια οϋδέποτε όμίλει με τήν άδελφήν του. Ίσως όμως και κάποιον από τά δυσεξηγήτα εσείνα προαισθήματα νά ειχε παρακινήσῃ τόν Μηνάν νά ξεπορτίσῃ.

'Αμα βγήκαν έξω, διέκρινεν ό Μηνάς ένα κορίτσι, ποϋ κρυφοπερίμενε στή γωνιά τοϋ σπιτιοϋ και άμα ειδε πώς ήτον και ό κϋρ Μηνάς κυρία, έκαμε τόν άδιάφορο και επροχώρησε κατά τά γεωγραφικά στίτια και άμα γύρισε τή γωνιά τοϋ σπιτιοϋ, άρχισε νά προχωρή πιδ γρήγορα.

'Η μανιά όμως τοϋ Μηνά, ποϋ είναι σαν βολιά καλοϋ κυνηγοϋ, δέν τόν έγέλασε:

— Δευτεριά, φωνάζει, Δευτερίτσα, στάσου! 'Ελα δω!

— 'Η Δευτεριά επλησίωσε κάπως φοβισμένη.

— Τί γυρεύεις τέτοια ώρα έξω; Μήν τρέχῃ τίποτις σπίτι σας;

— Όχι! καλά είναι όλοι. Μ' έστειλε ή κυρία μου σέ θέλημα.

— Αυτό τό καταλαβαίνω, πώς κάποιος σ' έστειλε, αλλά γιατί παραμόνευσε και κρυφοκύτταζε πίσω άπ' τή γωνιά τοϋ σπιτιοϋ μας;

— Είδα ανθρώπους ποϋ βγαίνανε και κοντοστάθηκα νά ιδώ ποιοι νά είναι.

— Και τί σέ μέλει σένανε ποιοι άνθρωποι βγαίνουνε άπ' τό σπίτι μου;

— 'Α! σά χαζή ποϋ είμαι...

— Εξέρεις τί σοϋ χρειάζεται; !...

Και σήκωσε τή χερουκιά του τάχατε πώς θά τήν κτυπήσῃ. 'Ο Ίερώνυμος αποκόπησε νά τοϋ κρατήσῃ τό μπράτσο μή αντιληφθείς τό τέχνασμα.

— Μή με κτυπήσης κϋρ Μηνά. Νά! 'Η κυρία μ' έστειλε για τόν κϋρ δάσκαλο από δω κάτι νάν τοϋ 'πώ

— Και σαν ειδες, πώς ήμουν κ' έγώ μαζί, έκανες τό μισοκακόμοιρο! Τώρα ποϋ λές τήν αλήθειαν, είσαι καλό κορίτσι.

— Μά νά μή με μαρτυρήσης όμως;!

— Ό κϋρ Μηνάς δέν είναι κουρκουσοϋρης. 'Αίντε πήγαινε τώρα και πές τής κυράς σου, πώς ό δάσκαλος θάρη μ' εύχαρίστησι τοϋ πολλή, για μένα μήν τής πής τίποτις.

Έπροχώρησε λίγο ή Δευτερίτσα και πάλι έκοντοστάθηκα. Τότε ειπεν ό Μηνάς στον Ίερώνυμον σιγά:

— Νά πές Ίερώνυμε νά δής, τί σέ θέλουν και άμα φύγης κατέβα στο γυαλό κατά τό μέρος τοϋ σχολείου σου, θά σέ περιμένω ό,τι ώρα και νάμαι.

— Μά διατάζω τοιαύτην ώραν χωρίς νά γνωρίζω τοϋσ ανθρώπους.

— 'Ασπε δέν τοϋσ γνωρίζεις διόλου;

(Ακολουθε)

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΔΥΝΑΤΟΥΣ
VIN COURIER
Αντικαθιστά το μπουρνούελατον
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ Π. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
Βερανζέρου 14

HENRI ARDEL

ΟΛΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

(Μετάφρασις εκ του Γαλλικού υπό ΕΛΙΖ. Δ.)

(συνέχεια εκ του προηγουμένου)

— 'Ας τελειώσουμε τάς συστάσεις:

Λίνα, ό φίλος μας ποιητής Ρινάλδος Βαλορέας: 'Αγαπητέ Διδάσκαλε ή εξαδέλφη μου, Δεσποινίς Ντυστάλ... Και τώρα άς μιλήσουμε για πράγματα περισσότερον ενδιαφέροντα... Ποιον είναι τό νέον άριστούργημα ποϋ βγήκε από τόν διηγουρηκόν εγκέφαλόν σας;

— Ένας ύμνος στη αιωνία γυναίκα, στην Εϋμορφία.

— 'Υμνος στην Εϋμορφία! Θα είναι χωρίς άλλο κάτι θαυμάσιον! άνεφώνησε ή θεία Έρμηνία. Αυτός ό νέος Λίνα μου κατέχει, όπως και ή Σουλβία, τήν έννοια τοϋ Συμβόλου εις βαθμόν άπίστευτον... 'Α! ή ποιήσις είναι τό βασίλειόν του... Θα πεισθής όταν τόν άκούσης ν' άπαγγέλλῃ με τή Σουλβία μερικά από τά ποιήματά του. Έχει τή μεγαλοφυία, έχει τήν τέχνη! 'Α! ή τέχνη! Δέν ύπάρχει άλλο στον κόσμο! 'Ο ποιητής άνέντευσε όλο αυτό τό θυμίαμα με πεποιθήσι μακαρία και ως ήρώ επανέλαβε:

— 'Η τέχνη! Ναι ή τέχνη ή παντοδύναμη... Ζωή! Φως! Μέθη! 'Ιεροτελεστία! Μυστήριον! Δέν τήν φαντάζεσθε τέτοια, Δεσποινίς, σεΐς από τήν όποιαν εξέρχεται ή άκτις τής έμπνεύσεως για νά ζωογονήσῃ τό έργον μέσα στη πάλλουσα ψυχή τοϋ ποιητοϋ;

— 'Αλλοίμονον, Κύριε, δέν ήξερα ότι κατέχω μιά τέτοια δύναμη. Είμαι μιά έλεινη βέβηλος ύπό τήν έποψιν αυτήν, καθ' όσον μάλιστα μόλις επήθασα ζένην και δέν γνωρίζω ακόμα τά μεγάλα όνόματα τής συμβολικής σχολής.

— Πράγματι, ειπεν ή Σουλβία, με ύφος προστατευτικόν, ή εξαδέλφη μου είναι όλος διόλου άστοιχίσωτη στο κεφάλαιο αυτό. Εϋρίσκονται πολύ πίσω στη Ρωσία, αφού έχει λογαριάζουν άκόμη τόν Μωσέ μεταξ των ποιητών.

'Η φυσιογνωμία τοϋ νέου εξέφρασε περιφρονηκόν οικτον:

— Σε τέτοιο σκοτός λοιπόν εϋρίσκονται άκόμη στη χώρα των Σλαύων;... Μυσσέ; Μά αυτός άξίζει όσο και τό παληοπάπουστο μου! Μυσσέ! πεζότης, προσοχη, μηδέν!... Μόλις, μόλις μποροϋμε νά διατηρήσουμε όνομα γιατί αισθάνθηκε, όπως κι' έμεις τή σκοτεινή ματαιότητα τής ζωής από τήν όποιαν ειμεθα όλοι τóσον άπελπιστικά κουρασμένοι!

— Όχι όλοι! ειπεν ή Λίνα με έλαφρά ειρωνία. 'Επειδή ζήτη στα αιθέρια ύψη, Κύριε, δέν γνωρίζετε τί συμβαίνει στη γη έδω—κάτω, μεταξύ των κοινών θνητών... 'Αρκετοι εξ αυτών σάς βεβαιώ έχουν τήν εύτυχία νά είναι πολύ εύχαριστημένοι άπ' τή τύχη τους.

— Ναι όσοι έχουν ψυχή κατώτερη! ειπε με περιφρόνησι ή Σουλβία. 'Αγαπητέ Ρινάλδο μήν έπιχειρήσῃ νά πείσης τήν εξαδέλφη μου, δέν έχει καμμία έπιθυμία νά πεισθής!

— Τόσο περισσότερο ζωηροτέρα είναι ή έπιθυμία μου Δεσποινίς...

Και υπεκλιθή βαθύτατα πρό τής Λίνας ή όποια' ως φαίνεται τοϋ ειχε κάμη μεγάλη έντύπωσι:

— .. Ζωηροτέρα είναι ή έπιθυμία προς κατάκτησιν της σκέψεώς σας... Και ως άποδειξιν τής ειλικρινείας μου θά καταδεχθήςτε άρα γε νά μοϋ έπιτρέψετε νά σάς αφιερώσω έν συννέτο τό όποιον θά έψαλλε τήν εύμορφία σας ποϋ θαμβώνει;

— Θα ήτο μεγάλη τιμή για μένα και μά τήν αλήθεια μοϋ φαίνεται πώς δέν τής άξίζω, ειπεν ή Λίνα έν ψ συγχρόνως έσκακνετο, άηδισμένη άπ' τό τόσο λυρισμό.

— Πώς, αγαπητή μου, σάς φεύγει; εφώνασε ή Κα Γοζελίν. Δέν μένεις νά συζητήσης με τόν Ρινάλδον... Θα σοϋ άπαγγέλλῃ τοϋσ στίχους του... 'Εκείνος δέν φεύγει άκόμα!

'Αλλ' ή Λίνα ήτον άποφασισμένη νά φύγῃ, έκρινε ότι αρκετά ειχε θυσιάσει εις τό συμβολισμό για τήν ήμέρα εκείνη.

— 'Επιθυμοϋσα νά έπωφεληθώ περισσότερο από τήν έπίσκεψι τοϋ Κυρίου. 'Αλλά είναι άργά και πρέπει νά πάω σή-

μερα εως τό μεγάλο βιβλιοπωλείο ν' αγοράσώ μερικά βιβλία για νά τά στείλω στη κόμησσα Λουμπανόφ.

— Θα πές στο μεγάλο βιβλιοπωλείο, τότε θα έλθω κι' έγώ, ειπεν ή Μούσα, γιατί πρέπει νά δω άν φροντίζουν εκεί αρκετά για τή πόλησι τοϋ βιβλίου μου.

— Κι' έμένα δέν θά με πάρης; θα είμαι τóσον εύχαριστημένη νά βγώ μαζί σου!

'Ητον ή Λουκία ποϋ εϋψυθίριζε δειλά-δειλά τήν παράκλησί της.

'Η Λίνα εδέχθηκε εύχαρίστως, γιατί εγνωρίζε όλη τή χαρά ποϋ θά προξενούσε στη μικρούλα εξαδέλφη της. Με δυσάρεσκια όμως εδέχθηκε τήν αδιάκριτη δήλωσι τής Μούσας, γιατί έφοβετο νά βγαίνῃ μ' αυτή επειδή αϊ ιδιόρρυθμοι ένδυμασία της τραβούσαν τή προσοχή των διαβατών.

— 'Εμπρός! ειπεν ή Λίνα με άποφασιστικότητα έν ψ άνησυχη έσκέπτετο: άς έλπίζουμε ότι οι λούστροι θά φανούν εύγενεις και δέν θά τρέχουν πίσω μας!

Εις τό βουλευάρτο ίδίως τό πράγμα ήτον πολύ επικίνδυνο.

Κατά τή συνήθειά της ή Μούσα έκολακεύετο πολύ άπ' αυτή τή πρόσοχη τής όποιας γένετο τό αντικείμενον και ή Λουκία ειχε τήν ίδια γνώμη, γιατί έσχυρε και ειπε σιγανά στη Λίνα με κάποιον ζήλεια: «Τί εύτυχής ποϋ είναι ή Λίνα! Πώς τήν κυττάζουν όλοι! Πόσον ήθελα νά είμαι στη θέσι της!»

— Έγώ καθόλου! άπάντησε ή Λίνα έννευρισμένη.

— 'Ω! γιατί Λίνα μου; Δέν είναι εύχάριστο νά γίνεται κανεις αντικείμενον θαυμασμοϋ;

— Τό εναντίον, είναι μεγάλη δυστυχία για μιά γυναίκα... πρό πάντων για μιά κόρη... καλής άνατροφής νά γίνεται τό αντικείμενον προσοχής στον πρώτο τυχόντα αυθάδη!...

'Η Λουκία άκουγε με εκπλήξει, δέν πρόφθασε ν' άπαντήσῃ όμως, γιατί ή Σουλβία προηγετο, ειχε φθάσῃ μπροστά στο μεγάλο βιβλιοπωλείο κ' εφώνασε τήν άδελφή της. Με μεγαλοπρέπεια εκύτταζε τής βιτρίνες κ' εξητούσε ν' ανακαλύψῃ εκεί τό συμβολικό τίτλο των «Μυστικοπαθών άπανομιμάτων», αλλά ματαιώς. 'Όταν εββαίωθηκε για τήν άπουσία τοϋ βιβλίου της τό πρόσωπό της έσκιάσθη, όπως τής όργισμένης 'Ηρας και με φωνή κεραυνοβόλο άνέκραξε:

— Αυτοί οι βιβλιοπώλαι όλοι ίδιοι! άληθινοί σαλιμπάγκοι! δέν ξέρουμε νά κρατήσουν τό λόγο τους! Τούτος έδω, ό κύριος Ντελκρουά, μοϋ ειχε ύποσχεθής νά εκδέθῃ διαρκώς τό βιβλίο μου στα μάτια τοϋ κόινου κι' όμως δέν κάνει τίποτε! 'Αλλά τώρα θά τόν σιγουρίσω έγώ. 'Ελάτε γρήγορα!

'Η Λουκία και ή Λίνα τήν άκολουθήσανε, ή τελευταία έφοβετο μήπως ή όργη τής Μούσας καταλήξῃ σέ καμμία γελοία σκηνή, τήν όποια δέν θά ήτο δυνατόν νά έμποδίσῃ. Νά σταματήσῃ κανεις τή Σουλβία ήτον τό ίδιο ως νά δοκιμάσῃ νά σταματήσῃ τόν ήλιο.

Έντός τοϋ καταστήματος οι άγορασταί εξέταζαν τά βιβλία. Ένας υπάλληλος επροχώρησε:

— Τί έπιθυμεί ή Κυρία;

'Επιθυμώ νά όμιλήσω άμέσως εις τόν διευθυντήν διά κάποιον τόμον ποιημάτων ποϋ έδημοσίευσα.

— Ό κύριος Ντελκρουά είναι άπησχολημένος, Κυρία... αλλά μπορώ νά τόν ειδοποιήσω...

— Μάλιστα, νά τόν ειδοποιήσετε άμέσως, διέταξε ή Μούσα πάντοτε όργισμένη, αλλά και με κάποιον Ικανοποίησι για τήν περιέργεια ποϋ διήγειραν τά λόγια της σέ μερικους από τοϋσ άγορασταί.

Στό βάθος τοϋ καταστήματος ό Κορ Ντελκρουά χωρίς νά προβλέπῃ τόν κεραυνόν ποϋ εκρέματο στο κεφάλι του, συνεζήτη με' ένα νέο ποϋ έπερνε σημειώσεις από κάποιον βιβλίο.

'Η Λίνα άφηρημένη τοϋσ εκύτταξε και μόλις συνεκράτησε επιφώνημα εκπλήξεως. 'Ο νέος εκείνος ό εϋρισκόμενος με τόν καταστηματάρχη ήτον ό Ραϋμόνδος Ντοριάν. 'Εκείνος εσήκωσε τό κεφάλι όταν επλησίαζε ό υπάλληλος, άπεσταλμένος τής Σουλβίας, και τό βλέμμα του συννητήθη με τής Λίνας. 'Αμέσως τήν άνεγνώρισε και τήν έχαιρέτησε με σεβασμό.

(Ακολουθε)

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Εξεδόθησαν :

«Ο ΚΑΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ» Γρ. Ξενοπούλου, έκδοσις Β'. εικονογραφημένη, καλλιτεχνική, με είκοσι σκίτσα χρωματιστά του κ. Α. Βώτη. — Με τρίχρωμον κομψότατον εξώφυλλον. — Βιβλίον ευρωπαϊκόν, πρωτοφανές διά την Ελλάδα.

Τιμάται : Άδειον δρ. 8. — Χρυσόδετον πλουσίως, εις χαρτί με χρυσήν κόψιν, δρ. 18. — Εύρίσκεται εις όλα τα βιβλιοπωλεία. — Έκ των Έπαρχιων άπευθυντέον προς τον συγγραφέα : κ. ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΝ, **Ευριπίδου 38, Αθήνας**, τῇ προσθήκῃ τῶν ταχυδρομικῶν, 50 λεπτά δι' ἕκαστον ἀντίτυπον.

ΤΙ ΣΚΕΠΤΟΜΑΙ (ἀπό τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν) τοῦ ἀγαπητοῦ φίλου καὶ συναδέλφου κ. Δημ. Γ. Καλογεροπούλου. — Εξεδόθη εις ἓνα «ὁμορφοτυπωμένο» βιβλιαράκι καὶ περιέχει, καθὼς ὁ τίτλος τοῦ φανερώνει, σκέψεις ποὺ ἐγράφησαν μετ' ἐπιμέλειαν καὶ μετ' ἀφθαστον παρατηρητικότητά. Δὲν ἀρκεῖ κανεὶς νὰ ξέρῃ νὰ σκέπτεται, πρέπει νὰ ξέρῃ καὶ νὰ διατυπώσῃ τὴν κἀθε τοῦ σκέψιν. Ἀυτὰ κατώρθωσε, χωρὶς ἀμφιβολίαν, ὁ γνωστός τῆς πέννας χειριστὴς κ. Καλογερόπουλος, Διευθυντὴς τῆς «Πινακοθήκης» καὶ δύναται κανεὶς ἀξιόλογα νὰ εἰπῇ ὅτι «ἀν ἄλλα βιβλία κρίνονται ἀξία νὰ διαβασθῶσι, τὸ δικό του ἐπιβάλλεται νὰ τὸ διαβάσῃ κανεὶς.»

ΣΠΟΡΑΔΙΚΑ (τραγούδια 1921—22) τοῦ Β. Μεσολογγίτη με πρόλογον τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου. — Τὰ πρῶτα βήματα ἐνὸς νέου ποιητοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον συμφωνοῦμεν μετὰ ὅσα ὁ κ. Ξενοπούλος γράφει εἰς τὸν πρόλογόν του «οἱ δοκιμὲς σας μοῦ δείχνουν ἕναν ἄνθρωπον ποὺ καὶ ἐχει μέσα του»... «μοῦ δείχνουν ἕναν ποιητὴ ἀγίνωτο ἀκόμα, ἀσχημάτιστο, ἀγύμναστο, ἀσχαίο, τέλος-πάντων, μὰ ποιητὴ» μετὰ τὰ ὁποῖα ἀναμφιβόλως ὁ κ. Μεσολογγίτης θὰ συμφωνῇ ἀφ' οὗ εἰς τὰ πρωτόλειά του ἐπρόταξε τὸν πρόλογον τοῦ κ. Ξενοπούλου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ. Ἀναγγέλλομεν τὴν προσεχῆ ἔκδοσιν ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον τοῦ λίαν χρησίμου καὶ ἀπαραίτητου βοηθήματος διὰ τοὺς κ. κ. Οἰκονομικοὺς καὶ Δικαστικούς ὑπαλλήλους, Δικηγόρους, Συμβολαιογράφους, Ἐμπόρους, ὡς καὶ διὰ τὰς Τραπεζάς, Ἐταιρίας, Ναυτικά καὶ Βιομηχανικά Γραφεῖα καὶ πάντα ἐν γένει συναλλασσόμενον. Θὰ τιμᾶται ἀντὶ δρ. 10.

ΠΑΙΓΝΙΟΧΑΡΤΑ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ. — Εξεδόθησαν πρῶτος κομψότατα τὰ εἰκονογραφημένα Παίγνιόχαρτα τῆς Τύχης καὶ εὐρίσκονται παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις καὶ τῷ ἐκδότη, Πλατεία Ἐλευθερίας 22. Εἶναι τὰ κατὰ πρῶτον παρ' ἡμῖν ἐκδιδομένα δι' ὧν εὐκόλως τις δοκιμάζει τὸ μέλλον του. Αἱ ἐπ' αὐτῶν εἰκόνες ἐξηγοῦσι τὴν σημασίαν ἑκάστου χαρτίου.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ. — Ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἐκδίδεται λίαν προδεχῶς ἡ Grammaire Française τοῦ παρὰ τῷ Διδασκαλείῳ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Φωκίτου.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ ΕΝ ΤΩ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗ"

1) Ἐμπορικαί, Τραπεζιτικαί κλπ. ἀγγελίαι

Δι' ὀλόκληρον σελίδα ἐφ' ἅπασι	Δρ. 250.—
» ἡμίσειαν » » »	» 140.—
» 1/4 » » »	» 80.—
» 1/8 » » »	» 45.—
» 1/16 » » »	» 25.—

Διὰ δημοσιεύσεις πλέον τῶν τριῶν γίνεται ἔκπτωση 10 % ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω τιμολογίου.

2) Διάφοροι ἀγγελίαι κλπ.

Κοινωνικά ἐν γένει	κατ' ἀποκοπὴν Δρ. 10.—	
Ἀγγελίαι γάμων καὶ βαπτίσεων μετ' ἰδιαίτερον τίτλον	» 25.—	
Προδόφοι καὶ Ζητήσεις	ἡ λέξις	» 0.30
Βιογραφίαι—Νεκρολογίαι	ὁ στίχος	» 3.—
Ἀγγελίαι Χορῶν—Κινηματογράφων—Θεάτρων—Συλλόγων, κλπ.	ὁ στίχος	» 2.—
ΣΗΜ. 1) Πᾶσα καταχώρησις προπληρώνεται.		

2) Ἡ καταμέτρησις τοῦ χώρου τῶν δημοσιεύσεων γίνεται διὰ τοῦ κοινοῦ εἰς ὄλας τὰς ἐφημερίδας στίχομετρον τῶν 9 στίγμων.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ"

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΑΔΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ

Ἀγασίλαος Παπαγιαννόπουλος, ὑπογραμματεὺς Πρωτοδικῶν.

ΚΑΛΑΜΑΙ

Ἀλέκος Γρ. Φορτουνάς, Χημικὸς ἐργοστασίου Ἐταιρίας Οἴνων καὶ Οἰνογενεμάτων.

ΚΟΡΙΝΘΟΣ

Γεώργιος Δ. Ἀθανασόπουλος ἢ Μωραΐτης, Δερματέμπορος—Ἐποδηματοποιός.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Σωτήριος Ἀλκ. Δικαῖος, Ἐμπόρος—ὁδὸς Κολοκοτρώνη 77.

ΠΥΡΓΟΣ (Ἡλείας)

Γεώργιος Χ. Ραπακούλιας, Γραμματεὺς Γ'. Τμήματος Συντηρήσεως Σιδῶν Πελοποννήσου.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ (Κρήτης)

Εὐάγγελος Ν. Πετυχάκης.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΑΔΕΞΑΝΔΡΕΙΑ (Αἰγύπτου)

Σωτήριος Ἀργυρόπουλος, Ἀνώτερος ὑπάλληλος ὑποκαταστήματος Τραπεζῆς Ἀθηνῶν.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Καθίσταται γνωστὸν εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ρεθύμνης τῆς Κρήτης κατοικοῦντας ἢ ὅπως ὅποτε διαμένοντες ὅτι ἀπὸ σήμερον ἀνετίθη ἡ Ἀντιπροσωπεία τοῦ «Παντογνώστου» εἰς τὸν ἐν Ρεθύμνῳ κ. Εὐάγγελον Ν. Πετυχάκην.

Συνεπὸς παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς ἀξ. κ. κ. συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστὰς τοῦ «Παντογνώστου» τῆς Ἐπαρχίας Ρεθύμνης, ὅπως διὰ πᾶσαν πληροφορίαν σχετικὴν μετὰ τὴν Ἐπιθεώρησίν μας ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν ἀνωτέρω ὀριθθέντα ἀντιπροσώπὸν μας.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως τοῦ «Παντογνώστου».)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΜΟΝΟΝ ΕΤΗΣΙΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	ΔΡ. 30
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	ΦΡ. ΧΡ. 30
ΑΜΕΡΙΚΗΣ	ΔΟΛ. 4

ΨΑΘΑΚΙΑ

Α. ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΣΑΡΡΗ 43

ΠΡΑΤΗΡΙΑ	}	ΣΤΑΔΙΟΥ 57	ΑΘΗΝΑΙ
		ΑΙΟΛΟΥ 166	
		ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΟΣ 132-ΣΜΥΡΝΗ	

Διὰ νὰ εἰσθε πάντοτε ὑγιεῖς
Πίνετε τὸ βραβευθὲν εἰς ὄλας τὰς Ἐκθέσεις

ΚΟΝΙΑΚ

Σ. ΚΑΙ Η. ΚΑΙ Α. ΜΕΤΑΞΑ

(Προσέξατε πολὺ εἰς τὴν μάρκαν)

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
Ὅδος Ἀριστείδου 7.—Τηλεφ. 3-53.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ "Ο ΤΙΤΑΝ"

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΚΕΦΑΛΑΙΑ : 3.000.000

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ
ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 126

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ
ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 396

ΓΡΑΦΕΙΑ ΦΟΡΤΩΣΕΩΝ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ—ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 427

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΤΙΤΑΝ,, ΑΘΗΝΑΣ

Τοιμέντα «ΤΙΤΑΝ» τύπου ΠΟΡΤΛΑΝ (Ciment artificiel Portland) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς ἀσθηροτέρους ἐπισήμους κανονισμοὺς τῶν πολιτισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ Μπετόν πάσης φύσεως. Βέτον ἀπὲ λυμενικά, πλακοποιά, ἐπιστρώσεις, ὑποστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλινθῶν (τούβλων) καὶ ὀγκολίθων (ἀγκωνάρια), πρέμα κτλ. ΤΣΙΜΕΝΤΟ «ΚΥΚΛΩΣ». Εἰδικὴ κοιλία, κατὰλληλος διὰ τὴν παρασκευὴν ὑδραυλικῶν ἀμμοκονιμάτων διὰ συνθέσεως λιθοδομῆς ἢ πλινθοδομῆς, ἀντικαθιστῶσα μετὰ πλείστα ὅσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιόμενα ἐξ ἀσβέστου. Πολὺ ταχύτερα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλύτερα ἀντοχή. Ἔδεν : Ταχύτης ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων, ἦτοι : Κέρδος εἰς χρῆσιμον χώρον καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικά καὶ ὄγκον λιθοδομῆς. Συνιστᾶται ἰδιαίτερος δι' ἔργα λυμενικά. ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἐταιρίας «ΤΙΤΑΝ» θέτει τὴν πολυετὴ τῆς πείραν διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν τοιμέντων ἐφ' ἀπάντων τῶν κλάδων τῆς οἰκοδομικῆς, εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων. Πληροφορία εἰς τὰ Γραφεῖα : Ὅδος Σταδίου 33, προφορικῶς καὶ δι' ἀλληλογραφίας.

ΓΝΗΣΙΟΝ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ

ΑΠΟΣΤΑΦΥΛΙ

ΕΙΝΑΙ

ΤΟ ΚΟΝΙΑΚ

ΠΟΥΡΗ

Βραβευθὲν

ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ - ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Τὰ ἄνθη σας

ΦΛΕΡΙΑΝΟΥ

Στοῦ

ΤΑ ΕΥΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΔΩΡΑ

Πρωτότυπος ἔκθεσις διὰ τὴν Ἀνθοκομίαν.
Πανέρια καὶ γλάστρες μετὰ ἑντὰ ἀνθιδόμενα.
Ἐκθέσεις διὰ τὰς ἐορτάς καὶ γάμους
ὄλων τῶν περιόχτων ἀνθοδοχείων.

ΛΑΜΠΕΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ

Φωτογραφικὲς μεγεθύνσεις,
ΑΚΟΥΑΡΕΛΛΕΣ-ΕΛΑΙΟΓΡΑΦΙΕΣ-ΠΑΣΤΕΛ

ΣΤΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΗΛΙΩΝΗ

91 ΑΘΗΝΑΣ 91—ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Τιμαὶ λογικαὶ—Παράδοσις ταχίστη.

Γιὰ νὰ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΘΗΤΕ ☐ ☐ ☐

ΑΠΟΛΑΥΣΕΤΕ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ΛΗΣΜΟΝΗΣΕΤΕ ☐ ☐ ☐ ☐

ΔΗΤΕ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑΝ ΣΑΣ

Καπνίζετε μόνον

ΣΙΓΑΡΑ

ΣΥΒΙΚΑ

Διὰ τοὺς πάσχοντας

Ὀφθαλμολογικὰ Νοσήματα

Συνιστῶμεν ὑπευθύνως τὴν τελειότεραν
ὀφθαλμολογικὴν Κλινικὴν.

ΤΟΥ ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

Ἐφηγητοῦ ὀφθαλμολόγου τῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων.

ΑΘΗΝΑΙ, Ὀδὸς Μενάνδρου 27

Τηλεφ : 6—54

ΟΙΝΟΙ
ΜΑΡΚΟ

ΛΕΥΚΟΙ

ΚΑΙ

ΕΡΥΘΡΟΙ

Ἐπιτραπέζιοι

ΕΙΣ ΦΙΛΛᾶΣ

ΚΟΝΙΑΚ
“ΒΟΤΡΥΣ,,

Παλαιὸν
ἀπόσταγμα οἴνων

ΑΠΑΡΑΜΙΔΔΟΝ

Πωλεῖται
Εἰς ὅλα τὰ κέντρα

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

ΘΑ ΤΟ ΕΜΑΘΑΤΕ

ΤΕΛΟΣ ΠΑΝΤΩΝ

Ὅτι τὰ ἀνώτερα ὄλων

ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ

ΕΙΝΑΙ

ΤΑ ΧΙΩΤΙΚΑ ΓΛΥΚΑ

“ΚΡΥΣΤΑΛ,,

ΤΟΥ ΕΝ ΧΙΩ, ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΜΗΛΙΑΔΗ ΚΑΙ ΚΥΡΙΛΛΙΔΗ

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΚΟΝΙΑΚ & ΛΙΚΕΡ

Εἶναι τῶν

ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΣΟΥ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΟΛΑ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΤΑ ΠΟΤΑ ΤΟΥ

ΕΙΝΑΙ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΑ

ΠΙΝΕΤΕ ΧΩΡΙΣ ΔΙΣΤΑΓΜΟΥΣ